Вайна нарадзіла каханне

СТАР. 5

Не шукайце скарбы «па-чорнаму»

СТАР. 8

Працэнты па крэдытах адмянілі?

СТАР. 9

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

8 КРАСАВІКА 2015 г. СЕРАДА № 66 (27924) Кошт 2100 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

РУХАЦЦА — ТОЛЬКІ НАПЕРАД

Аляксандр Лукашэнка патрабуе адчувальных вынікаў ад дзеянняў па вырашэнні праблем транспартнай галіны

Такую задачу кіраўнік дзяржавы паставіў падчас дакладу міністра транспарту і камунікацый Анатоля Сівака аб сітуацыі ў галіне, праблемах і перспектывах развіцця, паведамляе БЕЛТА.

Прэзідэнт падкрэсліў, што не чакае ад членаў урада, адказных за галіну, агульных разваг. Кіраўнік дзяржавы запатрабаваў выкласці бачанне праблем і шляхі, па якіх прапануецца пайсці, каб выцягнуць сферу са становішча, у якім яна знаходзіцца. «Становішча сёння ўсюды няпростае. Мы гэта ведаем. Ад праводзімых дзеянняў павінны быць адчувальныя вынікі», — лічыць кіраўнік дзяржавы.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, транспартны комплекс — аснова інфраструктуры ўсёй эканомікі і галоўнае сувязнае звяно, за развіццё якога адказвае непасрэдна дзяржава. Гэта сфера ўключае тысячы кіламетраў камунікацый, больш за 10 тысяч арганізацый, дзе працуюць звыш 280 тысяч чалавек. Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што транспартныя паслугі фарміруюць амаль палавіну экспарту знешняга гандлю паслугамі Беларусі.

Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў далажыць пра рэальнае становішча на прадпрыемствах галіны і ў працоўных калектывах, з якімі праблемамі сутыкаюцца транспартныя і дарожныя арганізацыі і, самае галоўнае, як яны вырашаюцца. Акрамя таго, Прэзідэнт запатрабаваў далажыць, што робіцца для зніжэння сабекошту, павышэння даступнасці і якасці транспартных паслуг для насельніцтва і бізнесу. «Нагналі аскому развагі аб тым, што перакрыжаванае субсідзіраванне загубіла транспартныя артэрыі, транспартную галіну, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Ніякага перакрыжаванага субсідзіравання ў краіне няма. Ёсць тарыфы, ёсць цэны — па іх працуйце».

Прэзідэнта таксама цікавіла, якія складанасці ўзнікаюць пры міжнародных перавозках, асабліва ў краіны Еўразійскага эканамічнага саюза, як ацэньваюцца іншыя рэгіёны ў плане нарошчвання транспартных паслуг. «Мы дамаўляліся пра тое, што праблемы ў транспартнай сферы ў ЕАЭС зняты. Праблемы, якія існавалі пры перавозках у/з трэціх краін, таксама зняты. Хацелася б пачуць, як яны зняты на практыцы», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Як было даложана Прэзідэнту, сённяшняя сітуацыя ў транспартнай галіне характарызуецца ўплывам неспрыяльных фактараў у сусветным гандлі, якія рэзка атрымалі развіццё ў другой палавіне 2014 года і працягваюцца ў бягучым годзе. На гэтым фоне ўдаецца захоўваць і нарошчваць асноўны для галіны паказчык — аб'ём перавезеных грузаў.

Птушынае навасельле

Новае жытло не толькі чалавеку ў радасць, але і птушцы. Адмысловым перасвістам аддзячваюць вяртлявыя шпакі за клопат, за прасторную, надзейную шпакоўню — схованку ад ветру, непагадзі, крылатых драпежнікаў. Трэба бачыць, з якім гонарам пакручваюцца яны на галінках ля новага жытла, па-гаспадарску заглядваюць у сваю хацінку, кожную хвіліну сігаюць унутр, відаць, абдумваючы будоўлю гняздоўя. Такую радасць даставілі птахам вучні Стаўбцоўскай школы №3, ураз пабудаваўшы на дрэвах вакол школы цэлы птушыны мікрараён.

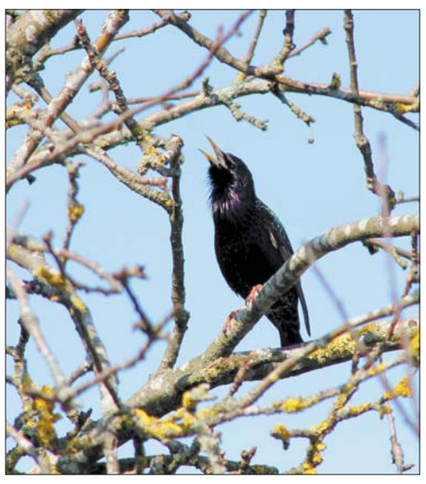

Фота Васіля ЗЯНЬКО.

ЦЫТАТА ДНЯ

Міхаіл МЯСНІКОВІЧ, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу:

«Мы падпісалі дагавор аб ЕАЭС, які з 1 студзеня ўступіў у сілу, але яшчэ вельмі шмат законапраектаў трэба прыняць, каб забяспечыць развіццё гэтай дамовы. Нам неабходна адаптаваць нацыянальныя заканадаўствы, уніфікаваць іх, гэта значыць, яны павінны быць ідэнтычныя нормам дагавора аб ЕАЭС. Тады нацыянальныя акты пачнуць працаваць. Тут важна, каб прадпрымальнікі — беларускія, расійскія, казахстанскія, армянскія — разам з урадамі часцей сустракаліся і напрацоўвалі пэўныя падыходы па нарматыўным рэгуляванні тых ці іншых адносін. Бо мы стварылі гэты саюз, каб па-добраму забяспечыць пратэкцыянізм для нацыянальных вытворцаў і адначасова абараніцца ад знешніх».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 8.04.2015 г.

Долар ЗША	14490,00	▼
Еўра	15840,00	▼
Рас. руб.	262,00	▲
Укр. грыўня	616,07	▼

■ Далучайцеся!

18 красавіка пройдзе рэспубліканскі суботнік

Працоўную групу па яго падрыхтоўцы і правядзенні ўзначаліць намеснік прэм'ер-міністра Наталля КАЧАНАВА. Адпаведнае рашэнне, па звестках Нацыянальнага цэнтра прававой інфармацыі, замацавана пастановай Савета Міністраў №270 ад 3 красавіка 2015 года.

У сувязі са святкаваннем 70-годдзя Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, абвяшчэннем 2015-га Годам моладзі і з мэтай падтрымкі прапаноў калектываў работнікаў арганізацый і мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў рэкамендавана на добраахвотнай аснове правесці рэспубліканскі суботнік.

Згодна з пастановай, зароблены на працоўных месцах у дзень правядзення суботніка грашовыя сродкі ў аб'ёмах, што вызначаюцца работнікамі, у тым ліку дзейнасць якіх не звязана з вытворчасцю прадукцыі (работ), аказаннем платных паслуг, будуць пералічвацца праз раённыя і гарадскія выканаўчыя камітэты ў аблвыканкамы і Мінскі гарвыканкам. Палова гэтых сродкаў пойдзе Міністэрству фінансаў, палова — застанецца ў іх распараджэнні.

Грошы будуць накіраваны на падрыхтоўку дзіцячых аздараўленчых лагераў да летняга сезона, у тым ліку на развіццё і ўмацаванне іх матэрыяльна-тэхнічнай базы, а таксама на рэалізацыю мерапрыемстваў, звязаных са святкаваннем 70-й гадавіны Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, уключаючы рамонт, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, аднаўленне мемарыяльных комплексаў, помнікаў, месцаў баявой і воінскай славы, пахаванняў часоў вайны.

Пры ўдзеле ў рэспубліканскім суботніку некамерцыйных арганізацый грашовыя сродкі па рашэнні калектываў іх работнікаў могуць пералічвацца ў памерах, вызначаных добраахвотна самімі калектывамі, у адпаведнасці з парадкам, што ўстанаўліваецца Міністэрствам фінансаў.

Утрыманне наймальнікамі грашовых сродкаў з заработнай платы работнікаў, для якіх 18 красавіка будзе працоўным днём, ажыццяўляецца з іх згоды ў памерах, вызначаных добраахвотна самімі калектывамі работнікаў.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

Сумесны праект „Звязды" і Міністэрства па надзвычайных сітуацыях

ЖЫВІЦЕ Ў БЯСПЕЦЫ!

Забава павышанай рызыкі

Зусім хутка ў паркі краіны адправяцца адпачываць дзясяткі тысяч людзей. А нязменным атрыбутам многіх гарадскіх паркаў даўно сталі атракцыёны, якія часам запоўнены з раніцы да вечара. Але перш чым мудрагелістыя забаўляльныя машыны ажывуць, неабходна дасканала праверыць, ці бяспечныя яны. Карэспандэнты «Звязды» паназіралі за працай спецыяліста, які абследуе сталічныя атракцыёны.

— Кантроль за належным станам забаўляльных агрэгатаў перадалі пад нашу юрысдыкцыю амаль шэсць гадоў таму ўказам Прэзідэнта, — згадвае **эксперт Мінскага гарадскога ўпраўлення Дзяржпрамнагляда Віктар ЛІХАЦЭВІЧ.** — Да гэтага амаль кожны год у Беларусі на такіх аб'ектах адбываліся надзвычайныя здарэнні, якія не заўсёды заканчваліся добра. У 2002 годзе сталічны атракцыён забраў жыццё 43-гадовага чалавека. А налета ўжо ў Брэсце разбілася 21-гадовая дзяўчына. Яшчэ праз пяць гадоў у сталічным парку Чалюскінцаў абвалілася ланцуговая карусель. На шчасце, тады абышлося без трагедыі, аднак пацярпелі чацвёра дзяцей і двое дарослых. Некалькі разоў стапарылася кола аглядання — уявіце сабе пачуцці людзей, якіх ратаўнікам даводзілася эвакуіраваць з вышыні ў некалькі дзясяткаў метраў. Сумны спіс гэты далёка не поўны. А вось пасля 2009 года няштатных сітуацый з атракцыёнамі рэзка стала менш. І больш за тое, летась у зводцы аварый, здарэнняў ды няшчасных выпадкаў гэтыя агрэгаты не трапілі ўвогуле. Як кажуць, адчуйце розніцу.

Пры гэтым Дзяржпрамнагляд правярае далёка не ўсе атракцыёны. Інспектары прыходзяць на аб'екты, якія або падымаюцца высока, або рухаюцца вельмі хутка. Напрыклад для дзіцячых атракцыёнаў рубеж хуткасці складае 3 метры ў секунду, а вось для дарослых — 5. Па вышыні градацыя іншая: 2 і 3 метры адпаведна.

СТАР. 3

Фота Надзеі БУЖАН.

■ Добрая навіна

ШУКАЦЬ УНУТРАНЫЯ РЭЗЕРВЫ

Тарыфы на пасажыраперавозкі ў бліжэйшы час павышацца не будуць

Пра гэта заявіў учора намеснік прэм'ер-міністра Анатоль КАЛІНІН, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Ідзе пошук аптымальных суадносін выдаткаў і тарыфнай палітыкі, на гэта арыентуе Прэзідэнт, падкрэсліў Анатоль Калінін. Адпаведная задача была пастаўлена на нарадзе аб сітуацыі ў транспартнай галіне, яе праблемах і перспектывах. «Змяненняў у тарыфнай палітыцы ў бок павелічэння ў бліжэйшы час, я лічу, не адбудзецца, мы павінны знайсці ўнутраныя рэзервы», — сказаў намеснік прэм'ер-міністра.

ISSN 1990 - 763X

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Прэзідэнт Чэхіі паспрачаўся з амерыканскім паслом

Прэзідэнт Чэхіі Мілаш Земан адказаў амерыканскаму паслу ў Празе, які крытыкаваў яго намер прыехаць на парад у Маскву ў Дзень Перамогі 9 мая. «Я не магу сабе ўявіць, каб чэшскі пасол у Вашынгтоне раіў амерыканскаму прэзідэнту, куды яму трэба ехаць. І не дазволю ўмешвацца з парадамі аб маіх замежных паездках ніякім паслам», — сказаў Земан, каментуючы нядаўняе выступленне амерыканскага пасла ў Чэхіі Эндру Шапіры. «Баюся, што пасля такой заявы для пасла Шапіры дзверы ў Пражскі Град (рэзідэнцыя прэзідэнта Чэхіі) зачынены», — заявіў кіраўнік дзяржавы. Як паведамлялася раней, амерыканскі дыпламат у эфіры аднаго з тэлеканалаў раскрытыкаваў намер чэшскага прэзідэнта паехаць у Маскву на святкаванне 70-годдзя Перамогі над фашызмам.

Звыш 670 тыс. чалавек ва Украіне тэрмінова маюць патрэбу ў харчаванні

90% з іх пражываюць у самаабвешчаных Данецкай і Луганскай народных рэспубліках. Пра гэта гаворыцца ў апублікаванай штотыднёвай справаздачы Упраўлення ААН па каардынацыі гуманітарных пытанняў. Там паведамілі, што за апошні тыдзень у супрацоўніцтве з няўрадавымі арганізацыямі былі размеркаваны пайкі сярод 4,4 тыс. чалавек у ЛНР, у Данецкай вобласці харчовыя наборы атрымалі каля 10 тыс. чалавек. У дадатак да гэтага ў Днепрапятроўскую вобласць было дастаўлена 500 тон прадуктаў харчавання, прызначаных для вымушаных перасяленцаў.

Абама не падтрымаў патрабаванне Ізраіля

Прэзідэнт Злучаных Штатаў Барак Абама лічыць «фундаментальным пралікам» спробы Ізраіля паставіць пагадненне з Іранам па ядзернай праграме ў залежнасць ад прызнання ісламскай рэспублікай яўрэйскай дзяржавы. Пра гэта амерыканскі лідар заявіў у інтэрв'ю National Public Radio. Як вядома, улады Ізраіля катэгарычна супраць заключэння дагавора з Іранам на ўмовах, вызначаных «шасцёркай» міжнародных пасрэднікаў. Прэм'-ер-міністр краіны Беньямін Нетаньяху раней рэзка раскрытыкаваў палажэнні рамачнага пагаднення, заявіўшы, што падобная здзелка «пагражае існаванню Ізраіля», паколькі адкрывае Тэгерану шлях для стварэння ядзернай бомбы. Нетаньяху запатрабаваў увязаць пагадненне па ядзернай праграме з неабходнасцю прызнання Іранам яўрэйскай дзяржавы. Аднак Абама адхіліў гэтую ўмову.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Недасыпанне ў 30 хвілін здольна разбурыць здароўе

Прафесар Шахрад Тахер з Медыцынскага каледжа Вэйл Корнэл лічыць: калі чалавек пазбаўляе сябе 30 хвілін сну, гэта непазбежна прывядзе да набору вагі і да праблем з кантролем узроўню цукру ў крыві, як перадае Zee News. Даследаванне паказала, што ў параўнанні з людзьмі, якія атрымлівалі сон у поўным аб'ёме, тыя, хто недасыпаў, на 72% часцей пакутвалі ад атлусцення. Праз 6 месяцаў недахоп сну звязваўся не толькі з атлусценнем, але і з інсулінавай устойлівасцю, а праз год — кожныя страчаныя 30 хвілін сну павышалі рызыку атлусцення і інсулінавай устойлівасці на 17% і 39% адпаведна.

КАРОТКА

Зацверджаны пералік з 96 міжнародных і рэспубліканскіх фестываляў, конкурсаў, форумаў, свят і пленэраў, што фінансуюцца з рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў і праводзяцца ў Беларусі.

Візавы цэнтр Грэцыі адкрыецца ў Мінску ў красавіку гэтага года.

Кітайская Народная Рэспубліка паставіла ў Беларусь аўтамабільную тэхніку, а таксама індывідуальныя і групавыя камплекты запасных частак да аўтамабіляў для патрэб Узброеных Сіл.

Аперацыя па перасадцы лёгкага была паспяхова праведзена 58-гадовай жыхарцы Магілёўскай вобласці Людміле Халадок. Аперацыя выканана ў РНПЦ трансплантацыі органаў і тканак на базе 9 бальніцы.

У Беларусі знакам «Натуральны прадукт» маркіруецца больш як 260 найменняў харчовых тавараў.

■ Сацыяльны ракурс

Як стаць настаўніку героем дня?

Перш за ўсё — выконваць свой непасрэдны абавязак

Настаўнік у грамадскай іерархіі прафесій не займае лідзіруючыя пазіцыі. Паміж дэкларованай каштоўнасцю адукацыі і рэальным стаўленнем да яе — немалая дыстанцыя. Пра гэта казалі дэлегаты VIII з'езда Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі.

«ВІНЦІКІ» ПРА ПЕРАМОГУ НЕ МАРАЦЬ

— Апошняя пяцігодка — цэлая эпоха, якая ўключае рэарганізацыю і аптымізацыю, змяненні ў парадку атэстацыі педработнікаў, павелічэнне педагагічнай нагрузкі, апрабацыю галіновай сістэмы аплаты працы, патрабаванні павышэння якасці, эфектыўнасці і выніковасці, мадэрнізацыю ўсёй адукацыйнай сістэмы і многае іншае, — падзялілася сваімі думкамі з удзельнікамі з'езда **старшыня Мінскага гарадскога камітэта прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Ларыса ВОЛКАВА.** — За гэтыя гады мы атрымалі новыя ўмовы, рэсурсы, магчымасці і новую заработную плату. Невялікая частка педагагічнай грамадскасці адчула смак да працы па-новаму. Але, як следства, мы атрымалі скарачэнне штатаў, інтэнсіфікацыю працы, кадравы голад, адток маладых кадраў, адсутнасць жадання абітурыентаў паступаць на педагагічныя спецыяльнасці. І, на мой погляд, самае важнае, што ўся сістэма адукацыі перададзена на нядаўна яшчэ не вядомы аўтсорсінг! Гэта значыць, што для бесперабойнай дзеяздольнасці асобных сістэм і інфраструктуры канкрэтнага рэгіёна ўсе функцыі па прафесійнай і непрафесійнай іх падтрымцы і абслугоўванні перададзены адукацыі. Такім чынам педагогі сёння ў адказе за ўсё: за выхаванне (бо сям'я адышла на другі план); за акты абследавання жыллёва-бытавых умоў і тэхнічнага стану кватэр; за парушэнні правілаў супрацьпажарнай бяспекі (наяўнасць пажарных апавяшчальнікаў, стан электраправодкі, паддашкавыя і падвальныя памяшканні, печы, коміны і г.д.); за злачыннасць; за кантроль і суправаджэнне аб'ектаў, якія не ўваходзяць у сістэму адукацыі.

Медыцынскія работнікі з дашкольных установ перайшлі ў ведамства Міністэрства аховы здароўя — у выніку педагогі цяпер самі пішуць меню, падлічваюць грашовыя і натуральныя нормы на харчаванне дзяцей. Абараняюць дзяцей ад іх жа нядбайных бацькоў. Не сакрэт, што сёння для многіх работнікаў нашай сферы галоўнае — захаваць працоўнае месца, не трапіць пад скарачэнне і зарабляць, каб жыць. А для кіраўнікоў — утрымаць тых, хто прыйшоў.

СТАР. 2

■ Парламенцкі дзённік

З ЧАГО СКЛАДАЕЦЦА ПАТРЫЯТЫЗМ

Дэпутаты наведалі Рэспубліканскі цэнтр экалогіі і краязнаўства

«У апошні час пасяджэнні нашай камісіі носяць практычную накіраванасць, мы хочам бачыць на практыцы, як рэалізуюцца заканадаўчыя дакументы», — паведаміў журналістам Аляксандр СЯГОДНІК, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, навуцы, культуры, падчас выязнога пашыранага пасяджэння камісіі на базе Рэспубліканскага цэнтра экалогіі і краязнаўства.

— Сёння мы вывучаем выкарыстанне ва ўстановах дадатковай адукацыі заканадаўчай базы галіны ў плане патрыятычнага і грамадзянскага выхавання. Сёлета год 70-годдзя Перамогі, Год моладзі, таму, натуральна, важна ўсё гэта ўбачыць, адчуць, пагутарыць з практыкамі, што працуюць у гэтай установе.

Парламентарый нагадаў, што наперадзе ў дэпутатаў — работа па ўнясенні змяненняў і дапаўненняў у Кодэкс аб адукацыі.

— Я ўжо азнаёміўся з праектам дакумента і заўважыў, што там па дадатковай адукацыі з боку Міністэрства адукацыі, Савета Міністраў ніякіх дапаўненняў не было, таму гэта пасяджэнне камісіі праводжу тут з мэтай паглядзець: сапраўды ўсё працуе так, як трэба ці патрэбна зрабіць нейкія папраўкі, — адзначыў Аляксандр Сягоднік.

Перад пасяджэннем для ўдзельнікаў арганізавалі экскурсію па тэрыторыі цэнтра, расказалі пра яго праекты і формы работы з дзецьмі. Пры ўстанове працуе шмат гурткоў і секцый, летам тут арганізуецца дзіцячы лагер. Ёсць зімовы сад, дзе растуць кававыя дрэвы, лімоны, папая, бананавая трава, цяпліцы, у якіх вырошчваецца расада розных кветак, а таксама вальеры, дзе можна паназіраць за рознымі птушкамі...

— Дэпутаты, кожны з якіх прадстаўляе пэўную акругу, могуць выкарыстоўваць вопыт працы рэспубліканскіх устаноў дадатковай адукацыі непасрэдна ў сваёй акрузе, — заўважыў Аляксандр Сягоднік. — Сюды можна арганізаваць выезд дзяцей, распрацаваць экскурсійную праграму.

Парламентарый упэўнены, што гэтая ўстанова робіць шмат для таго, каб выхаваць дзяцей сапраўднымі патрыётамі.

— Экалогія — вельмі важны накірунак працы з дзецьмі, — упэўнены дэпутат. — Экалогія — гэта мы, кожны павінен разумець гэта. Што да краязнаўства, то няўжо магчыма выхаваць грамадзяніна і патрыёта без яго? Таму хацеў бы звярнуць увагу дэпутатаў на важнасць супрацоўніцтва з установамі, якія развіваюць гэтыя накірункі.

Надзея ЮШКЕВІЧ

■

■ Актуальна

ПА ПРЫНЦЫПЕ СПРАВЯДЛІВАСЦІ

Дэкрэт №3 многіх прымусіць задумацца аб сваім месцы ў грамадстве

Падпісанне дэкрэта №3 «Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства» застаецца адной з самых папулярных навін апошніх дзён. Фактычна ён датычыцца кожнага грамадзяніна — і тых, хто ў фінансаванні дзяржаўных расходаў не ўдзельнічае (п'ючы, гуляючы і нідзе не працуючы або проста кладучы ўсё зароблена ва ўласную кішэню), і тых, хто сумленна працуе і ў каго першыя фактычна на шыі сядзяць.

Гэтых першых, як агучыў на нарадзе па падрыхтоўцы дакумента па ўтрыманцах-дармаедах Прэзідэнт краіны, ні многа ні мала — каля 400 тысяч чалавек. І ўсе яны карыстаюцца бясплатнай медыцынай і адукацыяй, аплачваюць камунальныя расходы з улікам дзяржаўнай субсідыі. «Дзе ж справядлівасць?» — напэўна, кожны, хто сумленна працуе і плаціць падаткі, хоць раз задаваўся такім пытаннем.

Уласна, дэкрэт №3 і ёсць усталяванне гэтай самай справядлівасці. Якая, дарэчы, прадыктаваная не толькі меркаваннямі маралі, але і галоўным Законам краіны.

Пра гэта нядаўна, каментуючы згаданы дэкрэт, вельмі выразна і зразумела сказала **міністр працы і сацыяльнай абароны Марыяна ШЧОТКІНА**. Яна нагадала, што артыкулам 56 Канстытуцыі Беларусі ўстаноўлена, што кожны грамадзянін абавязаны ўдзельнічаць у фінансаванні дзяржаўных расходаў. Пры гэтым міністр звярнула ўвагу, што гарантуецца права на працу, аднак ніхто нікога не прымушае працаваць: «Прымусовай працы ў краіне няма, прапісаная асобна норма, што калі чалавек жыве з нейкага пэўнага даходу, то ён павінен выплачваць плацяжы. Калі велічыня гэтых плацяжоў не менш за 20 базавых велічынь, лічыцца, што ён таксама фінансуе дзяржаўныя выдаткі».

Яшчэ адзін важны момант, які пойдзе толькі на карысць тым, хто працуе неафіцыйна, — дэкрэт фактычна ліквідуе зарплату ў канвертах. Нярэдка нашым людзям не хапае смеласці патрабаваць у несумленнага працадаўцы плаціць «па ведамасці». Аб перспектыве атрымаць праз гады зусім невялікую пенсію або зусім яе не атрымаць маладыя работнікі нярэдка не задумваюцца, не кажучы ўжо пра тое, што падаткі трэба плаціць. Цяпер жа падаткавікам стане працаваць прасцей. «Раней злавіць за руку тых, хто выплачвае зарплату ў канвертах або вядзе несумленны бізнес, было цяжка. Гэта было абумоўлена ўзаемнай цікавасцю наймальніка і работніка, пакуль не ўзнікала канфлікту. Пры супастаўленні іх даходаў і выдаткаў розніцу парушальнікі прыкрывалі замежнымі пазыкамі. Зараз самі работнікі сталі больш зацікаўлены ў афіцыйным працаўладкаванні», — гаворыць **Таццяна МЯСАЕДАВА, начальнік інспекцыі па падатках і зборах па Віцебскай вобласці.**

Дэкрэт прымусіць задумацца аб пошуку працы і сапраўдных гультаёў, якія вядуць асацыяльны лад жыцця. Належныя тры з лішнім мільёны з нечага трэба плаціць, таму дармаеды — у самым натуральным сэнсе гэтага слова, вымушаны будуць прагледзець свае адносіны да жыцця. Канешне, не адразу і не ўсе, хопіць работы і мясцовым уладам, і міліцыі. Але галоўнае — ёсць канкрэтны механізм, які дазваляе на названую катэгорыю ўплываць і прымаць супраць іх меры. Але тут павінен быць не толькі метад «бізуна». **Старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір КРАЎЦОЎ** лічыць, што важна загадзя нагадваць людзям пра новаўвядзенне, арганізаваць інфармаванне патэнцыйных утрыманцаў, задзейнічаць СМІ, праваахоўныя органы і ўсе службы, чыя дапамога неабходная. Адначасова губернатар даручыў прааналізаваць перспектывы з'яўлення новых працоўных месцаў у рэгіёне, якія паўстануць у выніку завяршэння рэалізацыі праектаў, мадэрнізацыі прадпрыемстваў у бліжэйшы час. Бо, калі людзі захочуць афіцыйна працаўладкавацца, гэту магчымасць ім трэба прадаставіць.

А ў сталіцы, дзе вакансій хапае, канкурэнцыя за рабочае месца будзе ўзрастаць, і гэта добра. «У Мінску налічваецца больш за 9 тысяч вакансій, з іх каля 60% — для прадстаўнікоў рабочых прафесій. Год таму колькасць свабодных працоўных месцаў была ўдвая большая. Пры гэтым значна павялічылася колькасць зваротаў па садзейнічанне ў працаўладкаванні, узрасла рэгістрацыя беспрацоўных», — цытуе БЕЛТА **Таццяну КУДЗЕВІЧ, начальніка ўпраўлення занятасці насельніцтва камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама**. Пры гэтым спецыяліст падкрэслівае, што магчымасць працаўладкавацца ў сталіцы ёсць, галоўнае, каб у чалавека было жаданне. Больш за тое, беспрацоўным аказваюць садзейнічанне ў арганізацыі прадпрымальніцкай дзейнасці, прапануюць прайсці навучанне па запатрабаванай на рынку працы спецыяльнасці.

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па працы і сацыяльных пытаннях Ларыса БАГДАНОВІЧ лічыць, што дэкрэт дапаможа дысцыплінаваць людзей, стварыць праслойку насельніцтва, якая будзе трымацца за сваё працоўнае месца. «Дэкрэт будзе складана рэалізоўвацца. Але калі нават з гэтых 400 тысяч афіцыйна непрацуючых хаця б палову прывядзе да нейкага парадку, — гэта ўжо будзе вынік, мне здаецца. І справа нават не ў 20 базавых велічынях. Вельмі б хацелася, каб у рэшце рэшт у свядомасці нашага чалавека з'явілася абавязацельства перад краінай, дзяржавай, сваёй сям'ёй: захаваць працоўнае месца, працаваць на ім і зарабляць у тым ліку на тую ж пенсію і дапамогу тым, хто ў ёй мае патрэбу».

ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ПЕРАЛЁТ БУДЗЕ ТАННЕЙШЫ

Авіякампанія «Белавія» зробіць зніжку для ветэранаў і інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны і аднаго суправаджаючага, чый узрост большы за 18 гадоў, на рэйсы з 4 па 12 мая.

Як паведамілі ў прэс-службе авіяперавозчыка, білеты са зніжкай можна будзе набыць на рэйсы «Белавія» ў Венгрыю, Германію, Польшчу, Сербію, Чэхію, Ізраіль, Азербайджан, Арменію, Туркменістан, Казахстан, Грузію, Украіну, Латвію, Літву і назад. Набыццё білетаў на пералёт з 4 па 12 мая магчыма ва ўласных касах «Белавія» і прадстаўніцтвах авіякампаніі за мяжой цягам красавіка і па 12 мая. Зніжка даецца ў памеры 70 працэнтаў тарыфу, які дзейнічае на дату пакупкі, яна не распаўсюджваецца на спецыяльныя тарыфы і не суміруецца з іншымі зніжкамі. Прапанова дзейнічае толькі пры прад'яўленні дакумента, які пацвярджае прыналежнасць пасажыраў да катэгорыі ветэранаў і інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны і прыраўнаваных да іх асоб.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«ДЭПУТАЦКІЯ ПАРТФЕЛІ» — МАЛАДЫМ

Пасведчанні і «дэпутацкія партфелі» будуць уручаны маладым парламентарыям цэнтральнага рэгіёна падчас першага пасяджэння Маладзёжнага парламента пры Мінскім абласным Савеце дэпутатаў, што адбудзецца 8 красавіка.

Юнакі і дзяўчаты падзеляцца вопытам нядаўняй выбарчай кампаніі, а таксама сваімі планамі на будучыню ў якасці дэпутатаў. Наказ на добрыя справы ім дадуць кіраўнікі Мінскага абласнога Савета дэпутатаў, аблвыканкама, дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі, прадстаўнікі грамадскіх арганізацый.

Завершыцца першае пасяджэнне экскурсіяй у Музей сучаснай беларускай дзяржаўнасці.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

■ Блізкая ўлада

ЧАМУ Ў ЦЯГНІКУ МІНСК—АДЛЕР НЯМА БАГАЖНАГА ВАГОНА?

І на такія пытанні даводзіцца адказваць падчас прамых тэлефонных ліній

У кагосьці праблемы, камусьці не хапае інфармацыі, а хтосьці проста хоча звярнуць на нешта ўвагу. Для жыхароў Магілёўскай вобласці суботнія прамыя тэлефонныя лініі сталі вельмі добрай нагодай падзяліцца з уладамі ўсім, што іх турбуе. Прычым гэта не заўсёды нейкія невырашальныя пытанні ці, як кажуць, набалела. Хапае розных прапаноў, у тым ліку вельмі карысных.

— Патэлефанаваў пажылы мужчына, які распавёў пра арганізацыю паслуг у раёне, — расказала **намеснік старшыні Чэрыкаўскага райвыканкама Анжэла НОВІКАВА**. — Ён успомніў, як гэта было ў гады яго маладосці, чаго зараз не хапае, што не перашкодзіла б зрабіць. Мы прапрацавалі яго пытанне, абмеркавалі з нашым гандлем, прадпрымальнікамі. Часам насельніцтву проста не стае інфармацыі. Нават па тых жа цэнах. Скажам, у нас булачка каштуе танней, чым у тым жа Магілёве, але не ўсе людзі гэта ведаюць, ім няма з чым параўнаць. Зараз, напрыклад, у раённым універсаме інфармацыя пра зніжкі размяшчаецца на спецыяльным маніторы. Іншыя магазіны таксама сталі выстаўляць на больш бачнае месца паведамленні пра акцыі.

На думку Анжэлы Новікавай, карысць ад такой формы працы з насельніцтвам відавочная. Здараецца, дзесьці вока замыльваецца ці праблема яшчэ толькі наспявае. А яшчэ гэта добрая магчымасць зверыцца з тым, што робіш.

У сярэднім на суботнія прамыя лініі тэлефануюць па 5-10 чалавек. Часцей за ўсё мясцовае насельніцтва турбуюць камунальна-бытавыя пытанні, стан дарог. Апошняе асабліва датычыцца райцэнтра. Падчас вясенняй бездаражы прыходзіцца часцей рабіць грэйдзіраванне і падсыпкі.

На другім месцы пытанні па працаўладкаванні. Бывае, што людзі скардзяцца на недахоп элементарнай павагі. Неяк патэлефанавала жанчына, якая абуралася, што ў той арганізацыі, дзе яна даўно працуе, з ёй абышліся несправядліва, нават нахамілі. Такія пытанні, дарэчы, таксама вельмі важныя, на думку Анжэлы Новікавай. Начальніку, пад кіраўніцтвам якога працуюць людзі, трэба трымаць сябе ў руках у любой сітуацыі.

Складаным пытаннем застаецца знос аварыйных дрэў. І асабліва ў цяжкадаступных месцах. З Асіповіч патэлефанавала жанчына, якая ўбачыла, што ў Чэрыкаве на могілках помнікам пагражае старая бяроза. Дрэва вялікіх памераў нахілілася над імі і можа ў любы час абрынуцца. Мясцовае кіраўніцтва ўзяло праблему на кантроль і зараз вырашае, як пазбавіцца ад гэтай небяспекі. Складанасць у тым, што не зачапіць найбліжэйшыя да дрэва помнікі амаль немагчыма. Зараз шукаюць родных пахаваных, каб разам прыняць найбольш аптымальнае рашэнне. Аналагічныя пытанні час ад часу ўзнікаюць і па сельскіх могілках.

Па словах Анжэлы Новікавай, ніводнае пытанне не застаецца без увагі. Экстранныя праблемы, дзе трэба ўмяшанне выратавальнікаў, энергетыкаў і іншых аператыўных службаў, вырашаюцца адразу ж. А тыя, якія патрабуюць дэталёвага разгляду, — пасля вывучэння.

А здараюцца выпадкі, калі прамую лінію людзі выкарыстоўваюць як даведку. Напрыклад, у Бабруйску пацікавіліся, чаму ў цягніку Мінск—Адлер не прадугледжаны багажны вагон. «Мы прывыклі да таго, што людзі задаюць розныя пытанні, у тым ліку якія не маюць прамога дачынення да гарадскіх улад, — кажа **начальнік аддзела па рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб Бабруйскага гарвыканкама Людміла ЛЕНОЎСКАЯ.** — Даводзіцца тлумачыць, што гэта не ў нашай кампетэнцыі і падказваць, куды звярнуцца. А бывае і адмаўляем у рашэнні. Такіх выпадкаў за час існавання лініі было 14. Нехта патрабаваў для рассялення кватэру, нехта настойваў на правядзенні пазапланавага капрамонту. Але, як высветлілася, законных падстаў для гэтага не было.

Наогул, на «гарачую» лінію (як яшчэ называюць гэтую форму стасункаў на месцах) Бабруйскага гарвыканкама з 17 студзеня па 28 сакавіка паступіла 248 зваротаў. З іх, па словах Людмілы Леноўскай, 59 разгледжана станоўча, па 65 дадзены тлумачэнні падчас тэлефоннай сувязі, 33 узяты на дадатковы кантроль, астатнія вырашаюцца. У сярэднім тэлефануюць па 20-40 грамадзян. Асаблівую папулярнасць маюць лініі, на якіх працуюць старшыня гарвыканкама ці яго намеснікі.

Нэлі ЗІГУЛЯ

■

Як стаць настаўніку героем дня?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Значыць, будзем цярпець, маўчаць, абмяркоўваць і скардзіцца ўсё на той жа кухні? Але тое, што здаецца спакоем у калектывах, часцей за ўсё міф. Злом адкрытага супраціўлення прапанаваным рэформам адбыўся, але яму на змену прыйшлі абыякавасць або псіхалагічнае абстрагаванне, якое адбіваецца на вучнях і студэнтах.

Лідар сталічнага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі ўпэўнена, што чалавек, які баіцца страціць працу, які не адчувае стабільнасці і лічыць сябе «вінцікам», пра перамогу не думае. Перамога прыходзіць з разуменнем мэты, свайго месца і сваёй значнасці.

«Пры гэтым я ўпэўнена, што прафесіянал заўсёды будзе патрэбны сваёй ВНУ ці школе, паколькі менавіта такія людзі складаюць хрыбет любой арганізацыі і сістэмы. Іх трэба гадаваць і песціць, пашыраючы іх колькасць», — дадала Ларыса Волкава.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЧАМУ НЕ ЧУЮЦЬ ПЕДАГОГАЎ?

Сёння ні для каго не сакрэт, што невысокі ўзровень заработнай платы ў адукацыі — велічыня пастаянная ў параўнанні з іншымі галінамі эканомікі. Сярэднямесячная заработная плата работнікаў сістэмы значна ніжэйшая за аналагічны паказчык іншых галін.

— Зарплата — не дапамога на беднасць, непрацаздольнасць ці старасць. Яна павінна быць годнай, і яе трэба зарабляць якаснай працай, — упэўнена старшыня Мінскага гаркама галіновага прафсаюза. — Неаднаразова на працягу пяці гадоў прафсаюз звяртаўся ў Савет Міністраў, органы заканадаўчай і выканаўчай улады, Міністэрства адукацыі з прапановамі па пытаннях аплаты працы работнікаў галіны. Трэба канстатаваць, што чуюць нас дрэнна, а то і зусім не хочуць турбаваць сябе адказамі на звароты прафсаюза, чаго не скажаш пра мясцовыя органы ўлады, і дзякуй ім за гэта ўзаемадзеянне! У бягучым годзе бюджэтам горада накіроўваецца 30% сродкаў на павышэнне тарыфных ставак работнікам сістэмы адукацыі.

У поўнай меры адказваць за выхаванне сваіх дзяцей павінны бацькі, а не класныя кіраўнікі, настаўнікі і дырэктары.

Ларыса Волкава паведаміла, што адной з крыніц для павышэння заработнай платы з'яўляецца рэалізацыя артыкула 26 Закона «Аб рэспубліканскім бюджэце на 2015 год», якім прадугледжана магчымасць устанаўліваць павышальныя каэфіцыенты да тарыфнай стаўкі за кошт эканоміі бюджэтных сродкаў. Але ў мінулым годзе для выканання вышэйзгаданага артыкула закона аб бюджэце была прынята пастанова Савета Міністраў № 110, якая ўжо загадзя не працуе.

— Неабходна адзначыць, што магчымасць павысіць зарплату праз рэалізацыю 110-й пастановы ў 2014 годзе Мінск не выкарыстаў, а па рэспубліцы ёй скарысталіся толькі дзве ВНУ, — паведаміла Ларыса Волкава. — Тое, што будзе далей адбывацца са стаўленнем дзяржавы да фінансавання адукацыі, павышэннем заработнай платы работнікаў і канкурэнтаздольнасці педагагічнай прафесіі, наўпрост адаб'ецца на работніках, іх матывацыі, аддачы ў рабоце, а значыць, і на выніках. Наша сістэма аплаты працы патрабуе абноўленай платформы, сучасных прынцыпаў, новых поглядаў і канструктыўных рашэнняў.

Важна таксама разумець, што заробак — толькі адзін з элементаў працоўных адносін, што, павялічваючы зарплату, трэба думаць і пра ўсё астатняе — пра сістэму атэстацыі, умовы для далейшага асобаснага і прафесійнага росту педагогаў. Усе мы разумеем, што гэта цэласная сістэма працоўных адносін паміж грамадствам з аднаго боку і педагагічным работнікам — з іншага.

«НЕ ТРЭБА НАС УЗВОДЗІЦЬ НА П'ЕДЭСТАЛ»

— Яшчэ гадоў 20-30 таму выпускнікі школы сярод самых прэстыжных прафесій называлі прафесію настаўніка. Гэты шлях выбіралі найлепшыя вучні з класа. А што мы бачым сёння? Недаборы на бюджэтную форму навучання... А той, хто паступае, не можа здаць нават першую сесію, — агучыў сваё бачанне сітуацыі ў адукацыі старшыня прафкама Дабрамысленскага дзіцячага сада — сярэдняй школы, настаўнік беларускай мовы і літаратуры Сцяпан КУНІЦКІ. — І я часта задумваюся над тым, а хто ж прыйдзе нам на змену. Тое, што педагагічныя калектывы старэюць, — гэта факт. Маладыя спецыялісты, адпрацаваўшы па размеркаванні свае два гады, шукаюць для сябе іншую сферу дзейнасці. Не хапае настаўнікаў матэматыкі, замежнай мовы, хіміі, фізікі. У нашай школе гэтыя прадметы выкладаюць настаўнікі-пенсіянеры.

Злом адкрытага супраціўлення прапанаваным рэформам адбыўся, але яму на змену прыйшлі абыякавасць або псіхалагічнае абстрагаванне, якое адбіваецца на вучнях і студэнтах.

Сітуацыя з кожным годам ускладняецца. Школу пакідаюць таленавітыя педагогі, сыходзіць ініцыятыва, творчасць, і, як вынік, пачынае знікацца якасць адукацыі. **Усе спосабы процістаяць гэтаму працэсу і пераадолець цяжкасці звычайна зводзяцца да закручвання гаек, далейшай бюракратызацыі школы і рэгламентацыі дзейнасці кіраўнікоў установ і непасрэдна настаўнікаў.**

Чаму ж падае прэстыж прафесіі? На думку настаўніка, справа тут не столькі ва ўзроўні заработнай платы, колькі ў стаўленні да педагога.

— Яго першапачатковая задача — вучыць дзяцей, прафесійна, цікава, з захапленнем. Мець навіта пра свой непасрэдны абавязак павінен думаць настаўнік, прыходзячы ў школу. Але гэта яму сёння не заўсёды ўдаецца, — падкрэслівае Сцяпан Куніцкі. — Адукацыя перагружана методыкамі, рэкамендацыямі, справаздачамі, планамі... Настаўнік павінен займацца і не ўласцівымі яго прафесіі абавязкамі, якія не маюць ніякага дачынення ні да адукацыйнага працэсу, ні да выхавання дзяцей. Гэтых абавязкаў, што «павешаны» на педагогаў іншымі ведамствамі, хоць адбаўляй. Мы абавязаны ўсім: органам унутранных спраў, па надзвычайных сітуацыях, аховы здароўя, ваенкамату, пракуратуры, сацыяльнай і санітарнай службе, нават бацькам: усе яны шлюць у школу свае ўказанні, а па сутнасці, навязваюць настаўнікам свае абавязкі.

Менавіта пра свой непасрэдны абавязак павінен думаць настаўнік, прыходзячы ў школу. Але гэта яму сёння не заўсёды ўдаецца.

На думку педагога, у поўнай меры адказваць за выхаванне сваіх дзяцей павінны бацькі, а не класныя кіраўнікі, настаўнікі і дырэктары. Школа павінна не замяняць бацькоўскія функцыі, а толькі іх дапаўняць і карэктаваць.

— Сёння вельмі часта з вуснаў чыноўнікаў можна пачуць фразы кшталту «настаўнік павінен тое». І ўвогуле «ён павінен быць такім ці такім». Не трэба перад намі станавіцца на калені і не трэба ўзводзіць нас на п'едэстал. Не трэба да нашай прафесіі прад'яўляць павышаныя патрабаванні, гаварыць пра яе ўзнёсла. Прафесія наша не горшая і не лепшая за іншыя. У яе ёсць свае плюсы і мінусы, — лічыць Сцяпан Куніцкі.

Перад міністрам адукацыі Міхаілам Жураўковым, які ўдзельнічаў у з'ездзе, настаўнік паставіў шэраг пытанняў. Па яго словах, педагогі заклапочаны тым, што практычна ўсе яны пазбавіліся магчымасці атрымаць пенсію за выслугу гадоў. Прынятае палажэнне аб парадку атэстацыі педагагічных кадраў прывяло ў шок выхавацеляў установ дашкольнай адукацыі, кіраўнікоў і іх намеснікаў. Выхавацелі, якія не маюць прафільнай адукацыі па «педагогіцы дзяцінства», сталі ізгоямі ў сістэме адукацыі. А кіраўнікі ўстаноў адукацыі пазбавіліся права на атэстацыю як педагогі.

— У СМІ часта можна пачуць разважанні пра мэтазгоднасць існавання рэгіянальных інстытутаў развіцця адукацыі і прапановы перадаць гэтыя функцыі педагагічным універсітэтам. Педагогі нашай вобласці за тое, каб яны існавалі, толькі трэба надзяліць іх тымі функцыямі, якія яны павінны выконваць, а не накладваць на іх функцыі кантралёраў. У нас кантралёраў усіх узроўняў хапае і так, — дадаў Сцяпан Куніцкі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

НАВІНЫ ФАКТЫ ПАДЗЕІ

ДЛЯ СТВАРЭННЯ НАСТРОЮ — ДЗЕНЬ ЗНІЖАК

Адзіны дзень зніжак, прымеркаваны да святкавання 70-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне, пройдзе ў гандлёвай сетцы сталіцы 2 мая. Пра гэта паведамілі ў галоўным упраўленні спажывецкага рынку Мінгарвыканкама.

У гэты дзень мінскія крамы прадаставяць пакупнікам зніжкі на нехарчовыя тавары ў памеры 15-20 працэнтаў. А каб стварыць святочны настрой у ветэранаў і ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны, у гандлёвай сетцы сталіцы ўжо цяпер праводзяцца пашыраныя продажы адзення і абутку, тавараў гаспадарчага прызначэння, складанабытавой тэхнікі, ювелірных вырабаў, мэблі і іншага. У маі ў Мінску плануецца правесці больш за 400 выстаў-продажаў, рэкламных акцый і распродажаў. Усім ветэранам Вялікай Айчыннай вайны будуць прадастаўлены істотныя зніжкі на харчовыя і нехарчовыя тавары. А яшчэ гандлёвыя прадпрыемствы возьмуць удзел у рэспубліканскай патрыятычнай акцыі «Кветкі Вялікай Перамогі».

Сяргей РАСОЛЬКА.

МІНУС 90 МІЛЬЁНАЎ

Па выніках сакавіка золатавалютныя рэзервы Беларусі, згодна з метадалогіяй МВФ, скараціліся на 90,8 млн долараў ЗША і, паводле папярэдніх звестак, на 1 красавіка склалі 4 560,5 млн долараў ЗША ў эквіваленце, пра што паведамляе ўпраўленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацыянальнага банка.

У нацыянальным вызначэнні аб'ём золатавалютных рэзерваў зменшыўся на 262,8 млн долараў і на 1 красавіка склаў 4 993,3 млн долараў ЗША ў эквіваленце. «На зніжэнне аб'ёму рэзерваў у сакавіку аказала ўплыў пагашэнне ўрадам і Нацыянальным банкам знешніх і ўнутраных абавязацельстваў у замежнай валюце ў поўным аб'ёме, — тлумачаць у Нацбанку. — Падтрыманню спрыялі паступленні ад збірання экспартных пошлін на нафтапрадукты, а таксама дадатнае сальда куплі-продажу Нацыянальным банкам замежнай валюты на Беларускай валютна-фондавай біржы».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

ПАДЗЕМНЫ ПЕРАХОД ЗАМЕСТ «ЗЕБРЫ»

На 305-м кіламетры аўтадарогі М-1/Е30 Брэст — Мінск — граніца Расійскай Федэрацыі ў Дзяржынскім раёне з'явіцца падземны пешаходны пераход.

Новае збудаванне заменіць наземную «зебру», якая была тут дагэтуль. Будаўніцтва перахода дазволіць павысіць бяспеку дарожнага руху на дадзеным участку дарогі і створыць больш камфортныя ўмовы як для кіроўцаў, так і пешаходаў, — паведамілі ў прэс-цэнтры Мінтранса. Праўда, у сувязі з узвядзеннем падземнай канструкцыі на 305-м кіламетры «алімпійкі» абмяжоўваецца дарожны рух. У прыватнасці зараз закрыта паласа па Брэсцкім накірунку. Часовыя нязручнасці давядзецца цярпець 4,5 месяца — менавіта столькі будзе доўжыцца будаўніцтва аб'екта.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДАРОГА, ЯК ДЗЯЎЧЫНА...

Білборды (з напамінам: «Дарога, як дзяўчына, — патрабуе ўвагі!» цяпер упрыгожваюць вуліцы Савецкую і Яфрэмава ў Гомелі.

Ва ўпраўленні Гомельскай абласной ДАІ расказалі, што пакуль іх толькі два, але не выключана, што будзе больш — з разнастайнымі вывявамі. Інспектар аддзялення агітацыі і прапаганды ДАІ Гомельскай вобласці Кацярына Радзівонава гаворыць, што людзі лепш рэагуюць на прывабную, а не на адмоўную папераджальную інфармацыю. Менавіта таму пры ўвасабленні ідэі ў жыццё аўтары адмовіліся ад выкарыстання выяў, непасрэдна звязаных з дарогай. Да таго ж раздражняе вялікая колькасць тэксту і манатоннасць звычайных заклікаў, на якія ўдзельнікі дарожнага руху ўжо даўно перасталі рэагаваць.

Між тым гэта толькі пачатак. Далей ДАІ Гомельскай вобласці збіраецца размясціць у абласным цэнтры серыю тэматычных малюнкаў, накіраваных на прафілактыку бяспекі руху. Да ўдзелу прыцягваюць вядомага гомельскага футбаліста і трэнера юніёрскай зборнай Беларусі па футболе Віктара Барэля і ўладальніцу тытула «Місіс Беларусь» Юлію Перагудаву.

Акрамя таго, з беларускамоўным білбордам ДАІ Гомельскай вобласці вырашыла падаць заяўку на ўдзел у міжнародным фестывалі маркетынгу і рэкламы «Белы Квадрат», які пройдзе ў канцы красавіка ў Мінску.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

8 красавіка 2015 г. № 7 (347)

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

«ЛЮБЛЮ Ў РАБОЦЕ СІСТЭМНАСЦЬ»

Старшыня Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў Анатоль Ісачанка — пра грамадскае самакіраванне, дэпутацкую асацыяцыю і неабыякавасць да справы

Нэлі ЗІГУЛЯ

Пра Анатоля Ісачанку, які знаходзіцца на сваёй пасадзе амаль год, неаднойчы даводзілася чуць станоўчыя водгукі. Ён не з тых, хто кіруе працэсам з рабочага кабінета. З ім хутчэй можна сустрэцца недзе ў раёне, чым у Магілёве. Наконт інтэрв'ю мы дамовіліся загадзя, але вызваліцца ад спраў у Анатоля Міхайлавіча ўсё роўна атрымалася толькі пад канец працоўнага дня. І хоць яго тэлефон час ад часу нагадваў пра сябе, можна было ў больш-менш спакойнай абстаноўцы паразважаць пра складанасці і нюансы дэпутацкай працы.

— Ставіць адзнаку ўсяму дэпутацкаму корпусу некарэктна, але ж скажу, што мы пастараліся ахапіць менавіта тыя тэмы, якія былі актуальныя і балючыя для людзей. Напрыклад, мабільнае паштовае абслугоўванне насельніцтва. Гэта абсалютна правільны напрамак, трэба рухацца, аптымізоўваць выдаткі, але ні ў якім разе не пагаршаць умовы жыцця людзей. Чалавека неабходна падрыхтаваць, у яго павінен быць перыяд прывыкання, разумення. Напэўна, спачатку трэба было пакінуць усё як ёсць і пераходзіць на перасоўны ад паслуг паступова. Паказаць, што ёсць і такі варыянт. Мы ж добра памятаем, як пачынала спажыўкааперацыя, калі адпраўляла свае машыны ў аддаленыя вёскі. Таксама спачатку былі праблемы. А цяпер людзі яшчэ і дзякуюць. Машыны сталі іншага ўзроўню і якасці, яны абсталяваны ўсім неабходным, вязуць прадукты пад заяўку. Акрамя гэтага, можна рэгуляваць і частату выездаў, і маршрут.

— Асабіста мне цікавымі здаліся тыя семінары, якія вы праводзіце ў раёнах. Акцэнт робіцца на тым, чаму можна ў гэтым раёне павучыцца. У Глуску, напрыклад, вельмі добра быў арганізаваны прыватнікамі збор малака ў насельніцтва...

— Дарэчы, пасля сустрэчы з імі многія раёны пайшлі па гэтым шляху — Чэрыкаў, Клімавічы... Я люблю ў рабоце сістэмнасць і разуменне працэсу. Разавыя акцыі — гэта непрафесійна. Трэба шукаць тую праблематыку, якая ёсць, і шляхі яе вырашэння. Або, наадварот, павучыцца там, дзе гэта ўжо вырашана.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ЯК ЁСЦЬ

«МАЛЕНЬКІ АСТРАВОК МАЁЙ ЗЯМЛІ»

Так пісаў 40 гадоў таму пра Астравец Уладзімір Караткевіч. Цяпер горад змяняецца літаральна на вачах — разам з будаўніцтвам Беларускай АЭС.

Барыс ПРАКОПЧЫК

Дзве часткі цэлага

У свеце даволі распаўсюджана практыка, калі для персаналу атамных станцый спецыяльна будуюць гарады — так бы мовіць, з нуля. У нас інакш: АЭС павінна не толькі паслужыць найбуйнейшай крыніцай энергіі для ўсёй краіны, але і стаць «рухавіком» для развіцця старажытнага Астраўца. Дзве часткі аднаго цэлага.

— І гэта ўдаецца, — кажа **старшыня Астравецкага райвыканкама Адам КАВАЛЬКА** і прапануе на свае вочы пераканацца ў тым, што пытанні развіцця сацыяльнай інфраструктуры вырашаюцца гэтак жа дакладна, як і будаўніцтва АЭС.

Накіроўваемся ў паездку па Астраўцы. Кіраўнік раёна паказвае новыя жылыя дамы, гандлёвыя і іншыя аб'екты. Цяпер галоўная задача раённых улад — забяспечыць дастойны побыт будаўнікоў атамнай станцыі. Гэта вельмі няпроста: сёння, у асноўным па вахтавым метадзе, тут працуе каля 4 тысяч спецыялістаў будаўнічага персаналу (пераважна з беларускіх прадпрыемстваў, а таксама расіяне з генпадраднай арганізацыі «Ніжагародская інжынірынгавая кампанія «Атамэнергапраект»), а да канца года іх колькасць значна павялічыцца. Частка шматкватэрных дамоў (увогуле іх за 3 гады пабудавалі 19) цяпер выкарыстоўваецца пад інтэрнаты. У двухпакаёвай кватэры пражываюць чацвёра чалавек, у трохпакаёўцы — сем. Калі будоўля закончыцца, то зробяць касметычны рамонт і размяркуюць жыллё сярод сем'яў.

Фота БЕЛТА.

Аптымальныя затраты

Пры гэтым на мясцовым узроўні трэба зрабіць так, каб і фінансавыя затраты былі аптымальныя, і горад выглядаў прыгожа. Для гэтага над праектаваннем двух новых мікрараёнаў Астраўца працавалі, незалежна адзін ад аднаго, шэраг спецыялістаў, а потым камісія выбірала самы лепшы варыянт. Да таго, як узвесці будынак, разраўноўваюць пляцоўку, пракладваюць усе інжынерныя сеткі, будуюць падстанцыі, а потым ужо бяруцца за дамы, вуліцы, тратуары, асвятленне, азеляненне. Няма ніводнага дома, для якога камунікацыі робяцца асобна — яны ў цану для забудоўшчыкаў не ўваходзяць. А адсюдь і зніжэнне кошту квадратнага метра жылля. Пры гэтым дамы не праектуюцца як «блізнюкі», а з пэўнай адметнасцю для агульнагарадской прывабнасці.

Дарэчы, да будаўніцтва АЭС на ўвесь Астравецкі раён было ўвогуле 450 пасадачных месцаў ва ўстановах грамадскага харчавання. Але попыт, зразумела, выклікае і прапанову — актыўна будуюцца сталовыя і кавярні розных формаў уласнасці. Сёлета — паколькі стала праблематычна абслугоўваць ужо значна большую колькасць людзей — распачнуць будаўніцтва новага корпуса раённай бальніцы, а яе цяперашні будынак перапрафілююць пад цэнтральную паліклініку.

Зразумела, што праявілі зацікаўленасць і буйныя гандлёвыя сеткі, тым самым выключыўшы затраты бюджэту на гэтую сферу. Толькі адна гандлёвая структура, каб атрымаць права на заключэнне дагавора арэнды зямельнага ўчастка (54 соткі) заплаціла ў бюджэт 3 мільярды 276 мільёнаў рублёў. Увогуле зямля ў Астраўцы цяпер вельмі запатрабаваная і каштуе не менш, а, можа, і больш, чым у некаторых значна буйнейшых гарадах.

...Пад'язджаем да дзвюх адукацыйных установ, якія нядаўна прынялі сваіх выхаванцаў. У новы будынак пераехаў калектыў гімназіі, а побач узведзены дзіцячы сад-яслі.

— У першыя два дні пасля ўваходзін была катастрофа. Людзі ў Астраўцы прызвычаіліся выязджаць з дому, каб за 10 хвілін, даставіўшы дзіця да школы ці садка, паспець на працу. А тут такі стопар... Усе службы былі ў паніцы. Але неўзабаве пачалі выязджаць своечасова, і сітуацыя нармалізавалася, — кажа Адам Кавалька.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

НА ПРЫЁМЕ

СВАЕ ЛЮДЗІ — РАЗБЯРОМСЯ

Гарадскі пасёлак Смілавічы, што ў Чэрвеньскім раёне, сустрэў пафарбаванымі агароджамі і вымеценымі тратуарамі.
— Так, у нас людзі працалюбівыя, кожны стараецца «навесці глянец» на сваіх сядзібах, тэрыторыі, што прылягае да дома, — пагаджаецца са мной старшыня Смілавіцкага сельскага Савета дэпутатаў Валянціна Півавар. — У гарадскім пасёлку і навакольных вёсках пражывае каля 12 тысяч чалавек. Акрамя таго, у нас размешчана сем садовых таварыстваў. Наладзілі добрыя стасункі з іх старшынямі, разам удалося навесці парадак. Цяпер тут няма звалак, ніхто з дачнікаў не выкідвае смецце ў лес ці на поле. Уласнікі заключылі дагаворы з прадпрыемствам жыллёва-камунальнай гаспадаркі на вываз бытавых адходаў, вядзём з імі работу па ўстаноўцы кантэйнераў.

— І ўсё ж, якія праблемы больш за ўсё хвалююць людзей? — цікаўлюся ў сваёй суразмоўцы.

— Сёння ў мяне прыём грамадзян, вось і паслухаеце, з якімі пытаннямі прыходзяць жыхары сельсавета, — кажа Валянціна Іванаўна (яна вядзе прыём кожную сераду з 8 да 14 гадзін). — А наогул у нас усе дні прыёмныя. Людзі звяртаюцца ў любы час, калі ім зручна.

Суцін і спонсары

Іван Паўлавіч Ярашэвіч — мясцовы краязнаўца. А зазірнуў ён у сельскі Савет, каб запрасіць старшыню на адкрыццё мемарыяльнага знака ў гонар загінулых падчас Вялікай Айчыннай вайны жыхароў вёскі Жураўковічы.

— У адзін дзень, па адной дарозе пайшлі на фронт Канстанцін Анісімавіч Патапчык і яго бацька. Сын служыў кулямётчыкам, быў цяжка паранены пад Аўгустовым, але выжыў. А старэйшы Патапчык загінуў. Да гэтага часу невядома, дзе ён пахаваны, шукаем яго магілу. Сын пакляўся, што ўшануе памяць роднага чалавека і загінулых землякоў. Мы сваімі сіламі паставілі невялікі мемарыял — самі знайшлі камень, зрабілі агароджу, задзейнічалі людзей, арганізацыі, — расказаў Іван Паўлавіч.

“Мы хочам зрабіць алею Суціна, магчыма, паставім там бронзавую фігуру нашага земляка, каваныя пад даўніну лаўкі, ліхтары... Цяпер жа шукаем спонсараў...

А заадно папрасіў Валянціну Іванаўну дапамагчы арганізаваць абед для запрошаных на адкрыццё помніка.

Яна паабяцала, што звяжацца са старшынёй райспажыўсаюза, параіцца, як гэта лепш зрабіць.

— Ва ўсякім разе гарбату ды булачкі гарантую, — запэўніла яна. — За мемарыялам мы замацуем школьнікаў. А пакуль трэба там пяску падсыпаць ды плітку пакласці. Думаю, усё гэта вырашым.

— У нас зарэгістравана фірма «Спадчына і час», — працягвае мая суразмоўца. — У перспектыве мяркуем зрабіць пасёлак культурным цэнтрам. Тут ёсць што паказаць гасцям. Смілавічы — радзіма мастака Хаіма Суціна, у школе створаны яго музей. Адсюль родам і яшчэ адзін мастак, Царфін. У нас плануецца міжнародны форум, дзе пакажуць дзве арыгінальныя карціны гэтых мастакоў. У Смілавічы перанеслі і музей вядомага кампазітара Манюшкі. Каля Смілавіч знаходзіцца сядзіба Ваньковічаў. Госці змогуць таксама наведаць мужчынскі манастыр у Лядах, музей мануфактуры, валюшна-лямцавую фабрыку, Святую гару са старажытным капішчам. А яшчэ мы хочам зрабіць алею Суціна, магчыма, паставім там бронзавую фігуру нашага земляка, каваныя пад даўніну лаўкі, ліхтары. Мяркую, паступова ажыццявім свае задумы, цяпер жа шукаем спонсараў...

Дарога значыць многа

Нашу размову перапыняе чарговы наведвальнік — выканаўца абавязкаў галоўнага інжынера дарожна-будаўнічай арганізацыі Аляксандр Халадок. Ён на гэтай пасадзе нядаўна, раней працаваў тут майстрам, прарабам. Аляксандр Мікалаевіч прыйшоў узгадніць са старшынёй пытанні па ўладкаванні дарог.

Валянціна Півавар уводзіць спецыяліста ў курс справы, падрабязна тлумачыць, на ўпарадкаванне якіх участкаў ёсць неабходная дакументацыя, а на якія трэба яшчэ рабіць праект. Вясной да ўлады звярталіся жыхары вуліцы Юбілейнай — гразка, ні праехаць, ні прайсці. Мікрараён Зарэчанскі пабудавалі нядаўна, правялі камунікацыі. Больш тут капаць не будуць, таму і вуліцу можна падсыпаць.

— Што ж, будзем працаваць, супрацоўнічаць. У мяне на дэпазіце ляжаць грошы ад продажу зямельных участкаў. Разлічымся з вамі за работу, — паабяцала Валянціна Іванаўна.

Каб пацікавіцца магчымасцю грэйдавання дарогі ў вёсцы Верхлес, звярнуўся ў сельскі Савет і староста Леанід Мікалаевіч Шчарбак.

— Гэта мой найлепшы памочнік, — прадставіла яго Валянціна Іванаўна. — Вельмі адказны і неабыякавы чалавек. Кавалер двух ордэнаў Славы, шмат гадоў адпрацаваў у Нацыянальным аэрапорце, узнагароджаны медалём за асваенне цаліны. Добра, што загляну да мяне, бо хацела сама з ім звязацца. У Верхлесе вялікія могілкі. Там ужо быў праведзены суботнік, але трэба арганізаваць яшчэ адзін, каб канчаткова ўсё вычысціць і пафарбаваць агароджу.

— Фарбу я пастараюся знайсці, ад вас патрабуецца толькі павесіць аб'яву. Я ўжо падрыхтавала яе, — папрасіла Валянціна Іванаўна.

— А яшчэ крыжы выкідваюць на сметнік, пасля таго, як паставяць помнік, — працягвае Валянціна Іванаўна. — Не паспяваю вывозіць. Хачу папрасіць айца Валяр'яна, каб пропаведзь прачытаў прыхаджанам, што нельга так рабіць. Ды і наогул, каб навучыў, як сябе паводзіць на могілках...

Калі па-людску

Не паспелі зачыніцца дзверы за Леанідам Мікалаевічам, як увайшла сямейная пара.

— Хацелі б аформіць участак у пажыццёвае карыстанне, — пачала жонка.

— На жаль, не змагу вам дапамагчы, наша землеўпарадчыца захварэла. Але вы можаце звярнуцца ў раённую службу, запішыце, калі ласка, нумар тэлефона, — параіла старшыня.

Праз колькі часу ў кабінет заглянула і старшыня Чэрвеньскага раённага Савета дэпутатаў Валянціна Браніслававуна Тарасік:

— Прыехала паглядзець, як ідзе прыём. У Смілавічах заўсёды падчас прыёму шмат грамадзян, — канстатуе яна. — Зразумела, пасёлак вялікі. Ды старшыня спраўляецца, і памочнікі ў яе вельмі прафесіянальныя. Прыёмы вядуць і намеснік, і кіраўнік справамі, і землеўпарадчык. Усе яны, як «шматстаночніцы», могуць замяніць адна адну пры неабходнасці. Здараецца, што чалавек звяртаецца не па адрасе, але яго не адпраўляць назад: гэта ж свае людзі, вяскоўцы.

— А з якімі пытаннямі звяртаюцца жыхары ў раённы Савет дэпутатаў?—пацікавілася ў Валянціны Браніслававуны.

— З самымі рознымі. Але найбольш наведвальнікаў вясной, калі пачынаюцца агароды, пасадка бульбы, і людзям патрэбна дапамога. Восенню, калі настае час збору ўраджаю, таксама шмат людзей. Некаторыя праблемы вырашаем адразу на месцы — тэлефануем на прадпрыемствы, у арганізацыі, каб аказалі садзейнічанне. А калі пытанне складанае, патрабуе часу, то тлумачым, што трэба пачакаць...

— Наогул, з жыхарамі неабходна сустракацца, выслухоўваць іх, тлумачыць, інфармаваць. Калі з імі па-людску, дык і яны ўсё зразумеюць, — згодна са сваёй калегай Валянціна Півавар.

Усяго ў той дзень яна прыняла больш як 20 чалавек.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ПА-ДАРОСЛАМУ

ДАРОГУ МАЛАДЫМ

Выбары ў маладзёжны парламент прайшлі ў Мінскай вобласці

Больш як на 300 участках быў праведзены першы этап выбарчай кампаніі. Кандыдаты ў маладзёжны парламент выступілі перад выбаршчыкамі з праграмай сваёй будучай дзейнасці. Пераможцамі ўчастковых выбараў прызнаны кандыдаты, якія набралі найбольшую колькасць галасоў (302 чалавекі). На другім этапе прайшлі акружныя выбары ў выглядзе дзелавой гульні з трох частак: «візітная картка» кандыдата, прэзентацыя праграмы дзейнасці, брыфінг.

Такім чынам, дэпутатамі сталі 47 навучэнцаў установ сярэдняй, прафесіянальна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі вобласці, а таксама актывісты дзіцячых і маладзёжных грамадскіх арганізацый. Мэта маладзёжнага парламента — садзейнічанне сацыяльнай адаптацыі дзяцей і моладзі ў сучасным грамадстве, падрыхтоўка іх да ўдзелу ў грамадскім і палітычным жыцці дзяржавы, умацаванне і павышэнне прававой актыўнасці, фарміраванне грамадзянскай пазіцыі.

Членам такога парламента можа стаць грамадзянін Беларусі ва ўзросце ад 12 да 31 года, што пражывае на тэрыторыі Мінскай вобласці. Усяго ў гэтую структуру уваходзяць 57 чалавек, у тым ліку 10 маладых прадстаўнікоў Мінскага абласнога Савета дэпутатаў, галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі, упраўлення адукацыі Мінаблвыканкама.

Маладыя парламентарыі будуць прадстаўляць інтарэсы сваіх выбаршчыкаў на ўзроўні абласной ўлады, супрацоўнічаць з абласным Саветам дэпутатаў, лабіраваць ідэі і праекты маладзёжнай аўдыторыі. Асаблівую актуальнасць гэты праект набывае ў сувязі з Годам моладзі.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

НА СВАЕ ВОЧЫ

ЖЫЦЬ ПА СРОДКАХ. І ВЫЖЫЦЬ

Пры сельвыканкаме паспяхова працуе невялікае камунальнае прадпрыемства. Адзінае на ўсю вобласць

Святлана ЯСКЕВІЧ

Сёння ў камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Псышчаўскае» заявак на ворыва агародаў няшмат — добры гаспадар пераворвае зямлю восенню. Цяпер жа замаўляюць культывацыю, нарэзку радкоў.

— Патэлефануе бабулька, каб ёй апрацавалі тры соткі, — едзем апрацоўваем тры соткі, расказвае дырэктар КУПа Галіна МЕЛЬНІК. Для зручнасці людзей зрабілі максімальна просты разлік. Вяскоўцу не трэба самому прыходзіць, каб унесці грошы ў касу. Трактарыст, калі выязджае на прысядзібны ўчастак, бярэ з сабой тыпавы дагавор, чалавек падпісвае паперу, аддае грошы. Расцэнкі за апрацоўку соткі людзі ведаюць, грошы рыхтуюць загадзя. Не будзеш жа ганяць пажылую бабку, якая з кійком ледзьве ходзіць, у суседнюю вёску па разлік, — кажа Галіна Мікалаеўна.

Самыя стойкія

Дровы, піламатэрыялы таксама па заяўках людзям дастаўляюць на падворак, выконваюць і шэраг іншых дробных паслуг. Прадпрыемства і стваралі пры сельвыканкаме восем гадоў таму найперш для аказання паслуг насельніцтву. Калі пачалася актыўная рэарганізацыя калгасаў у бок іх узбуйнення, цэнтры гаспадарак аказаліся ад некаторых населеных пунктаў за дзясяткі кіламетраў. І яшчэ: коней у калектыўных гаспадарках амаль не засталося — яны набываюць буйную тэхніку. Не пойдзе такая машына бабульцы агарод араць, бо, па-першае, не развернецца там, па-другое, дорага абыдзецца пенсіянеру такая паслуга. Вось тады і быў падпісаны Указ №21, дзе ў прыватнасці гаварылася аб стварэнні КУПаЎ. І падобныя невялікія прадпрыемствы сталі масава з'яўляцца па ўсёй краіне.

Але, аказалася, што ім вельмі складана выжыць у новых рыначных умовах. Стала ясна, што на адных паслугах насельніцтву эканоміку нават маленькай гаспадарча-разліковай структуры не пабудуеш. Паступова КУПы пачалі адмаляць адзін за другім. Неўзабаве і тэрмін дзеянне ўказа скончыўся.

Галіна Мельнік, дырэктар КУПа.

Асколкі ў дрэвах.

Засталіся самыя стойкія, тыя, хто змог развіць матэрыяльна-тэхнічную базу, знайшоў аб'ём работ, здолеў захаваць працоўны калектыў. У Брэсцкай вобласці такое прадпрыемства адно — КУП «Псышчаўскае» ў Іванаўскім раёне.

Пачыналі, згадвае яго дырэктар, з беспрацэнтнай пазыкі, якую выдзеліў райвыканкам пад стварэнне новых працоўных месцаў. На той час 150 мільёнаў былі вялікай сумай, і аддаць іх менавіта ў пэўныя тэрміны каштавала вялікіх намаганняў. Але справіліся, і гэта стала першай загартоўкай, а таксама ўрокам. З таго часу ніякіх крэдытаў прадпрыемства не брала і жыве дакладна па сродках. А з першай пазыкі ўдалося набыць два трактары: «МТЗ-32» і патрыманы «МТЗ-80» з прычэпам, глебаапрацоўчыя агрэгаты і аўтагідрапад'ёмнік, грузавы і легкавы аўтамабілі. За гэтыя гады тэхнічны парк КУПа папоўніўся, купілі яшчэ легкавую машыну і цэлы шэраг дапаможных агрэгатаў для розных відаў работ.

І спецыфічныя заказы

У першыя ж гады работы стала відавочна, што трэба пашыраць пералік паслуг. Першым, што зрабіў КУП, стала піларама. Яе абсталявалі ў вёсцы Упірава, дзе цяпер знаходзіцца ўся база «Псышчаўскага». База размешчана на падворку і ў будынках былой школы. Школу даўно закрылі, бо было мала вучняў. Будынак перадалі на баланс сельвыканкама. І ўжо сельвыканкам перадаў яго ў арэнду камунальнаму ўнітарнаму прадпрыемству. Арэндная плата, якая рэгулярна паступае на рахунак мясцовага органа ўлады, ідзе на добраўпарадкаванне тэрыторый. Так што гэта вельмі выгадна. (Напрыклад, адна з суседніх школ, якая была ўзведзена па аналагічным праекце, зарастае бур'яном і развальваецца.)

У падсобных памяшканнях Упіраўскай школы КУП зрабіў майстэрню для рамонту і наладкі абсталявання, склад інструментаў. Ёсць пакой адпачынку для рабочых з цёплай печкай, канапай і столікам для абеду. На былым школьным двары чысціня і парадак. Да агароджы прывязаны на выгляд грозны, а насамрэч памяркоўны і міралюбівы сабачка-вартаўнік, якога падабралі на вуліцы і выгадавалі.

У вёску Упірава, дзе не засталося ўжо ніводнага сацыяльнага аб'екта, з пераездам КУПа нібы вярнулася жыццё. Пажылыя людзі заходзяць на школьны падворак не толькі каб заказаць паслугу ці купіць нейкі матэрыял, а проста пагаварыць, паглядзець, як ідзе работа. Калі ж каму трэба дровы ці штыкеціну, каб паправіць агароджу, тут заўсёды можна набыць. Да таго ж піларама выконвае такія спецыфічныя заказы, за якія вялікае прадпрыемства або наогул не возьмецца, альбо запатрабуе непрымальную для вяскоўца суму. Напрыклад, на піларме зробяць драўляную прыбіральню альбо простую альтанку і ўсё гэта ў сціслыя тэрміны.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

«ЛЮБЛЮ Ў РАБОЦЕ СІСТЭМНАСЦЬ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Адным з пытанняў, якія разглядаліся на базе Глускага раёна, былі сацыяльныя стандарты. Мы наглядна пабачылі, што прыйшоў час нешта тут мяняць. Лічбы прыгожыя, перавыкананні — у 5 разоў, але рэальную карціну яны не адлюстроўваюць. Мы звярнулі ўвагу мясцовых улад на недахопы, а дэпутаты, якія прысутнічалі на семінары, разглядзелі такое ж пытанне ў сваіх раёнах.

Але фармалізм можа сапсаваць нават вельмі добрую справу. Мне не вельмі спадабалася, як мы правялі ў Магілёве сумесна з санслужбай семінар «Магілёўшчына — тэрыторыя здароўя». Не было той масавасці і запалу, што існуюць у раёнах. Калі мы праводзілі такое мерапрыемства на базе Клічаўскага раёна, гэта быў зусім іншы прыклад. Відаць, што людзі там рыхтаваліся, чакалі мерапрыемства.

Наконт спартакіяды доўга думалі, раіліся і дыскуціравалі, але калі правялі, атрымалася лепш, чым нават чакалі. Справа добрая. Па-першае, людзі падчас такіх мерапрыемстваў раскрываюцца, па-другое, на такіх неафіцыйных сустрэчах нараджаецца шмат новых ідэй, а па-трэцяе, папулярызуецца здаровы лад жыцця.

— Якія праблемы зараз найбольш актуальныя? Як вырашаюцца такія з іх, як знос старога жылля, добраўпарадкаванне могілак?

> **Землеўпарадкавальная служба правяла інвентарызацыю зямель амаль у 3000 населеных пунктах і выявіла, што не выкарыстоўваюцца тысячы гектараў.**

— Сур'ёзна працуем па Указу №100, наводзім парадак на зямлі. Землеўпарадкавальная служба правяла інвентарызацыю зямель амаль у 3000 населеных пунктах і выявіла, што не выкарыстоўваюцца тысячы гектараў. Але, каб увесці іх у севазварот, трэба дзесьці сады прыбраць, дзесьці гаспадарчыя пабудовы знесці. Спраў шмат, за год усё не зробіш. Па-першае, гэта вялікія выдаткі — трэба 7-10 мільёнаў рублёў, каб знесці 1 дом з гаспадарчымі пабудовамі. Мы заклалі патрэбныя грошы ў бюджэт, цяпер яны асвойваюцца. Дамовіліся з раёнамі: колькі сродкаў укладзяце ў гэтую справу, столькі ж атрымаеце з абласнога бюджэту.

З могілкамі таксама трэба разбірацца. У горадзе з гэтым парадак, а на вёсцы, на жаль, не зусім. Па вобласці толькі каля 300 могілак дакументальна аформленыя. А іх насамрэч у некалькі разоў больш... Участкі мы ўжо агарадзілі, але іх трэба яшчэ і зарэгістраваць. Гэта каштуе вялікіх грошай. Сёння афармленне толькі аднаго ўчастка абыдзецца прыкладна ў 8 мільёнаў рублёў. Каб «узаконіць» усе могілкі, спатрэбяцца мільярды! Супакойвае толькі тое, што мы цвяроза ацэньваем становішча, добра ведаем праблему, і працэс па яе вырашэнні пайшоў ужо.

Не менш балючае пытанне — каналодзежы. Таксама не зусім зразумела, хто гэтым павінен займацца. У Дрыбінскім раёне, напрыклад, стварылі пры камунгасе брыгаду, склалі графік і працуюць. Але трэба, каб і жыхары прымалі нейкі ўдзел. Невялікую суму яны ж таксама могуць заплаціць. Некаторыя супраць, адмаўляюцца: маўляў, ніколі не плацілі і не збіраемся. Але ж паслугі тых, хто чысціць, таксама не бясплатныя.

— Звароты грамадзян сёння на асаблівым кантролі. Ці многія да вас звяртаюцца? Якога кшталту гэтыя скаргі, чаго не хапае насельніцтву?

— З рознымі праблемамі прыходзяць. Вось адна жанчына збіраецца стварыць прытулак для свойскіх жывёл. Ужо нават будынак прыгледзела. Папрасіла дапамагчы прасунуць гэтую ідэю. А нядаўна звярталіся людзі з садоўніцкага таварыства, каб іх... аб'явілі вёскай. Калі ты жывеш у таварыстве, балон газу, умоўна кажучы, каштуе каля 200 тысяч рублёў, а калі ў вёсцы — каля 80 тысяч... Але ёсць закон, які ніхто не адмяняў. Калісьці людзі ўступалі ў гэтае таварыства і, у адрозненне ад вясковых жыхароў, карысталіся пэўнымі льготамі і прэферэнцыямі. Правілы гульні змяніліся, і з'явіліся незадаволеныя. Гэта не вельмі правільна.

Мне больш падабаецца праводзіць прыёмы ў сельсавеце — там ёсць магчымасць пагутарыць з людзьмі, абмеркаваць іх праблемы. Вось ездзіў нядаўна ў Краснаполле і Касцюковічы. Сустракаўся з украінцамі, у якіх былі пытанні наконт працаўладкавання, дапамогі. Іх патрабаванні таксама не заўсёды бываюць абгрунтаваныя. Мы іх прынялі ў сябе ў краіне і забяспечваем усім магчымым у рамках нашага заканадаўства.

— Дэпутаты заўсёды скардзяцца: грошай няма, працуем на голым энтузіязме...

— Кожнаму сельсавету выдзяляецца пэўная сума грошай, яна невялікая, але ёсць — на ўтрыманне апарата і нейкія справы. Грошы накіроўваюцца на добраўпарадкаванне і вулічнае асвятленне. Менш электраэнергіі спалілі — можна іншую праблему прафінансаваць. Плюс выдзяляюцца сродкі па «сотым» указе, па лініях розных службаў — на рамонт, абслугоўванне і работы па доглядзе. Дзесьці можна і самаабкладанне прымяніць. На мой погляд, фінансаў дастаткова, трэба ўмець разумна імі распараджацца.

— У вобласці прынята рашэнне стварыць асацыяцыю дэпутатаў. Што гэта за структура, навошта патрэбна?

— У асацыяцыю будуць уваходзіць Саветы дэпутатаў усіх узроўняў. Яна будзе мець свой разліковы рахунак, на які можна пералічваць дабрачынныя грошы на розныя справы. Пад эгідай гэтай арганізацыі будуць праводзіцца вучобы, выезды, семінары. Сёння кожны старшыня райсавета цягне «кашулю» на сябе, і гэта нармальна. А тут яны павінны будуць рабіць нешта значнае для ўсёй вобласці. Вось, напрыклад, старшыня аблвыканкама прапанаваў падумаць над ідэяй па стварэнні помніка кіраўніку Магілёўскай губерні ў XIX стагоддзі Аляксандру Дэмбавецкаму. Гэты чалавек у свой час зрабіў усё магчымае, каб наша губерня з самай адсталай у Расійскай імперыі стала адной з лепшых.

> **Калі ты жывеш у таварыстве, балон газу, умоўна кажучы, каштуе каля 200 тысяч рублёў, а калі ў вёсцы — каля 80 тысяч...**

— Не першы год ідзе гаворка пра тое, ці патрэбны органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання...

— На Магілёўшчыне працуе звыш 11 тысяч стараст і крыху больш за 900 калегіяльных органаў грамадскага самакіравання. Лічу, што гэта выдатная форма самакіравання, адзінае, што ёй трэба надаць новы імпульс, «раскруціць». Гэтыя людзі могуць рэальна ўдзельнічаць ва ўсіх пытаннях і працэсах.

— А вось у горадзе кожны жыве сам па сабе, магчыма, нават старшыя па дому не ўсюды ёсць.

— Значыць, трэба, каб былі. Калі я працаваў старшынёй Кіраўскага райвыканкама, мы прынялі рашэнне запрасіць на размову прадстаўнікоў з кожнага дома. Людзей сабралася цэлая зала. Дзве гадзіны слова сказаць не давалі... Калі ўжо «пару» выпусцілі, я ім расказаў пра раённы бюджэт, пра тое, якая сума прадугледжана на добраўпарадкаванне горада. Прапанаваў: куды скажаце, туды і накіруем. Усе ўзрадаваліся, пачалі запісваць, што трэба зрабіць. Адзін папрасіў дах падрамантаваць, другі — дваравую тэрыторыю, трэці яшчэ нешта заказаў, а калі чацвёрты падняўся — грошы ўжо... скончыліся. Людзі між сабой яшчэ паўгадзіны спрачаліся, каб тыя сродкі размеркаваць. Калі супакоіліся, падзяліўся з імі сваімі прапановамі. У Кіраўску на той час цяклі дахі і ішла размова пра замену іх на схільныя — праўда грошай хапіла б толькі на тры новыя дахі. Затое можна было б адрамантаваць усе тыя, якія ўжо меліся. Жыхары запярэчылі: маўляў, рамонт робіцца толькі дзеля «галачкі». І тады я прапанаваў выбраць старшых па доме, каб сачылі за якасцю. І мы за год 11 дахаў адрамантавалі. А галоўнае, ніводнай скаргі на якасць не атрымалі. А на наступны год узяліся за дваравыя тэрыторыі... Магілёў, вядома, не Кіраўск. Усіх у адной зале не збярэш. Але чаму б не зрабіць гэта па мікразонах? І людзі самі сабе адказных выберуць.

Калі б насельніцтва не заставалася збоку, мы б жылі значна лепш. Памятаю, у Кіраўскім раёне, калі аб'язджаў з кіраўніком адной з гаспадарак яго тэрыторыю, убачыў жанчыну, якая шчыравала каля дома на каленях. Як высветлілася, у яе былі хворыя ногі, але яна не магла глядзець на тое смецце, якое валялася пад вокнамі. Мяне гэта вельмі ўразіла. З таго часу, калі чую, што жыхары не могуць самастойна навесці парадак у пад'ездзе ці двары, перад вачамі ўзнікае тая жанчына. Павінны быць сумленне і адказнасць. Калі не перад сабой, дык перад сваімі дзецьмі. Мы ж не для іншых стараемся, а для сябе і для тых, каго выхоўваем.

ЖЫЦЬ ПА СРОДКАХ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Калі мы са старшынёй Опальскага сельскага Савета зазірнулі на базу, тут ішла распілоўка бярвенняў на дровы. Дрэвы, якія рабочыя «Псышчаўскага» высякаюць на могілках ды ў населеных пунктах, трапляюцца з дыяметрам ствала да двух метраў. Такія бярвенні, часта пустыя і трухлявыя ўнутры, нідзе не рэалізуеш, вось і даводзіцца іх ператвараць у дровы.

Канстанцін Міхалевіч, начальнік участка «Псышчаўскага», расказаў, што даволі часта выходзяць са строю пілы. Ужо колькі інструмента папсавала... мінулая вайна. Канстанцін Іосіфавіч прынёс з падсобкі цэлую кучку асколкаў, якія назбіралі рабочыя, калі пілавалі дрэвы на могілках у Лядавічах. Аказваецца, дрэвы гэтыя старэйшыя за Перамогу. Яны пацярпелі ў баях, але дастаялі да нашых дзён. Трапіць піла «зубам» на такі агрызак металу — і мусіш мяняць частку інструмента.

Дазвол на знос

А займацца зносам дрэў стала магчыма таму, што КУП мае аўтагідрапад'ёмнік. За кошт гэтай адзінкі тэхнікі забяспечваецца значны аб'ём работ. Каб атрымаць дазвол на знос дрэў, работнікі прайшлі перападрыхтоўку і атрымалі патрэбныя сертыфікаты. Цяпер кожны год на вясковых вуліцах, на сельскіх могілках яны прыбіраюць сотні дрэў. Гэту работу выконвалі не толькі ў сваім, але і ў Бярозаўскім, Драгічынскім раёнах.

Цяпер прыводзяцца ў парадак могілкі на тэрыторыі вялікага Опальскага сельсавета, у склад якога нядаўна ўвайшоў яшчэ адзін — Псышчаўскі. На могілкі вёскі Святаполка сёння можна заходзіць без асцярогі. Тут усё чыста і прыбрана. Але па колькасці і велічыні пнёў лёгка здагадацца, што нядаўна гэтыя старыя могілкі ўяўлялі сабой ледзь не лес з аварыйных дрэў. Паступова вызваляецца ад старых дрэў і месца спачыну ў вёсцы Лядавічы.

І такая вялікая работа па добраўпарадкаванні тэрыторыі стала магчымай дзякуючы існаванню КУПа. Напрыклад, па выніках мінулага года ў бюджэт сельсавета было пералічана 40 мільёнаў рублёў у адпаведнасці са статутам (КУП пералічвае свайму заснавальніку 22% ад прыбытку). Бо на грошы, што выдзяляюцца з раённага бюджэту, столькі па добраўпарадкаванні не зробіш.

Фінансы і разлікі

— Леташні год быў для нас вельмі няпростым, — расказвае дырэктар КУПа Галіна Мельнік. — Надзвычай цяжка было зводзіць канцы з канцамі ў фінансавым плане. Было б прасцей, каб нашы вытворчыя партнёры своечасова разлічваліся. А так Драгічынскае ДРСУ за знесеныя летам аварыйныя дрэвы не пералічыла да гэтай пары 39 мільёнаў рублёў.

Могілкі пасля добраўпарадкавання.

Тое, што застаецца пасля спілаваных дрэў.

Не аддае зароблены намі летась 22 мільёны і мінская фірма «СаюзІнвестБуд». Апошняя наогул, паводле нашых звестак, абанкруцілася і ліквідуецца. Названыя сумы для нас — вялікія грошы. І яны ўжо значна абмяжавалі работы на гэтым накірунку за апошнія гады значна скараціліся. Раней працавала пяць малаказборшыкаў, цяпер засталося два, бо на прыватных падворках утрымліваецца ўсяго 98 кароў. Але летам аб'ёмы нарыхтоўкі таксама вырастуць.

Стварыў у свой час названы КУП Сяргей МЕЛЬНІК, старшыня Опальскага сельскага Савета — калі яшчэ ўзначальваў Псышчаўскі сельскі Савет. Апошні трапіў пад скасаванне падчас аптымізацыі тэрыторый. Цяпер правы заснавальніка перайшлі да новага выканкама.

— Давялося толькі ўнесці змены ў статут і перапісаць шэраг дакументаў. А так для КУПа ўсё засталося па-ранейшаму, — гаворыць Сяргей Рыгоравіч. — Прадпрыемства для мясцовай улады выгаднае: рэгулярна плаціць арэндную плату і пералічвае частку прыбытку.

Яшчэ кіраўнік мясцовай улады звярнуў маю ўвагу на Указ №135, які быў падпісаны зусім нядаўна — 23 сакавіка. У 4-м яго пункце гаворыцца аб неабходнасці паляпшэння работы па арганізацыі платных паслуг насельніцтву па правядзенні сельгасработ, дастаўцы дроў, іншага паліва.

— Значыць, — працягвае суразмоўца, — ёсць такая праблема ў краіне. А мы яе ўжо даўно вырашаем з дапамогай свайго маленькага прадпрыемства з калектывам у 16 чалавек.

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

ХОЧАШ БЫЦЬ ЗДАРОВЫМ?

Мерапрыемства стала працягам абласной акцыі «Магілёўшчына — тэрыторыя здароўя», якая стартавала летась, а Краснаполле — чарговым райцэнтрам, які дэманстраваў свае дасягненні ў азначаным напрамку.

На цэнтральнай плошчы, у парку і ў раённым маладзёжным Цэнтры культуры і вольнага часу «Міраж» праводзіліся выставы, віктарыны, дэгустацыі. Спартыўны дух уздымалі спрытныя хлопцы і дзяўчаты на роліках і веласіпедах. Раённая гімназія дэманстравала канцэрт юных талентаў і праводзіла конкурс малюнкаў на «здаровую» тэматыку...

Не засталіся звычайнымі назіральнікамі і самі народныя абраннікі. Дэпутат Тур'еўскага сельсавета Жанна Мельнікава разам са сваімі калегамі па адукацыйнай установе арганізавала работу фіта-бара. Яна сама разлівала ў шклянкі духмяныя настоі і падрабязна інструктавала, які ад чаго. «Ніхто з жыхароў нашага аграгарадка не адмовіўся прыняць удзел у акцыі, людзі дзяліліся зёлкамі і ягадамі, нават прынеслі мёд і варэнне, — расказала яна. — А яшчэ зрабілі сваімі рукамі кексы, абаранкі, рознае печыва. Ад ахвотнікаў паспытаць адбою не было».

Галоўны дзяржаўны санурач раёна Аляксандр Ветраў, а па сумяшчальніцтве дэпутат Краснапольскага райсавета, вёў актыўную прапаганду здаровага ладу жыцця. Ён запрасіў у горад сваіх калег з Магілёва, якія кансультавалі па пытаннях здаровага харчавання і нават арганізавалі пазнавальную віктарыну.

Удзел у мерапрыемстве прыняла дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Таццяна Кананчук. Яна ў раёне часты госць.

— Мы вельмі ўдзячны ўсім, хто нас падтрымаў, — падзялілася эмоцыямі і старшыня Краснапольскага райсавета Анжаліка Гоман. — Людзі змаглі не толькі падзарадзіцца станоўчымі эмоцыямі, але і памераць ціск, узровень цукру ў крыві. А яшчэ пакаштаваць здаровую прадукцыю айчынных вытворцаў — дзякуй ім, што адгукнуліся на наш заклік і прыехалі на мерапрыемства. Магілёўскія прадпрыемствы «Дамачай», мясакамбінат, быхаўскі кансервавы завод арганізавалі дэгустацыю сваёй прадукцыі, парадавала і Чавуская райспажыўкааперацыя. Смачных страў было прадстаўлена як ніколі шмат. Не засталіся ў баку мясцовыя арганізацыя і ўстановы.

Нэлі ЗІГУЛЯ

«МАЛЕНЬКІ АСТРАВОК...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Гімназія цяпер разлічана на 510 вучняў, сад — на 190 самых маленькіх жыхароў горада энергетыкаў, і ўсе групы ўжо запоўнены. Дашкольная ўстанова мае басейн, залу для заняткаў харэаграфіяй, медыцынскі блок з сучасным абасталяваннем. У гімназіі — трэнажорная зала, інтэрактыўныя дошкі, інфармацыйна-бібліятэчны цэнтр, а ў двары — пляцоўкі для заняткаў рознымі відамі спорту і нават для навучання Правілам дарожнага руху.

Дарэчы, і тут пастараліся не проста асвоіць бюджэтныя грошы, а падысці да справы з розумам і душой. Напрыклад, яшчэ за паўгода да пачатку аздабленчых работ паехалі на «Керамін» і падабралі выдатную плітку. Прычым і ў гэтым, і ў іншых выпадках імкнуліся не павялічыць, а наадварот, эканоміць расходы бюджэту.

Фота БЕЛТА.

Складана. І цікава

Будаўнічая пляцоўка Беларускай АЭС, дзе дзясяткі асноўных і дапаможных аб'ектаў, цяпер нагадвае вялізны мурашнік, дзе ў кожнага свая задача. І ўсе яны выконваюцца з высокай адказнасцю і пад строгім кантролем, усё робіцца дакладна па графіку будаўніцтва, падкрэсліў намеснік галоўнага інжынера РУП «Беларуская АЭС» Уладзімір ГОРЫН.

Рэгулярна на будоўлі праводзяцца пасяджэнні штаба розных узроўняў. А задача мясцовай улады — аператыўна вырашыць усе пытанні, звязаныя з падрыхтоўкай дакументацыі для праектавання, з дазволам на будаўніцтва і прыёмкай розных аб'ектаў.

— Безумоўна, праблем нямала. Аднак спецыялісты працуюць вельмі напружана, каманда ў нас добрая. Асабіста для мяне, ды і, пэўна, для іншых гэта не проста справа, якая займае львіную частку рабочага часу, а вельмі цікавы праект, дзе працуеш з задавальненнем і шмат чаму вучышся, — зазначае Адам Кавалька.

У сувязі з гэтым, на яго думку, вельмі карысным з'яўляецца супрацоўніцтва на ўзроўні органаў мясцовай улады паміж рэгіёнамі краін, дзе будуюцца альбо ўжо працуюць АЭС. На гэта скіраваны паездкі дэлегацый з Астраўца да калег у Расію, візіты да нас калег з замежжа. Каб пераймаць вопыт развіцця рэгіёнаў, нядаўна Астравеччына, а таксама 5 суседніх раёнаў Гродзенскай і Мінскай абласцей, вырашылі ўвайсці ў асацыяцыю з расійскімі гарадамі — спадарожнікамі атамных станцый.

ПА СУСЕДСТВЕ

ЦІ ВЕРНУЦЦА БУСЛЫ?

Карэспандэнт «МС» па «сігнале» з глыбінкі пастараўся ўнікнуць... у нюансы птушыных паводзін

Гэтая гісторыя настолькі падкупляе сваёй шчырасцю, што грэх яе не расказаць. Пенсіянерка з вёскі Хамёнкі Сенненскага раёна вельмі перажывала, што з-за падзення слупа, на якім знаходзілася буслінае гняздо, птушкі сёлета могуць не прыляцець.

— Гняздо буслы ўладкавалі на старым слупе лініі электраперадачы. Электрыкі не прынялі яго, калі новыя ставілі. Ды ён нядаўна ўпаў сам па сабе... Звычайна птушкі нашы прыляталі 2-3 красавіка: спачатку бусел, а потым сяброўка яго... І месяцаў 5-6 тут жылі. А 16 жніўня ўжо адляталі, — з хваляваннем распавядае пенсіянерка Яніна Лявонцьеўна Яцко. (Напэўна, менавіта пра такіх душэўных і мудрых людзей кажуць, што яны — соль зямлі.)

Паводле слоў мясцовай жыхаркі, буслы вярталіся штогод. Яны прыносілі вялікую радасць і карысць. У прыватнасці, пужалі змей і драпежных птушак, якія крадуць курэй. І мышэй елі!

— Калі буслы ў нас, каршуны сюды ўжо не залятаюць. Птушкі ахоўвалі нашы «маёнткі», быццам вопытныя назіральнікі, — працягвае бабуля.

Вёска, дзе яна жыве, невялікая, маланаселеная. Але на жыццё Яніна Лявонцьеўна, якая размяняла восьмы дзясятак, не скардзіцца.

— Я ўвесь час у вёсцы пражыла: кароў даіла, у паляводстве працавала. Я багатая — у мяне дзве дачкі, сын, 6 унукаў і 4 праўнукі! Так што нікога ў сельвыканкаме не трэба з-за мяне турбаваць. Ды і чым дапамогуць у гэтай сітуацыі? — разважае жанчына — Не прымусяць жа птушак тут ізноў пасяліцца...

Усё ж я патурбаваў мясцовую ўладу. Тым больш што прозвішча кіраўніка справамі, якая часова выконвае абавязкі старшыні Студзёнкаўскага сельвыканкама, Хамянкова. Можа, родам з гэтай вёскі?

— Тутэйшая, але родам не адтуль. А ў навакольлях Хамёнкаў увогуле шмат буслоў, яны і па полі ходзяць... Жыхароў жа там — у трох дамах пяцёра пастаянна пражываюць. Плюс дачнікі, — расказала Святлана Іванаўна Хамянкова, якая вельмі здзівілася пытанню пра буслоў.

Праліў святло на буслініыя звычкі Уладзімір Іваноўскі, дацэнт кафедры экалогіі і аховы прыроды Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П.М. Машэрава, кандыдат біялагічных навук, вядомы далёка за межамі Беларусі ў тым ліку і дзякуючы ўнікальным фота драпежных птушак і балот.

— Вядома, гнёзды птушкі будуюць самі. Дык чым у гэтай сітуацыі ім дапаможаш? Дарэчы, буслы могуць і самі пакінуць гняздо, напрыклад, тады, калі там заводзяцца паразіты, крывасмокі і пухаеды, якія асабліва моцна дапякаюць птушанятам. Калі так, птушкі робяць новае гняздо і жывуць там, але праз некалькі гадоў могуць і вярнуцца на былое месца — калі яно ім спадабалася. Так што можаце супакоіць бабулю: калі буслы захочуць застацца ў аблюбаваным імі месцы, дык самі знойдуць дзе пасяліцца... Наконт таго, што буслы адпужваюць драпежных птушак... Ну, гэта наўрад ці... А вось ядуць яны сапраўды ўсё, што трапіцца на вочы: мышэй, змей, жаб...

Хочацца верыць, што сёлета буслы зноў паселяцца ў вёсцы, будуць радаваць тутэйшых і прыезджых. І ў першую чаргу Яніну Лявонцьеўну, якая не прывыкла скардзіцца на жыццёвыя праблемы, а пад старасць яе турбуе нешта больш высокае і рамантычнае...

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

P.S. Днямі віцебскія сваякі бабулі паведамілі мне, што бусел усё ж прыляцеў! А адзін з мясцовых жыхароў знайшоў фота (аж 1950-х гадоў) буслоў, якія тады жылі ў вёсцы...

Меў рацыю Уладзімір Іваноўскі: не важна, што разбурана старое гняздо. Тутэйшыя жыхары назіралі за будаўніцтвам новага і чакалі, калі ў працавітага бусла з'явіцца пара. І не памыліліся: у хуткім часе буслоў стала двое!

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

Адказная за выпуск КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: **ГЕРАСІМОВІЧ С.М.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **АСКЕРКА Ю.В.**, адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; **АЦЯСАЎ А.Я.**, старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў; **НАВУМЕНКА А.В.**, старшыня Нараўлянскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М.Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 44 12;

e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.007. Нумар падпісаны ў 19.30 7 красавіка 2015 года.

■ Падрабязнасці

Фрылансер — дармаед

КАЛІ ЁН ДЗЕЙНІЧАЕ БЕЗ АДПАВЕДНАГА АФАРМЛЕННЯ

У грамадскасці працягваецца абмеркаванне палажэнняў Дэкрэта кіраўніка дзяржавы № 3 «Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства». На актуальныя пытанні гэтай тэмы адказаў начальнік галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асоб Міністэрства па падатках і зборах Міхаіл РАСОЛЬКА.

ПАПЯРЭДНЯЯ АПЛАТА ЗБОРУ ВІТАЕЦЦА

Калі чалавек на працягу года працаваў менш за шэсць месяцаў, то ён абавязаны заплаціць своеасаблівы падатак у памеры 3 млн 600 тысяч рублёў. Сёння гэта даволі ўнушальныя грошы. А ў якіх выпадках сума гэтага збору можа быць паменшана? Міхаіл Расолька падчас анлайн-канферэнцыі на сайце БЕЛТА нагадаў, што ў адпаведнасці з дэкрэтам грамадзянін абавязаны заплаціць у бюджэт збор на фінансаванне дзяржвыдаткаў за адпаведны год у суме 20 базавых велічынь, зыходзячы з памеру базавай велічыні, устаноўленай на 1 студзеня падатковага перыяду.

Для стымулявання плацельшчыкаў да аплаты збору самастойна дэкрэтам прадугледжваецца змяншэнне памеру збору. Калі плацельшчыкі ў перыяд з 1 жніўня бягучага падатковага перыяду і не пазней за 31 мая года, наступнага за мінулым падатковым перыядам, паведамляюць у падатковы орган па месцы сваёй рэгістрацыі аб няўдзеле ў фінансаванні дзяржвыдаткаў ці ўдзеле ў такім фінансаванні менш за 183 каляндарныя дні, а таксама аплацяць збор не пазней за 1 ліпеня года, наступнага за мінулым падатковым перыядам, то сума збору памяншаецца на 10%.

Ад аплаты збору за адпаведны падатковы перыяд вызваляюцца грамадзяне, якія за гэты перыяд заплацілі падаходны падатак з фізічных асоб, адзіны падатак з індывідуальных прадпрымальнікаў і іншых фізічных асоб, падатак па спрошчанай сістэме падаткаабкладання ў памеры, не меншым за 20 базавых велічынь. Пры аплаце гэтых падаткаў у памеры, меншым за 20 базавых велічынь, сума збору змяншаецца на суму выплачаных падаткаў.

НЕ ЎСЕ «ВОЛЬНЫЯ ПТУШКІ» — УТРЫМАНЦЫ

Гэтым дакументам сёння пачалі актыўна цікавіцца так званыя «свабодныя мастакі», якія зарабляюць грошы непасрэдна ў хатніх умовах. Наконт іх спецыяліст спыніўся асобна. Так, згодна з дэкрэтам №3 грамадзянін прызнаецца асобай, якая ўдзельнічае ў фінансаванні дзяржаўных расходаў у перыяд работы па працоўным дагаворы (кантракце) альбо на ўмовах удзелу ў вытворчым кааператыве або сялянскай (фермерскай) гаспадарцы. Сюды ўваходзіць і дзейнасць па грамадзянска-прававых дагаворах, прадметам якіх з'яўляецца выкананне работ, аказанне паслуг і стварэнне аб'ектаў інтэлектуальнай уласнасці, на суму, не менш за 70 базавых велічынь. У тым выпадку, калі чалавек працуе без афіцыйнага афармлення працы і без аплаты падаткаў, то ён будзе з'яўляцца плацельшчыкам збору.

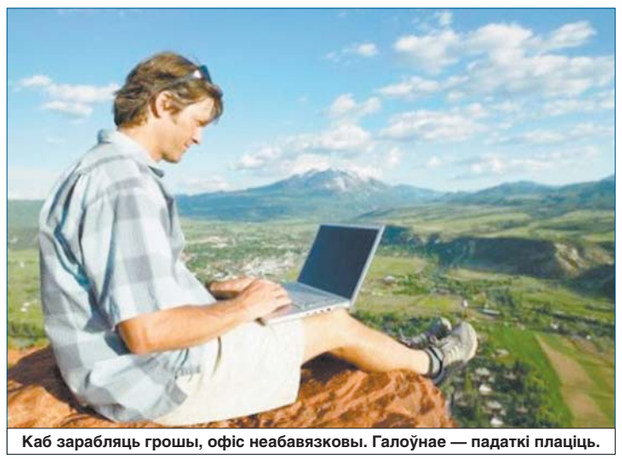

Каб зарабляць грошы, офіс неабавязковы. Галоўнае — падаткі плаціць.

Разам з тым, падобны збор увогуле адменяць, калі фрылансер ужо заплаціў за адпаведны падатковы перыяд падаткі ў памеры не менш за 20 базавых велічынь. Пры аплаце падаткаў у меншым аб'ёме, яго памер адмінусуюць ад сумы збору.

РАСХОДЫ ПРАКАНТРАЛЮЮЦЬ АБАВЯЗКОВА

У адносінах да плацельшчыкаў збору падатковым органам дадзена права ажыццяўляць кантроль у сферы дэкларавання даходаў і маёмасці і кантроль за адпаведнасцю расходаў грамадзяніна яго даходам. Ці ўсе плацельшчыкі збору цяпер трапяць пад асобы кантроль падатковых інспекцый? «Гэта сапраўды так, — паведамляе Міхаіл Расолька. — У першую чаргу будуць праверацы грамадзяне, якія не ўдзельнічалі ў фінансаванні дзяржаўных расходаў, але пры гэтым здзяйснялі дарагія пакупкі».

НЕ ВІНАВАТЫ — ДАКАЖЫ ДАКУМЕНТАЛЬНА

Цікава, а ці існуе механізм для таго, каб грамадзянін мог даказаць у выпадку неабходнасці, што ён не абавязаны плаціць збор? Спецыяліст падатковай галіны адзначае, што такі механізм прадугледжаны пунктам 11 дэкрэта. Грамадзянін мае права на працягу 30 каляндарных дзён з дня атрымання паведамлення прадставіць у падатковы орган дакументы, тлумачэнні, якія сведчаць аб адсутнасці ў яго абавязкаў па аплаце збору за адпаведны падатковы перыяд альбо аб няправільным вылічэнні сумы збору. Гэтыя дакументы і тлумачэнні разглядаюцца падатковым органам на працягу месяца. Меры па спагнанні збору ў гэты час прымацца не будуць. У названы тэрмін падатковы орган прыме рашэнне аб пацвярджэнні раней выдадзенага паведамлення, унясенні ў яго змяненняў альбо анулявanні. У выпадку пропуску па ўважлівай прычыне тэрміну прадастаўлення дакументаў, тлумачэнняў ён па заяве грамадзяніна можа быць адноўлены.

МАЛЕНЬКІ ЗАРОБАК ЗБОРАМ НЕ КАРАЕЦЦА

Сёння людзі трымаюцца нават за некваліфікаваную працу з невялікім заробкам. А ці трэба будзе аплачваць збор на фінансаванне дзяржвыдаткаў работніку, які афіцыйна працаўладкаваны, аднак атрымлівае невысокую заработную плату і, адпаведна, сума падаходнага падатку не перавышае 3,6 млн рублёў у год?

«Згодна з пунктам 5 дэкрэта грамадзянін прызнаецца асобай, якая ўдзельнічае ў фінансаванні дзяржаўных расходаў у перыяд работы па працоўным дагаворы (кантракце). Такім чынам, пры ажыццяўленні працоўнай дзейнасці больш за 183 каляндарныя дні ў год ён не будзе з'яўляцца плацельшчыкам збору, незалежна ад сумы падатку, выплачанага ім на працягу года», — удакладняе сітуацыю Міхаіл Расолька.

«КАНВЕРТЫ» ЗНІКНУЦЬ?

Спадар Расолька ўпэўнены, што дэкрэт № 3 быў падрыхтаваны ў тым ліку з мэтай забеспячэння выканання канстытуцыйнага абавязку грамадзян па ўдзеле ў фінансаванні дзяржаўных расходаў шляхам аплаты падаткаў, пошлін і іншых плацяжоў. На жаль, факты ўтойвання грамадзянамі даходаў ад падаткаабкладання і атрымання ценявых даходаў усё яшчэ маюць месца. Прыняцце дэкрэта будзе спрыяць выкараненню такіх негатыўных фактаў, як выплата зарплаты ў канвертах ці атрыманне даходаў ад незарэгістраванай прадпрымальніцкай дзейнасці.

Сяргей КУРКАЧ

ДАВЕДКА «ЗВЯЗДЫ»

Праца фрылансерам азначае дзейнасць па-за штатам кампаній, накшталт прыватнай практыкі. Такі работнік самастойна знаходзіць кліентаў, выконвае працу і атрымлівае за гэта ганарары. Можна разглядаць фрыланс як першы крок да ўласнага бізнесу. Напрыклад, калі чалавек умее працаваць з тэкстамі — пісаць і рэдагаваць, то ў інтэрнэце можна знайсці працу па напісанні тэкстаў для сайтаў і атрымліваць за гэта грошы. У сетцы запатрабаваны сотні прафесій — ад праграмістаў і дызайнераў да выкладчыкаў і інжынераў. Сярод фрылансераў шмат прадстаўнікоў творчых прафесій, IT-сферы, рэкламы. У апошні час фрылансерамі становяцца інжынеры, выкладчыкі, менеджары і кансультанты. Многія фрылансеры знаходзяць кліентаў праз інтэрнэт, напрыклад на спецыяльных біржах і сэрвісах.

Увага: завочная прамая лінія «Звязды»

УСЁ ПРА «ДАРМАЕДАЎ»

Кіраўніком дзяржавы прыняты Дэкрэт № 3 «Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства». Гэты дакумент прадугледжвае ўвядзенне спецыяльнага збору на фінансаванне дзяржвыдаткаў. Калі ў вас узніклі пытанні аб гэтым падатку, то існуе магчымасць атрымаць на іх адказы непасрэдна ад спецыялістаў падатковай галіны. Падрабязную кансультацыю па гэтай тэме на старонках газеты правядзе начальнік галоўнага ўпраўлення падаткаабкладання фізічных асоб Міністэрства па падатках і зборах Беларусі Міхаіл Расолька.

Папярэднія пытанні прымаюцца па тэлефоне: (8-017) 287-17-51, а таксама на электронны адрас (zviazda.by@gmail.com) на працягу бягучага тыдня.

■ Добрая справа

А ТЫ ПАСАДЗІЎ ДРЭВА Ў ГОНАР ПЕРАМОГІ?

Газета «Звязда» разам з прадстаўнікамі Міністэрства інфармацыі і іншых СМІ далучылася да рэспубліканскай акцыі «Тыдзень лесу — 2015». У гэты дзень мы не толькі падарылі другое жыццё некалькім тысячам маладых елачак каля пасёлка Станькава, але і даведаліся шмат цікавага. У прыватнасці што меч Колесава (прылада для пасадкі саджанцаў дрэў, якая нагадвае рыдлёўку) служыць леснікам на працягу 130 гадоў.

Калі вы яшчэ не паспелі ўнесці сваю пасільную лепту ў добрую справу, не засмучайцеся: акцыя «Тыдзень лесу», аб'яўленая Міністэрствам лясной гаспадаркі з 28 сакавіка па 4 красавіка, у сувязі з сюрпрызамі надвор'я працягваецца. Часу на «сяўбу» застаецца мала, таму лесаводы будуць рады кожнаму, хто захоча ім дапамагчы. А ў знак удзячнасці пачастуюць свежым бярозавікам.

— Падчас акцыі непасрэдна да нас у лясгас прыехала недзе 60 добраахвотнікаў, без уліку прадстаўнікоў ад арганізацый і прадпрыемстваў, — распавёў **галоўны ляснічы Мінскага лясгаса Аляксандр МІРАНОВІЧ.** — У асноўным гэта сем'і з Мінска. Акрамя таго, нам дапамагалі садзіць лес прадстаўнікі «Беларусьнафты», «Газпрама», курсанты Акадэміі МУС, чэмпіёны і прызёры Алімпійскіх гульняў, мясцовыя школьнікі... На днях чакаем у госці супрацоўнікаў Камітэта дзяржаўнага кантролю, прадстаўнікоў Савета Міністраў. Агульнымі намаганнямі плануем завяршыць пасадку да 20 красавіка.

Паводле слоў Аляксандра Мірановіча, ужо праз 10 гадоў, калі сфарміруюцца насаджэнні, пад «нашымі» елачкамі пачнуць з'яўляцца баравічкі, а праз 20 гадоў — ягады. Супрацоўніцы Міністэрства інфармацыі, якія садзілі дрэўцы ў суседняй каляіне, паабяцалі аціаніць вынік сумеснай працы, бо ўвосень збіраюць грыбы менавіта ў гэтым лесе.

Аляксандр Мірановіч нагадаў, што акцыя ўключае ў сябе не толькі пасадку лесу, але і яго добраўпарадкаванне. Не сакрэт, што людзі, якія выязджаюць адпачыць на прыроду, на жаль, часта пакідаюць пасля сябе горы смецця. Калі б кожны з адпачывальнікаў прыняў удзел у акцыі, то наступны раз сто разоў падумаў бы, перш чым пакінуць пластыкавую бутэльку на лясной палянцы.

«Тыдні лесу» праводзяцца з 2007 года. Сёлета акцыя прысвечана 70-й гадавіне Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Надзея ДРЫЛА

Аўтарка садзіла лес з першым намеснікам міністра інфармацыі Ігарам ЛУЦКІМ.

Фота Надзеі БУЖАН.

■ Беражыце сябе

СПАЛЬВАННЕ ТРАВЫ АБАРВАЛА СЁЛЕТА 14 ЖЫЦЦЯЎ

А за пяць гадоў такія пажары сталі фатальнымі для 29 чалавек

Анамальна цёплае надвор'е ў лютым і сакавіку прывяло да імклівага росту пажараў у прыродных экасістэмах. Тушыць узгаранні сухой расліннасці, полымя ў лясах і на тарфяніках ратаўнікі выязджалі больш за 3 тысячы разоў. У параўнанні з мінулым годам такіх пажараў стала ў два разы больш. А разам з імі — і чалавечых смерцяў.

— Звычайна пры палах травы гінуць пажылыя людзі, — аналізуе сітуацыю **начальнік упраўлення нагляду і прафілактыкі Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Уладзімір РАФАЛЬСКІ.** — Яны не ўлічваюць прыродныя фактары, не могуць разлічыць свае сілы, не здольныя належным чынам кантраляваць вогнішчы. А калі агонь вырваўся на волю і запалала пабудова, намагаюцца яго патушыць самастойна. Сілы ж у стыхіі і старога чалавека часта няроўныя. І, толькі зразумеўшы гэта, тэлефануюць ратаўнікам. Хаця, па логіцы, гэта трэба рабіць пры надзвычайнай сітуацыі адразу, бо губляецца вельмі шмат часу.

Усю краіну абышлі кадры з вёсак, па якіх нібыта зноў пракацілася вайна. Так, 24 сакавіка з вёскі Клетнае Барысаўскага раёна а палове трэцяй дня паступіла паведамленне аб узгаранні. Агонь ператварыў у попел восем гаспадарчых пабудоў, дзве дачы, адзін жылы і адзін закінуты дом. А пачалося ўсё з таго, што мясцовы 60-гадовы жыхар вырашыў навесці парадак на сваёй зямлі і развёў вогнішча. Ад некаторых дамоў засталіся толькі коміны...

Зараз жа ва ўсіх абласцях краіны дзейнічаюць мабільныя групы, якія складаюцца з прадстаўнікоў мясцовых выканаўчых улад, органаў унутраных спраў, падраздзялення МНС, інспекцый прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. З пачатку года яны зрабілі больш за 37 тысяч прафілактычных аб'ездаў тэрыторыі. За парушэнні правіл пажарнай бяспекі рублём адказалі больш за 7 тысяч парушальнікаў.

Валяр'ян ШКЛЕННІК

Забава павышанай рызыкі

МЯШКІ З ПЯСКОМ І ІНФАРМАЦЫЙНЫЯ ШЫЛЬДЫ

Падчас гутаркі з Віктарам Ліхацэвічам чуем, як паступова пачынае даносіцца бухаючы гук працуючага атракцыёна. Падыходзім бліжэй і бачым: на халастым ходу працуе адна з каруселяў. Яна катае цяжкія мяшкі з пяском.

— Вось у такім рэжыме мы і выпрабоўваем атракцыён, — гаворыць Віктар Ліхацэвіч. — Па дзеючых правілах неабходна, каб ён прайшоў не менш за пяць поўных цыклаў. Акрамя гэтага, спецыялісты ацэньваюць візуальна стан агрэгата, ці не пашкоджаны канструкцыі да і пасля выпрабаванняў. «Дзядулі» дадаткова абследуюцца на стомленасць металу. Да таго ж у «асабістай справе» атракцыёна павінны быць пасведчанні, якія пацвярджаюць спецыяльную кваліфікацыю персаналу і загады аб замацаванні людзей на адпаведных пасадах. Таксама мы праверваем усю дакументацыю па атракцыёне. Гэта наяўнасць ліцэнзіі Дзяржпрамнагляда на права эксплуатацыі апарата, фармуляр, у якім запісваюцца ўсе адзнакі пра рамонт і абслугоўванне абсталявання. Правілы карыстання атракцыёнам для наведвальнікаў мусяць быць напісаны грамадскай проста і вычарпальна.

Дарэчы, побач з кожным атракцыёнам размяшчаюцца дзве шыльды. Не ўсе людзі на іх зважаюць, а дарэмна. На першай з іх змешчана інфармацыя аб тым, з боку якога кантралюючага органа праходзіў праверку апарат. Другая ж тычыцца непасрэдна наведвальнікаў. Там чорным па белым прапісаны абмежаванні па карыстанні атракцыёнам: па росце, вазе, узросце, хваробах. Яшчэ адзін важны пункт — магчымасць бацькам зайсці на атракцыён разам з дзіцем.

ЭКЗАМЕНЫ ЗДАЮЦЬ НЕ ЎСЕ

— Львіная доля парушэнняў, праз якія мы адмаўляем у выдачы ліцэнзіі, звязана з тым, што людзі, якія абслугоўваюць атракцыёны, не абучаны гэтай навуцы, — працягвае Віктар Ліхацэвіч. — Вось ужо сёлета па Мінску «дабро» не атрымалі дзве арганізацыі. Яны не замацавалі дзяжурных па атракцыёне. Аднак шанц рэабілітавацца ў «праштрафленых» ёсць заўжды. Дастаткова толькі адпавядаць усім нашым патрабаванням. Што перашкаджала зрабіць гэта раней, не разумею. Бізнес робіць гэтым горш толькі сабе, бо рызыкуе страціць час, наведвальнікаў і грошы.

Фота Надзеі БУЖАН.

Летась у краіне працавалі 275 атракцыёнаў.

Толькі звонку здаецца, што прафесія дзяжурнага па атракцыёне настолькі простая, што з ёй можа справіцца літаральна ўчарашні школьнік. Перш чым заступіць на гэты пост, неабходна прайсці адпаведнае навучанне. Доўжыцца яно больш за месяц. А калі чалавек раней ужо працаваў дзяжурным, то без чаргавой праверкі ведаў яго да запаветнага штурвала не дапусцяць. Супрацоўнік Дзяржпрамнагляда экзаменуе будучага рулявога атракцыёна, і толькі пасля гэтага яму выдаецца пасведчанне з фота. Але абавязкі дзяжурнага не заканчваюцца на тым, каб уключыць ці выключыць агрэгат. Ён мусіць пракантраляваць, ці ўсе наведвальнікі прышпілілі рамяні бяспекі, і няспынна назіраць за працай самога механізму. Калі хтосьці з гасцей пачынае парушаць правілы бяспекі, дзяжурны павінен тут жа спыніць забаўку і растлумачыць наведвальніку, што так сябе паводзіць нельга. А пры неабходнасці і вывесці чалавека за тэрыторыю.

Бываюць сур'ёзныя заўвагі і да візуальнага стану атракцыёнаў. Прэтэнзіі ўзнікаюць да агульнага стану металаканструкцый, зварачных швоў. У месцах, якія працуюць пад нагрузкай, з'яўляюцца трэшчыны. Не заўжды карэктна пасля міжсезоннага захоўвання працуе электраабсталяванне. Усё-такі наш клімат для яго не самы спрыяльны. Аднак у любым выпадку небяспечным атракцыён становіцца не з прычыны таго, што яго дрэнна сканструявалі: такі апарат нават не пройдзе рэгістрацыю. Небяспечным ён становіцца праз няякаснае і несвоечасовае абслугоўванне. Новыя канструкцыі ў краіне павінны адпавядаць стандарту, які максімальна збліжаны з еўрапейскім.

20-ГАДОВЫ «ВАЛЬС»

Большасць айчынных атракцыёнаў ужо адпрацавала закладзены вытворцам рэсурс, які складае звычайна 10 гадоў (у некаторых выпадках ён можа памяншацца і да сямі). Аднак тым не менш, яны працягваюць эксплуатавацца. У Мінску такіх «старычкоў» менш за ўсё — 36%. Самы вядомы з іх — «Вальс» у парку Горкага, якому пераваліла ўжо за два дзясяткі гадоў. Шмат новых машын, амаль усе з якіх беларускай вытворчасці, было закуплена да чэмпіянату свету па хакеі. А вось у глыбінцы паказчыкі гэтыя куды больш сумныя. Так, па звестках сайта Дзяржпрамнагляда, у сталічнай вобласці «на пенсію» сабраліся шэсць з кожных сямі атракцыёнаў.

— Пры гэтым старыя механічныя атракцыёны тэхнічна больш простыя, — кажа **вядучы дзяржаўны інспектар Мінскага гарадскога ўпраўлення Дзяржпрамнагляда Алена КВІТЧУК.** — А вось у новых кожнае дзеянне кантралюе складаная электроніка. Адпаведна трэба мець і спецыяльныя навыкі па яе абслугоўванні.

Сваё «але» ёсць і ў перасовачных атракцыёнах. Як і звычайныя, яны абавязкова праходзяць штогод выпрабаванне перад самым першым запускам. Аднак калі канструкцыя пераехала на новае месца, яе забаронена ўключаць, пакуль тую не даследуе інспектар Дзяржпрамнагляда. Гэтае правіла дзейнічае, нават калі забаўляльны агрэгат змяніў дыслакацыю ў межах аднаго населенага пункта. І кожны раз апарат становіцца на часовы ўлік у абласным Дзяржпрамнагляде па новым месцы знаходжання...

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

■ Ну і ну!

Два браты будаваліся рукамі падначаленых

Супрацоўнікі аддзела па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Маскоўскага РУУС сталіцы затрымалі дзвюх службовых асоб аднаго з упраўленняў буйнога будаўнічага прадпрыемства, якія, злоўжываючы паўнамоцтвамі, прыцягвалі падначаленых рабочых, а таксама выкарыстоўвалі інструмент і будаўнічую тэхніку на сваіх дачных участках.

Было высветлена, што намеснік начальніка па вытворчасці аднаго з упраўленняў займаўся гэтым са снежня 2009 года па снежань 2014-га. Аплата працы рабочых на зямельным участку ў Лагойскім раёне, як і амартызацыя тэхнікі, не праводзілася. А сума між тым набегла немалая — каля 240 мільёнаў рублёў без уліку індэксацыі.

Далей — болей. Супрацоўнікі пракуратуры і АБЭЗ райаддзела ўстанавілі таксама, што родны брат падазраванага працуе галоўным інжынерам у тым жа ўпраўленні. Ён з сакавіка 2013 года па снежань 2014-га па прыкладзе сваяка арганізаваў будоўлю ў Ратамцы. І таксама прыцягваў усё тых жа рабочых і тэхніку «Мапіда». Нанесеная прадпрыемству шкода склала каля 144 мільёнаў рублёў (таксама без уліку індэксацыі). Заведзены крымінальныя справы.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Падзеі, здарэнні, факты

СПАЙС НАГАДАЎ ПРА СЯБЕ

У Магілёве затрымалі групу маладых людзей, якія займаліся распаўсюджваннем курыльных сумесяў.

Кампанія з пяці чалавек зарабляла на жыццё продажам спайсу праз інтэрнэт. Як паведаміла **супрацоўніца аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Магілёўскага аблвыканкама Юлія ХАЛАМЕЕВА,** змоўшчыкі знаходзілі пакупнікоў, атрымлівалі грашовыя пераводы на свае электронныя кашалькі і рабілі закладкі курыльных сумесяў дзесьці ў межах горада. Гандляры ніколі не сустракаліся са сваімі кліентамі, але пра іх дзейнасць стала вядома супрацоўнікам міліцыі, якія неўзабаве і затрымалі пяць удзельнікаў групы, уключаючы кіраўніка. Усе яны маладыя людзі ва ўзросце ад 19 да 22 гадоў, якія, акрамя аднаго (ён, дарэчы, і прывозіў «тавар» з Мінска) нідзе не вучыліся і не працавалі. Па месцы жыхарства аднаго з іх знойдзена больш за 100 грамаў небяспечнага расліннага рэчыва. Наркагандляроў чакае пазбаўленне волі да 12 гадоў. Калі будзе даказана, што маладыя людзі мелі дачыненне да арганізаванай групоўкі, тэрмін можа павялічыцца да 20 гадоў.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

СНАРАД ЗА ЛІФТАМ

Праз вучэбны снарад у Баранавічах былі эвакуіраваны 99 чалавек.

Паведамленне пра знаходжанне падазронага прадмета паступіла ўвечары з аднаго са шматкватэрных дамоў па вуліцы Дамейкі. Прыбыўшыя выратавальнікі, якім і пазванілі жыльцы, убачылі на лесвічнай пляцоўцы трэцяга паверха за ліфтам на драўлянай скрыні боепрыпас. Ім аказаўся вучэбны 125-міліметровы снарад, які, як папярэдне мяркуецца, быў перанесены ў кладоўку жыльцом адной з кватэр. А знайшоў яго на тэрыторыі палігона і прынёс дадому, зноў жа згодна з папярэдняй інфармацыяй, сын мужчыны — старшакласнік. Работнікі МНС разам з супрацоўнікамі міліцыі эвакуіравалі 99 чалавек, з іх 37 дзяцей. Снарад забрала прыбыўшая група размініравання.

«ПРАМЫШЛЯЎ» КРАДЗЯЖАМІ АЎТАМАГНІТОЛ

Сталічныя праваахоўнікі па «гарачых слядах» затрымалі 31-гадовага мінчаніна, які спрабаваў чарговы раз скрасці аўтамагнітолу.

На тэлефон «102» паступіла паведамленне, што каля аднаго з дамоў па праспекце Пушкіна малады чалавек, разбіўшы бакавое шкло аўтамабіля, выцягвае магнітолу. Калі праз некалькі хвілін на месца прыбыў нарад Фрунзенскага аддзела дэпартамента аховы, невядомы паспрабаваў знікнуць на веласіпедзе. Было арганізавана пераследаванне і маладога чалавека затрымалі на вуліцы Радыятарнай. Пры ім была скрадзеная магнітола. Пазней была ўстаноўлена датычнасць затрыманага грамадзяніна, раней судзімага за крадзяжы, да яшчэ 14 аналагічных эпізодаў, якія мелі месца на тэрыторыі Фрунзенскага раёна.

ЗАБОЙСТВА ПАСЛЯ ЗНАЁМСТВА

У Фрунзенскае РУУС сталіцы звярнулася дзяўчына, якая паведаміла, што знайшла ў кватэры па вуліцы Сухараўскай, дзе здымала пакой, цела гаспадыні. Супрацоўнікі міліцыі сапраўды ўбачылі на падлозе на кухні труп 53-гадовай жанчыны з пашкоджаннямі галавы.

Падчас апытання кватаранткі высветлілася, што з жылля скрадзены два ноўтбукі, залатыя ювелірныя вырабы, 200 еўра і 200 долараў. Стала вядома, што напярэдадні здарэння жанчына пазнаёмілася на адным з расійскіх інтэрнэт-сайтаў з маладым чалавекам, якога запрасіла да сябе ў госці. Новы знаёмы прадставіўся чужым імем. Аднак пры садзейнічанні калег з Расійскай Федэрацыі на працягу сутак яго асоба была ўстаноўлена. А пазней — і месца знаходжання. Падазраваны ў здзяйсненні забойства 37-гадовы мужчына быў затрыманы на кватэры сужыцелькі. Тут жа былі знойдзены і зніклыя з кватэры рэчы. Затрыманы нідзе не працаваў, раней быў судзімы за рабаванне, разбой, асабліва злоснае хуліганства.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗНАЙШОЎ ПРЫГОДЫ НА ПАЛЬЦЫ

17-гадовы жыхар Брагіна разам з трыма сябрамі ў гаражы вырашыў зрабіць самаробную петарду. Эксперымент, аднак, цяпер працягваецца ў Гомельскім абласным апёкавым цэнтры.

Як паведамілі ў прэс-службе Гомельскага абласнога УУС, юнак змяшаў няхітрыя інгрэдыенты і засыпаў іх у металічны балончык. Як толькі пачаў утрамбоўваць сумесь, адбыўся самападрыў рэчывaў. Толькі дзякуючы выпадковасці больш ніхто з прысутных непаўналетніх не пацярпеў. Маладыя людзі перапужаліся, што будуць пакараны, і таму давялі таварыша дадому, а хуткую дапамогу выклікала ўжо яго маці. У райбальніцу хлопец быў дастаўлены з траўмамі пальцаў. Пасля аказання першай дапамогі «вынаходнік» накіраваны для лячэння ў абласны апёкавы цэнтр.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

■ Ініцыятыва

ЗАБЯСПЕЧЫЦЬ ЗАНЯТАСЦЬ І МАТЭРЫЯЛЬНУЮ ПАДТРЫМКУ

Прафсаюзы разглядаюць магчымасць павялічыць суму дапамогі па часовай непрацаздольнасці і выплаты маладым маці

З такой ініцыятывай выступіў старшыня ФПБ Міхаіл ОРДА падчас пасяджэння Нацыянальнага савета па працоўных і сацыяльных пытаннях. Ён прапанаваў унесці змены ў Генеральнае пагадненне паміж урадам і аб'яднаннямі наймальнікаў і прафсаюзаў, каб па калектыўных дагаворах можна было даплачваць работнікам, што атрымліваюць дапамогу па часовай непрацаздольнасці і па цяжарнасці і родах у мінімальным памеры, да сумы, разлічанай для тых, хто выплачвае ўзносы больш за 6 месяцаў.

Вырашыліся таксама праблемы занятасці. Федэрацыя хоча скараціць непершарадныя расходы прафарганізацый усіх узроўняў і накіраваць гэтыя сродкі на падтрымку тых членаў прафсаюзаў, якія апынуліся ў цяжкім матэрыяльным становішчы з-за рэжыму няпоўнай занятасці. Будуць выкарыстоўвацца ўсе рэсурсы, каб захаваць спецыяліста на працы: перанавучанне, перапрафіляванне кадраў паміж структурнымі падраздзяленнямі кампаніі. У выпадку складаных абставін у той ці іншай арганізацыі прафсаюзы своечасова звернуцца да выканаўчай улады, каб тая дапамагла рэзерваваць месцы для працаўладкавання людзей, якія падпалі пад скарачэнне, на іншых прадпрыемствах горада ці раёна.

Старшыня ФПБ звярнуўся да наймальнікаў з просьбай захоўваць абавязкі калектыўных дагавораў і, па магчымасці, выконваць іх цалкам:

— На жаль, мы маем сёння факты прадастаўлення адпачынкаў па ініцыятыве кіраўніцтва без аплаты працы. Часам у такой сітуацыі людзі застаюцца без сродкаў да існавання. Мяркуем, што ў адпаведнасці з працоўным заканадаўствам такія выпадкі павінны афармляцца як прастоі з гарантаваным мінімумам у аплаце. Неабходна звярнуць увагу на захаванне заканадаўства пры пераводзе работнікаў на няпоўны працоўны час, налічэнні выхадной дапамогі і звальненні кадраў.

Падчас пасяджэння Нацыянальнага савета закранулі пытанне сацыяльнага жылля. Паколькі большая частка людзей, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, — моладзь, і яна не можа дазволіць сабе браць крэдыты пад сённяшнія працэнты, трэба выканаць планы будаўніцтва арэндных кватэр на гэты год. Праўда, на думку Міхаіла Орды, неабходна адрэгуляваць адзін спрэчны момант — каб маладыя сем'і і спецыялістаў не здымалі з чаргі. Арэнднае жыллё — гэта інтэрнат палепшанага тыпу, і таму пытанне з чаргой павінна вырашацца інакш.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ

■

ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

Республика Беларусь, 220007, г. Минск, ул. Московская, 14
Тел.: (+375 17) 309 15 15, (+375 29) 309 15 15, (+375 33) 309 15 15

Годовая финансовая отчетность банка в соответствии с НСФО на 1 января 2015 в полном объеме размещена на сайте банка по адресу: **www.vtb-bank.by.**

УНП 101165625.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2015 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101	3	237 525	313 784
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	4	2 779 223	2 320 378
5	Средства в банках	1104	5	362 117	503 456
6	Ценные бумаги	1105	6	51 042	8 645
7	Кредиты клиентам	1106	7	6 474 299	5 070 157
8	Производные финансовые активы	1107	8	638 760	445 279
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	9	5 472	472
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	10	428 743	380 553
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	11	28 353	5 417
12	Отложенные налоговые активы	1111	12	3 357	-
13	Прочие активы	1112	13	117 951	72 256
14	ИТОГО активы	11		11 126 842	9 120 397
15	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
16	Средства Национального банка	1201		504 882	499 130
17	Средства банков	1202	14	4 283 438	3 114 925
18	Средства клиентов	1203	15	4 589 773	4 630 140
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	16	75 860	14 105
20	Производные финансовые обязательства	1205		3 018	-
21	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
22	Прочие обязательства	1207	17	257 755	200 867
23	ВСЕГО обязательства	120		9 714 726	8 459 167
24	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**				
25	Уставный фонд	1211		779 620	84 370
26	Эмиссионный доход	1212		34 320	34 320
27	Резервный фонд	1213		66 892	48 892
28	Фонды переоценки статей баланса	1214		233 615	194 594
29	Накопленная прибыль	1215		297 669	299 054
30	ВСЕГО собственный капитал	121	18	1 412 116	661 230
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		11 126 842	9 120 397

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 2014 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		1 113 093	786 671
2	Процентные расходы	2012		661 712	509 251
3	Чистые процентные доходы	201	19	451 381	277 420
4	Комиссионные доходы	2021		492 852	338 935
5	Комиссионные расходы	2022		83 534	50 635
6	Чистые комиссионные доходы	202	20	409 318	288 300
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	21	162	7
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	22	(132 691)	(40 553)
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	23	239 630	50 541
11	Чистые отчисления в резервы	207	24	381 439	85 240
12	Прочие доходы	208	25	61 071	39 643
13	Операционные расходы	209	26	501 384	383 054
14	Прочие расходы	210	27	18 467	12 760
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		127 581	134 304
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		15 061	15 702
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		112 520	118 602
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
19	Базовая прибыль на простую акцию	22	28	77 836	421 720
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23		-	-

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2014 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей собственного капитала					
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	всего собственный капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Раздел I. За год, предшествующий отчетному							
1	Остаток на 1 января 2013 г.	3011	84 370	34 320	16 892	211 455	155 896	502 933
1.1	В том числе: результат от изменения учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-
2	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	32 000	87 599	38 698	158 297
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	118 602	38 828	157 430
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	32 000	(32 000)	x	-
2.3	операции с учредителями (участниками):	30123	-	-	x	-	x	-
2.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-
2.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	x	-
2.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
2.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	130	(130)	-
2.8	прочие изменения	30126	-	-	-	867	-	867
3	Остаток на 1 января 2014 г.	3013	84 370	34 320	48 892	299 054	194 594	661 230
	Раздел II. За отчетный год							
4	Остаток на 1 января 2014 г.	3011	84 370	34 320	48 892	299 054	194 594	661 230
5	Изменения статей собственного капитала	3012	695 250	-	18 000	(1 385)	39 021	750 886
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	112 520	43 716	156 236
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	18 000	(18 000)	x	-
5.3	операции с учредителями (участниками):	30123	695 250	-	x	(100 601)	x	594 649
5.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	695 250	-	x	x	x	695 250
5.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	(100 601)	x	(100 601)
5.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
5.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	4 696	(4 696)	-
5.8	прочие изменения	30126	-	-	-	-	1	1
6	Остаток на 1 января 2015 г.	3013	779 620	34 320	66 892	297 669	233 615	1 412 116

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2014 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	Прибыль (убыток)	301211	41	112 520	118 602
2	Прочие компоненты совокупного дохода	301212		43 716	38 828
	В том числе:				
2.1	переоценка основных средств, объектов незавершенного строительства и оборудования к установке	3012121	41	43 716	38 828
2.2	переоценка нематериальных активов	3012122		-	-
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123		-	-
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124		-	-
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125		-	-
3	ИТОГО совокупный доход	30121	41	156 236	157 430

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2014 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 г.	2013 г.
1	2	3	4	5	6
1	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**				
2	Полученные процентные доходы	70100		1 077 136	757 543
3	Уплаченные процентные расходы	70101		(638 144)	(490 345)
4	Полученные комиссионные доходы	70102		469 220	332 904
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103		(86 963)	(50 132)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104		-	-
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105		162	7
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106		136 441	24 572
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107		-	-
10	Прочие полученные доходы	70108		46 289	20 917
11	Прочие уплаченные расходы	70109		(476 160)	(332 479)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110		(18 418)	(15 702)
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах, итого	701		509 563	247 285
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200		(695)	(7 140)
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201		(9 265)	(143 704)
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202		(42 222)	29 198
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203		(1 393 091)	(884 256)
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204		118 853	24 002
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205		24 447	108 313
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов, итого	702		(1 301 973)	(873 587)
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300		4	6
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301		598 987	822 122
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302		(480 568)	529 236
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг, выпущенных банком	70303		50 330	(8 613)
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304		(69 686)	(37 043)
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305		(60 272)	69 393
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств, итого	703		38 795	1 375 101
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70	42	(753 615)	748 799
29	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**				
30	Приобретение основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71100		(58 105)	(101 390)
31	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101		3 664	13 009
32	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102		(5 000)	-
33	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103		-	-
34	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104		-	-
35	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105		-	-
36	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71	42	(59 441)	(88 381)
37	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**				
38	Эмиссия акций	72100		695 250	-
39	Выкуп собственных акций	72101		-	-
40	Продажа ранее выкупленных собственных акций	72102		-	-
41	Выплата дивидендов	72103		(100 602)	-
42	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72	42	594 648	-
43	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73	42	50 767	43 151
44	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74	42	(167 641)	703 569
45	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740	42	x	1 334 781
46	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741	42	1 167 140	x

Председатель Правления **В.В. Иванов**

Главный бухгалтер **М.В. Дудко**

Дата подписания «23» февраля 2015 г.

EY Совершенствуя бизнес, улучшаем мир

Ernst & Young LLC
Klary Tsetkin st, 51A, 15th floor
Minsk, 220004, Republic of Belarus

Tel: +375 (17) 240 4242
Fax: +375 (17) 240 4241
www.ey.com/by

ООО «Эрнст энд Янг»
Республика Беларусь, 220004, Минск
ул. Клары Цеткин, 51А, 15 этаж

Тел.: +375 (17) 240 4242
Факс: +375 (17) 240 4241

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ
независимой Аудиторской организации ООО «Эрнст энд Янг» по финансовой отчетности, состоящей из годовой финансовой отчетности ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) и форм отчетности о соблюдении пруденциальных норм, подготовленных по итогам деятельности за 2014 год

Г-ну Иванову В.В.
Председателю Правления ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)

Акционерам, Совету Директоров и Правлению ЗАО Банк ВТБ (Беларусь)
Национальному банку Республики Беларусь

Аудиторская организация
Полное наименование: Общество с ограниченной ответственностью «Эрнст энд Янг».
Сокращенное наименование: ООО «Эрнст энд Янг».
Местонахождение: Республика Беларусь, 220004, г. Минск, ул. К. Цеткин, 51А, 15 этаж.
Свидетельство о государственной регистрации Коммерческой организации с иностранными инвестициями выдано Минским городским исполнительным комитетом 7 апреля 2005 года № 577 о том, что Общество с ограниченной ответственностью «Эрнст энд Янг» зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190616051.
УНП 190616051

Аудируемое лицо
Полное наименование: Закрытое акционерное общество Банк ВТБ (Беларусь).
Сокращенное наименование: ЗАО Банк ВТБ (Беларусь).
Местонахождение: Республика Беларусь, 220007, г. Минск, улица Московская, 14.
Свидетельство о государственной регистрации № 57 выдано Национальным банком Республики Беларусь 7 октября 1996 года.
УНП 101165625

Мы провели аудит прилагаемой финансовой отчетности Закрытого акционерного общества Банк ВТБ (Беларусь) (далее «Банк»), состоящей из годовой финансовой отчетности за период с 1 января по 31 декабря 2014 года включительно и форм отчетности о соблюдении пруденциальных норм по состоянию на 1 января 2015 года.

В соответствии с Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 507 «Об утверждении Инструкции по составлению годовой финансовой отчетности банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями Республики Беларусь», годовая финансовая отчетность ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) состоит из:
- Бухгалтерского баланса Банка на 1 января 2015 года (Форма 1);
- Отчета о прибылях и убытках Банка за 2014 год (Форма 2);
- Отчета об изменении собственного капитала Банка за 2014 год (Форма 3);
- Отчета о движении денежных средств Банка за 2014 год (Форма 4);
- Примечаний к годовой финансовой отчетности.

Указанная годовая финансовая отчетность была подготовлена руководством Банка в соответствии с Законом Республики Беларусь от 12 июля 2013 г. № 57-З «О бухгалтерском учете и отчетности», Постановлением Национального банка Республики Беларусь от 12 декабря 2013 года № 728 «Об утверждении Инструкции об организации ведения бухгалтерского учета и составления отчетности в Национальном банке Республики Беларусь, банках и небанковских кредитно-финансовых организациях Республики Беларусь», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 507 «Об утверждении Инструкции по составлению годовой финансовой отчетности банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями Республики Беларусь» и другими нормативными правовыми актами Национального банка Республики Беларусь, регулирующими порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки годовой финансовой отчетности для банков Республики Беларусь и действовавшими в отчетном периоде (далее «законодательство Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности»).

Формы отчетности о соблюдении пруденциальных норм подготовлены руководством Банка на основе указанной выше годовой финансовой отчетности. В соответствии с Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 31 октября 2006 года № 172 «Об установлении форм отчетности и утверждении Инструкции о порядке составления и представления банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями пруденциальной отчетности в Национальный банк Республики Беларусь» с изменениями и дополнениями, формы отчетности о соблюдении пруденциальных норм Банком, достоверность которых требуют подтверждения Аудиторской организацией по состоянию на 1 января 2015 года состоят из:

- Расчета достаточности нормативного капитала (Форма 2801);
- Отчета о размере специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе (Форма 2807);
- Расчета ликвидности (Форма 2809).

Обязанности руководства аудируемого лица по подготовке годовой финансовой отчетности

Руководство аудируемого лица несет ответственность за подготовку и представление годовой финансовой отчетности, прилагаемой на 64 листах, и форм отчетности о соблюдении пруденциальных норм, прилагаемых на 21 листе, (далее «финансовая отчетность») в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности за систему внутреннего контроля, необходимую для составления годовой финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений, допущенных вследствие недобросовестных действий или ошибок.

Обязанности Аудиторской организации

Мы несем ответственность за выраженное нами мнение о достоверности финансовой отчетности во всех существенных аспектах в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, основанное на результатах проведенного аудита.

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности» от 12 июля 2013 года № 56-З и национальными правилами аудиторской деятельности, утвержденными Министерством финансов Республики Беларусь. Данные правила обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в представленной финансовой отчетности.

В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры для получения аудиторских доказательств, подтверждающих значения и раскрытие информации в финансовой отчетности. Отбор аудиторских процедур осуществлялся на основании профессионального суждения с учетом оценки риска существенного искажения финансовой отчетности в результате ошибок или недобросовестных действий. При оценке риска существенного искажения финансовой отчетности нами рассматривалась система внутреннего контроля Банка с целью планирования дальнейших аудиторских процедур в зависимости от оцененных рисков, а не для выражения мнения относительно эффективности функционирования этой системы. Аудит также включал оценку правомерности применяемой учетной политики, обоснованности оценочных значений и общего представления финансовой отчетности.

Мы считаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для выражения аудиторского мнения.

Аудиторское мнение

По нашему мнению, указанная выше финансовая отчетность, состоящая из годовой финансовой отчетности и составленных на ее основе форм отчетности о соблюдении пруденциальных норм досверно, во всех существенных аспектах, отражает финансовое положение Банка по состоянию на 1 января 2015 года, результаты его финансово-хозяйственной деятельности и движение денежных средств за год по указанную дату в соответствии с Законом Республики Беларусь от 12 июля 2013 г. № 57-З «О бухгалтерском учете и отчетности», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 12 декабря 2013 года № 728 «Об утверждении Инструкции об организации ведения бухгалтерского учета и составления отчетности в Национальном банке Республики Беларусь», банках и небанковских кредитно-финансовых организациях Республики Беларусь», Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 507 «Об утверждении Инструкции по составлению годовой финансовой отчетности банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями Республики Беларусь», и другими нормативными правовыми актами Национального банка Республики Беларусь, регулирующими порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки финансовой отчетности для банков Республики Беларусь и действовавшими в отчетном периоде.

Прочие вопросы

Прилагаемая финансовая отчетность, состоящая из годовой финансовой отчетности и составленных на ее основе форм отчетности о соблюдении пруденциальных норм не имеет своей целью представление финансового положения и результатов деятельности в соответствии с принципами или методами бухгалтерского учета, общепринятыми в странах помимо Республики Беларусь. Соответственно, прилагаемая финансовая отчетность не предназначена для лиц, не знакомых с принципами, процедурами и методами бухгалтерского учета, принятыми в Республике Беларусь.

Мы проводили аудит соответствия годовой финансовой отчетности требованиям Национальных стандартов финансовой отчетности только в части положений, регламентирующих представление и раскрытие информации в годовой финансовой отчетности.

Лащенко Павел Анатольевич Директор ООО «Эрнст энд Янг», аудитор ООО «Эрнст энд Янг»	Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0000738 от 14 мая 2003 года, без ограничения срока действия; Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям, предъявляемым к специалистам, осуществляющим аудиторскую деятельность в банках и небанковских кредитно-финансовых организациях № 8 от 27 октября 2004 года, без ограничения срока действия (дата последнего тестирования 21 октября 2014 года).
Станкевич Иван Вячеславович Заместитель директора по аудиту, аудитор ООО «Эрнст энд Янг»	Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0002137 от 2 октября 2013 года, без ограничения срока действия. Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям, предъявляемым к специалистам, осуществляющим аудиторскую деятельность в банках и небанковских кредитно-финансовых организациях № 74 от 15 января 2014 года, без ограничения срока действия.

Дата аудиторского заключения: 24 февраля 2015 года.
Место выдачи аудиторского заключения: г. Минск, Республика Беларусь.
Дата получения аудиторского заключения аудируемым лицом: 24 февраля 2015 года.

Председатель Правления ЗАО Банк ВТБ (Беларусь) В.В. Иванов

Директор ООО «Эрнст энд Янг» П.А. Лащенко

Открытое акционерное общество «АртКук»

Учетный номер плательщика: 691431873. Вид экономической деятельности: 55300
Организационно-правовая форма: ОАО
Орган управления: Юридическое лицо без ведомственной подчиненности
Единица измерения: млн.руб.
Адрес: Минский р-н, д. Валерьяново, ул. Нижняя Луговая, д. 4а, к. 1п

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2014 года

АКТИВЫ	Код строки	На 31 декабря 2014 года	На 31 декабря 2013 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	14 677	855
Нематериальные активы	120	-	-
Доходные вложения в материальные активы	130	-	-
В том числе:			
инвестиционная недвижимость	131		
предметы финансовой аренды (лизинга)	132		
прочие доходные вложения в материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	-	-
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-
Отложенные налоговые активы	160		-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	-	-
ИТОГО по разделу I	**190**	**14 677**	**855**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	1 489	1 655
В том числе:			
материалы	211	1 136	1 101
животные на выращивании и откорме	212	-	-
незавершенное производство	213	-	
готовая продукция и товары	214	353	554
товары отгруженные	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	-	9
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240		29
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	236	71
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	66	191
Прочие краткосрочные активы	280	-	6
ИТОГО по разделу II	**290**	**1 791**	**1 961**
БАЛАНС	**300**	**16 468**	**2 816**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	На 31 декабря 2014 года	На 31 декабря 2013 года
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	13 033	10
Неоплаченная часть уставного капитала	420		
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440		
Добавочный капитал	450	-	-
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	(2 356)	(1 391)
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	1 966	
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	**490**	**12 643**	**(1 381)**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	-	-
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	-	-
Отложенные налоговые обязательства	530	-	-
Доходы будущих периодов	540		-
Резервы предстоящих платежей	550	-	-
Прочие долгосрочные обязательства	560	-	-
ИТОГО по разделу IV	**590**	**-**	**-**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	444	250
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	-	-
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	2 447	3 947
В том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	1 322	3 653
по авансам полученным	632	-	-
по налогам и сборам	633		29
по социальному страхованию и обеспечению	634	90	105
по оплате труда	635	230	155
по лизинговым платежам	636	805	
собственнику имущества (учредителям, участникам)	637	-	-
прочим кредиторам	638	-	5
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
Доходы будущих периодов	650	934	-
Резервы предстоящих платежей			-
Прочие краткосрочные обязательства	670	-	-
ИТОГО по разделу V	**690**	**3 825**	**4 197**
БАЛАНС	**700**	**16 468**	**2 816**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2014 года

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2014 года	За январь–декабрь 2013 года
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	5 713	6 009
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	(1 808)	(1 956)
Валовая прибыль (010 – 020)	030	3 905	4 053
Управленческие расходы	040		
Расходы на реализацию	050	(6 755)	(5 341)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	060	(2 850)	(1 288)
Прочие доходы по текущей деятельности	070	4 917	
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(101)	
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	090	1 966	(1 288)
Доходы по инвестиционной деятельности	100		-
В том числе:			
доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	-	-
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
проценты к получению	103		-
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104		-
Расходы по инвестиционной деятельности	110		-
В том числе:			
расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	-	-
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112		-
Доходы по финансовой деятельности	120		
В том числе:			
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121		
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	
Расходы по финансовой деятельности	130		-
В том числе:			
проценты к уплате	131	-	-
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	-	
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности (100 - 110 + 120 - 130)	140		
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 140)	150	1 966	(1 288)
Налог на прибыль	160		
Изменение отложенных налоговых активов	170	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	180	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	190	-	-
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	-	-
Чистая прибыль (убыток) (± 150 – 160 ± 170 ± 180 – 190 – 200)	210	1 966	(1 288)
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	-
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	1 966	(1 288)
Базовая прибыль (убыток) на акцию	250	-	-
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Руководитель **Шпаченко С.В.**

Главный бухгалтер **Рачевская Г.Н.**

4. Доля государства в уставном фонде эмитента (всего в %):		0
Вид собственности	**Количество акций, шт

■ Паміж жыццём і смерцю

УДЗЯЧНЫЯ ВАЙНЕ ЗА... КАХАННЕ

«Яны настолькі ўсё жыццё кахалі адно аднаго, што я заўсёды думала: што ўсе людзі такія, што ўсе так жывуць», — пачынае гутарку Жанна Кацянкова, да якой я прыйшла, каб даведацца пра дзіўны лёс гэтай сям'і. Гісторыя жыцця яе бацькоў — прыклад таго, як трэба кахаць. І гэта нягледзячы на тое, што яно, каханне, было выпрабавана самым страшным — вайной...

Яны пазнаёміліся ў тыя далёкія сараковыя-ракавыя. На фронце. Убачыўшыся ўсяго толькі раз, не маглі жыць адно без аднаго. Аднак увесь час быць разам проста не маглі. Не мелі права. Вайна-ліхадзейка іх то разлучала, то зноў зводзіла разам. Але менавіта ёй яны былі ўдзячныя, бо каб не вайна, не было б і гэтай сям'і, і гэтай гісторыі.

Беглі са сталіцы...

Ілья Лейбман нарадзіўся ў 1921 годзе ў Мінску. Калі пачалася вайна, ён заканчваў трэці курс Беларускага медыцынскага інстытута (цяпер Беларускі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт). Якраз здаваў апошні экзамен, пасля якога, захапіўшы ўсе дакументы, разам са сваёй сям'ёй, суседзямі і тысячамі мінчан вымушаны быў бегчы са сталіцы.

— Толькі на пахаванні бацькі я даведалася, што ўвесь гэты няпросты і доўгі шлях ён нёс на сваіх плячах суседскага хлопчыка, — расказвае дачка. — Сам ён ніколі пра гэта не казаў. Магчыма, не лічыў патрэбным.

Так, лясамі і балотамі, дайшлі да Магілёва. Адтуль трапілі ў эвакуацыю ў Фрунзэ. Там экстэрнам — год лічыўся за два — Ілья скончыў Кіргізскі медыцынскі інстытут. І адразу пасля атрымання дыплома яго забралі на фронт. Ішоў 1942 год...

На фронт. Добраахвотнікамі

Ён ніводнага дня не быў у тыле, не знаходзіўся і ў прыфрантавым шпіталі. Ілья Лейбман адразу трапіў на перадавую. Быўшы ўрачом санітарнай лятучкі, ён ішоў разам з войскамі, аказваючы падчас і пасля баёў першую медыцынскую дапамогу параненым салдатам і афіцэрам.

Наколькі гэта было складана і фізічна, і маральна, добра ведала яго каханая. Алена Кацянкова ваявала старшым сяржантам медслужбы ў складзе 996-й ваенна-санітарнай лятучкі 6-й арміі 3-га Украінскага фронту. Маладая медсястра была родам з Казані. Да вайны скончыла тры курсы Казанскага мед-інстытута. Толькі тады давучыцца ёй так і не давялося, хоць і была такая магчымасць.

Жыць спакойным жыццём, калі там, зусім недалёка, гінуць і пакутуюць ад болю людзі, яна не магла. І разам з сястрой Алена Кацянкова пайшла на фронт. Добраахвотнікам.

Маладая дзяўчына прайшла ўсю вайну. У яе ваенным білеце, які беражліва захоўвае дачка, пазначаны наступныя даты: 25 ліпеня 1941 года і лістапад 1945-га. 9 мая Алена Кацянкова сустрэла ў Вене. Той дзень стаў для яе другім днём народзінаў. І не толькі таму, што гэта Дзень Перамогі.

— Калі яна везла параненых, на іх напалі ўласаўцы, якія, па расказах мамы, былі яшчэ больш жорсткімі, — распавядае Жанна Кацянкова. — І літаральна ў долю секунды падышлі нашы войскі і іх выратавалі. Спазніліся б яны ўсяго на пяць хвілін — усе б загінулі... Таму 9 мая быў для яе асаблівым днём. У гэты дзень яна апранала сваю чорную сукенку, вешала

Ілья ЛЕЙБМАН і Алена КАЦЯНКОВА. 1945 год.

на яе ўсе свае ўзнагароды і святкавала.

— Колькі памятаю сваю маму, яна ўвесь час курыла, — працягвае дачка. — І паколькі сама медык, я з ёй увесь час на гэты конт сварылася. Перастала, калі аднойчы яна мне сказала наступнае: «Я курыла пад Сталінградам. Волга была чырвоная ад крыві...»

Пісалі, быццам у апошні раз...

Усю вайну Ілья Лейбман і Алена Кацянкова прайшлі на перадавой. Былі то ў адной ваенна-санітарнай лятучцы, то ў розных. Увесь час знаходзіліся паміж жыццём і смерцю: куля ж не выбірае — салдат ты ці ўрач. Шмат медыцынскіх работнікаў загінула...

Ім было цяжэй за ўсё. На іх вачах паміралі людзі, пакутавалі ад страшных боляў параненыя. Яны моцна перажывалі, што часам як медыкі былі бяссільныя... І ў той жа час перажывалі асабістую трагедыю.

Прайшоўшы вайну,
яна так і не навучылася быць абыякавай да чужых праблем.
Чужыя пакуты былі
яе асабістым болем.

У тыя цяжкія дні расстання яны пісалі адно аднаму лісты. Пісалі вельмі шчыра — так, як быццам у апошні раз. Гэтыя франтавыя трохвугольнікі як самую каштоўную сямейную рэліквію захоўвае дачка. Разгарнуўшы некалькі з іх, здаецца, што іх толькі даслалі з фронту...

*«Мілы, родны мой Люсік (Ілья. — **Аўт.**)! Прывітанне! Цяжка на душы пасля нашага ад'езду. Дакладней, пасля таго, як мы з табой рассталіся. Я проста не знаходжу сабе месца. Цягне нешта невядомае. Выйду на падножку або пагляджу ў акно — ці не ідзеш ты. Але цябе няма... Я сябе супакойваю толькі тым, што хутка павінна ўбачыць цябе.*

Мілы Люсік! Я, напэўна, па тысячы разоў на дзень перачытваю твае лісты... Жыццё без цябе мне няміла. Я зараз самотная, як кропля дажджу на лісце бярозы, якая чакае чарговага парыву: панясе яе і хто ведае куды?.. Мне так становіцца сумна, калі прамільгне думка аб тым, што я не так хутка ўбачу цябе... Люсік, родны, чаму цябе няма са мной, чаму ўсё так? Вядома, у гэтым вінавата вайна. Праўда, яна ж вінавата ў нашай сустрэчы. Каб не яна, я б цябе не ведала. Я яе ў адным вельмі вінавачу, што яна разлучыла нас... Да пабачэння! Моцна цябе цалую. Лена» (1 кастрычніка 1944 года).

А вось што пісаў Ілья Лейбман каханай Алене 25 студзеня 1945 года:

«Прывітанне, мой дарагі Лянусік! Пішу табе на выпадак, калі я з табой размінуся. Па-першае, паведамляю, што я сёння ў адзеле атрымаў твае два лісты і табе сардэчна ўдзячны. Мне вельмі крыўдна было чытаць твой ліст. Ты мяне ў ім папракаеш. А хіба я заслужыў гэта? Ты ведаеш мае пачуцці да цябе. Ты ведаеш, што я цябе кахаю да смерці.

Як хочацца мне з табой сустрэцца і падрабязна пра ўсё пагаварыць! Бо ты ў мяне адна, адна на ўсім свеце, за выключэннем бацькоў. Я беззапаветна кахаю, як звар'яцелы. Спадзяюся, што неўзабаве мы зноў сустрэнемся, а галоўнае, што хутка кончыцца вайна. І тады мы будзем назаўсёды разам. Моцна цалую. Твой Ілья».

Былі шчаслівымі, што выжылі

— Самае дзіўнае, што бацькі ніколі нічога адмоўнага пра вайну не казалі, — узгадвае Жанна Кацянкова. — Ва ўсіх іх аповедах заўсёды было нешта станоўчае. Відаць, яны настолькі былі шчаслівымі, што абое выжылі, што не хацелася ўспамінаць увесь той жах. Я вельмі добра памятаю, як тата расказваў, што, калі яны ўвайшлі ў Адэсу, адэсіты паставілі на ўсю Дэрэбасаўскую сталы і шчодра частавалі нашых салдат. Мама расказвала, што самым страшным на вайне былі абгарэлыя танкісты. Гэта жудасныя болі і жах...

Трымаю ў руках паштоўку, аднагодку Перамогі. Дата адпраўкі — 10 мая 1945 года. У ёй Ілья Лейбман віншуе Алену з Вялікай Перамогай: *«Мілая, Лянусік! Віншую, мая дарагая, з Перамогай! Мілы Лянусік, нарэшце вайна скончана і мы з табой зажывём выдатна! Яшчэ раз віншую цябе з Перамогай і зычу табе шчасця, галоўнае — здароўя».*

Ілья Лейбман і Алена Кацянкова служылі разам, калі нашы войскі вызвалялі Захад. Па Еўропе за імі шлі і яны. Ужо — удваіх. У лістападзе 1945 года вярнуліся ў Мінск. У снежні нарадзілася іх адзіная дачушка.

— Для мамы вайна магла скончыцца значна раней, — упэўнена Жанна Ільінічна. — Але яна нікому не казала, што цяжарная, бо яе адправілі б у тыл. А яна хацела быць з бацькам, са сваім каханым.

Жыццё пасля вайны

Дзіўна, але бацькоўская хата, куды яны вярнуліся пасля вайны, захавалася. Мінск быў амаль цалкам зруйнаваны. А дом пад нумарам 21 на вуліцы Ульянаўскай — драўляны! — стаяў цалюткі, быццам чакаў сваіх гаспадароў.

Ілья Лейбман уладкаваўся на працу патолагаанатамам. Як расказвае дачка, у пасляваенным Мінску не было ніводнай вакантнай лячэбнай пасады. Нават хацеў з'ехаць. Пераканаў маладога ўрача бацька, які сказаў, што ў любой прафесіі можна знайсці цікавасць. Ілья Лейбман пачаў займацца навукай і ў 1952 годзе абараніў кандыдатскую дысертацыю. Пасля быў галоўным патолагаанатамам Беларускай чыгункі, займаўся навукай у Скурна-венералагічным інстытуце.

Яго жонка, Алена Кацянкова, пасля нараджэння дзіцяці пайшла вучыцца далей. Скончыўшы Мінскі медыцынскі інстытут у 1948 годзе, пачала працаваць у Дом малюткі № 1, які аднавіў сваю працу адразу пасля вызвалення беларускай сталіцы. Адзінокіх немаўлят, якіх пасля вайны засталося вельмі шмат, прыносілі сюды з бальніц, з лясоў, дзе іх знаходзілі. Падкідвалі дзяцей і самі бацькі: не было чым карміць — паслявоенны голад і разруха.

Праз два гады Алена Кацянкова стала галоўным урачом установы і на гэтай пасадзе адпрацавала 36 гадоў. У 1966 годзе за сваю самаадданую працу яна была ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга, пазней на яе святочнай вопратцы з'явіўся значок «Выдатнік аховы здароўя».

Родная для чужых

— Мама настолькі любіла гэтых дзяцей, што сама старанна падбірала персанал, — успамінае дачка. — Яна часта ім казала, што калі прыйшлі працаваць з дзецьмі-сіротамі, то павінны ім аддаваць цяпло, мацярынскую любоў. У мамы была надзвычайная памяць: яна ведала лёс кожнага дзіцяці — іх было 160! Аднойчы прыйшлі муж і жонка, каб усынавіць каго-небудзь. Мама глядзіць на гэтую жанчыну і ўспамінае, што тая калісьці адмовілася ад роднага дзіцяці. Пацвердзіўшы свае здагадкі дакументальна, яна ім сказала, што калі яны маглі адмовіцца ад свайго, то чужога не атрымаюць.

Калі дзеці падраслі, іх аддавалі ў інтэрнат. Ужо дарослымі многія з іх прыходзілі ў Дом малюткі і хацелі даведацца пра сваіх бацькоў. Аднойчы звярнуўся сюды і адзін малады чалавек. Алена Кацянкова ўспомніла, што яго маці некалі адмовілася ад сына ў 2-й дзіцячай бальніцы. Жанчыну адшукаць усё ж такі ўдалося. Малады чалавек сустрэўся са сваёй маці, якая яго так і не прызнала.

— Ён вярнуўся да маёй мамы і падзяліўся сваімі перажываннямі, — дадае Жанна Кацянкова. — Яна яго супакоіла. І, ужо сыходзячы, ён расплакаўся і сказаў, што так, як мая мама паставілася да яго, не прымала яго нават родная маці...

Яе ўсе любілі і ў той жа час баяліся. Алена Кацянкова за 36 гадоў свайго кіраўніцтва стала жанчынай-легендай, выдатным урачом, самай ласкавай і добрай маці для сотні дзяцей. Прайшоўшы вайну, яна так і не навучылася быць абыякавай да чужых праблем. Чужыя пакуты былі яе асабістым болем.

Увогуле лёс гэтай сям'і надзвычай цікавы. Ілья Лейбман і Алена Кацянкова пражылі разам 49 гадоў! Выхавалі дачку Жанну, унучку Алену, якія таксама сталі ўрачамі. Сямейную дынастыю працягваюць цяпер і іх праўнукі: Ілья працуе ўрачом у шведскай клініцы, Малін заканчвае другі курс замежнага медыцынскага ўніверсітэта.

Алена Кацянкова не надоўга перажыла свайго мужа: жыць без яго, як і тады, у вайну, проста не магла. І не хацела...

* * *

Неўзабаве ў Доме дзіцяці № 1 для дзяцей з арганічным пашкоджаннем цэнтральнай нервовай сістэмы і псіхікі (яго сучасная назва) адкрыецца стэнд, прысвечаны памяці Алены Кацянковай. Людзі, якія працавалі з ёй не адзін год запар, выступаюць і за тое, каб у год 70-годдзя Вялікай Перамогі на ўстанове, якую ў самы цяжкі галодны пасляваенны час на працягу 36 гадоў узначальвала Алена Кацянкова, у гонар выдатнага кіраўніка і таленавітага ўрача з'явілася мемарыяльная дошка. Чалавек, які ўсю вайну прайшоў на перадавой і нямала зрабіў у мірны час, гэтага заслугоўвае.

Вераніка КАНЮТА.
Фота з асабістага архіва Жанны КАЦЯНКОВАЙ
■

70 1945 2015 гадоў Вялікай Перамогі

РАДКІ ПАМЯЦІ

Кожны дзень у «Звязду» ідуць пісьмы пра вайну, якая ў кожнага свая

Вялікая Айчынная вайна... Яна ў памяці кожнай беларускай сям'і. Ветэрана, які адважна змагаўся на фронце або ў партызанскім атрадзе. Працаўніка тылу, які аддаваў усё дзеля Перамогі. Жанчыны, якая штодзень малілася за свайго мужа або сына, што былі на перадавой. Падлетка, які нароўні з дарослымі змагаўся з ворагам. І нават дзіцяці, міжволі ўцягнутага ў гэты вялікі жах.

У кожнага была свая вайна. Памяць аб ёй перадаецца з пакалення ў пакаленне. Амаль за кожнай такой гісторыяй — трагедыя цэлай вёскі, усёй сям'і, асобнага чалавека... У некаторых была і іншая вайна, поўная асабістых перамог і высокіх званняў, славы і гонару. Пра гэта — у падборцы лістоў, якія штодзень папаўняюць рэдакцыйную скрыню.

ТРЫ ВАЙНЫ — НА АДЗІН ЛЁС

Святлана Кошур, старшы навуковы супрацоўнік Карэліцкага раённага краязнаўчага музея, расказвае пра сваіх землякоў, якія ў гады Вялікай Айчыннай змагаліся з ворагам далёка ад дому. Адзін з іх — ураджэнец вёскі Вялікая Слабада, генерал-лейтэнант Аляксандр Пулка-Дзмітрыеў.

«Прафесійны ваенны нарадзіўся ў 1893 годзе ў сям'і селяніна. У 1909 годзе скончыў вышэйшае пачатковае вучылішча, затым — настаўніцкія курсы пры Навагрудскім гарадскім вучылішчы. Працу настаўнікам прыпыніла Першая сусветная вайна, у якой ён браў удзел. Удзельнічаў у грамадзянскай вайне. Пасля вучыўся ў Ваеннай акадэміі імя Фрунзэ, скончыў Акадэмію Генеральнага штаба Чырвонай Арміі. Напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны ўзначальваў інтэнданцкую акадэмію.

З 1942 года наш зямляк знаходзіўся на Паўднёва-Заходнім, Бранскім, Цэнтральным, Беларускім і Прыбалтыйскіх франтах. Займаў пасады начальніка штаба ўпраўлення тылу фронту, намесніка камандуючага арміяй па тыле і начальніка штаба арміі. Аляксандр Дзмітрыевіч — удзельнік Сталінградскай бітвы і бітвы на Курскай дузе. Вызваляў Беларусь, Прыбалтыку, Польшчу, удзельнічаў у Берлінскай аперацыі. Пасля вайны, у 1952 годзе, быў назначаны начальнікам штаба і першым намеснікам камандуючага войскамі Беларускай ваеннай акругі».

Расказвае аўтарка і пра яшчэ аднаго земляка, удзельніка войнаў Андрэя Карпа. У сям'і яго ўнука, Уладзіміра Кушаля, захавалася некалькі ўнікальных фотаздымкаў. На адным з іх — Андрэй Карп у форме салдата Першай сусветнай вайны са сваім таварышам *(на фота справа)*. Ужо тады яму давялося аказваць

дапамогу параненым аднапалчанам. Пра гэта сведчыць атрыманы ім медаль Чырвонага Крыжа, які ў 1906 годзе быў заснаваны па загадзе імператара Мікалая II. Ім узнагароджвалі ўрачоў, санітараў, сясцёр міласэрнасці, усіх тых, хто ў ваенны час браў удзел у дзейнасці Расійскага Чырвонага Крыжа, а пасля 1907 года — і вайскоўцаў.

«У час грамадзянскай вайны арміі патрэбны былі медыкі, — удакладняе Святлана Кошур. — У 1918 годзе Андрэй Карп скончыў фельчарскую школу ў Смаленску і атрымаў пасведчанне. Некаторы час працаваў у Маскве ў інфекцыйным шпіталі, а з мая 1918 года стаў штатным фельчарам Тульскага ваеннага лазарэта... Медыцынскі вопыт вельмі спатрэбіўся Андрэю Сільвестравічу ў час Вялікай Айчыннай вайны. У пачатку вайны ў будынку Вялікаслабодскай школы ён арганізаваў лазарэт, дзе аказваў дапамогу параненым чырвонаармейцам, якім у той час даводзілася адступаць. Здаралася, да яго ноччу прыходзілі партызаны, забіралі ў атрад, дзе ён рабіў перавязку параненым, лячыў партызанаў і іх сем'і. Дапамагаў ён і іншым людзям, хаця лекаў катастрафічна не хапала і, каб зрабіць лячэбную мазь, фельчару часам даводзілася выменьваць патрэбныя для яе інгрэдыенты на прадукты».

І ў гэтай сям'і была свая вайна.
У нястачы, голадзе, холадзе,
без даху над галавой.
У штодзённым чаканні вестачкі з фронту, у той жудаснай навіне аб страце карміцеля.

Я З ВОГНЕННАЙ ВЁСКІ, З СІНЯЎСКАЙ СЛАБАДЫ...

У кантэксце ўспамінаў пра вайну варта ўзгадаць і яшчэ адну вёску Карэліцкага раёна — Сіняўскую Слабаду. Вядома, і адсюль былі людзі, якія праславілі сваю малую радзіму на франтах Вялікай Айчыннай. Нарадзіўся тут і Уладзімір Калеснік, удзельнік партызанскага руху, адзін з аўтараў кнігі «Я з вогненнай вёскі...» Яго радзіма таксама была вогненнай вёскай.

У Сіняўскай Слабадзе нарадзілася і мясцовая паэтка Зінаіда Балабановіч. Яна не раз расказвала пра трагічны лёс сваёй вёскі. Яе аповед захавала зямлячка, Таісія Сабалеўская, якая падзялілася з намі гэтымі ўспамінамі:

«Да вайны наша вёска была вельмі прыгожай, шматлюднай. Вакол яе — цёмна-зялёны лес, які лагодна абдымалі хвалі сінявата-блакітнага Нёмана. Ён у тыя часы быў шырокі і глыбокі. Вакол вёскі — заліўныя лугі, сенажаці. Любімая рачулка Ціхая, шматлікія азёры, у якіх мачылі каноплі, пукі лёну. Добрыя, працавітыя людзі жылі ў вёсцы. У кожнага быў свой падворак, багаты на ўсялякую жыўнасць, свая гаспадарка: зямля, лес, сенажаць. Была ў вёсцы царква, пачатковая школа, месца для адпачынку. Усё разбурыла вайна. Калі яна пачалася, мне было 6 гадоў».

Бяда здарылася ў верасні 1942 года. Гэты страшны дзень прыпаў на вялікае свята. За два месяцы перад гэтым немцы паабяцалі мясцовым жыхарам спаліць вёску за дапамогу партызанам. Сваё слова стрымалі.

Пажар пачаўся з канца вёскі. Хаты амаль усе былі пакрытыя саломай, туліліся непадалёку адна ад адной. Гумно і хлявы поўніліся ад гаспадарчага набытку: амаль на носе была зіма. Усё гарэла, трашчала і палыхала. На шчасце, людзі засталіся жывыя.

Сям'я Балабановічаў падалася ў мястэчка Турэц. Тут былі родныя маці і бацькі Зінаіды. Там ужо жылі пагарэльцы, але ж і ім знайшлося месца.

«Прыйшлося жабраваць, — успамінала жанчына. — Людзі былі добрыя. Усё давалі. А ў пачатку красавіка 1944 года прыйшло вызваленне. Бацька з вайны не вярнуўся. Паспеў здзейсніць подзвіг на Одэры, паблізу вёскі Берзін. Узнагароду пасмяротна ўручылі маці ў 1953 годзе. Цяжкая праца лягла на яе плечы. Адкуль браліся ў яе сілы?»

І ў гэтай сям'і была свая вайна. У нястачы, голадзе, холадзе, без даху над галавой. У штодзённым чаканні вестачкі з фронту, у той жудаснай навіне аб страце карміцеля. У цяжкім, жабрацкім дзяцінстве, абдзеленым увагай бацькоў, якія ўсе свае сілы аддавалі дзеля будучай Перамогі.

«ЗАХОЎВАЦЬ І БЕРАГЧЫ ПАМЯЦЬ — НАШ ДУХОЎНЫ АБАВЯЗАК»

Так думаюць вучаніцы Мілевіцкага дзіцячага сада — сярэдняй школы, што ў Жыткавіцкім раёне, Таццяна Дарафей, Наталля Емяльянава, Марыя Катовіч і расказваюць пра родную вёску Мілевічы, якая падзяліла трагічны лёс Хатыні і дзясяткаў іншых населеных пунктаў. Школьніцы сабралі ўспаміны тых, каму пашчасціла ў той дзень адсутнічаць у вёсцы. Гэтых падлеткаў гітлераўцы прымусілі гнаць скаціну на Морач. Пазней менавіта яны будуць сведчыць пра нечуваныя звярствы таго трагічнага дня 15 лютага.

З успамінаў Івана Маркавіча Ефімовіча (памёр у 2004 годзе):

«Вярнуўшыся позна ўвечары, маці сказала, што немцы паляць навакольныя вёскі і хутары, расстрэльваюць людзей. Забілі шасцярых юнакоў з вёскі Старыя Залюцічы, якія адганялі жывёлу. Трэба ратавацца. Маці раіла ісці ў лес мне аднаму: мае браціку і сястрычкі маленькія. Стаяла суровая зіма, і тлела надзея, што фашысты не крануць дзяцей. Уначы разам з сябрам Нікіфарам Тарцаном мы падаліся за Случ. На наступны дзень з боку вёскі пачуліся стрэлы, крыкі людзей. Я залез на высокае дрэва, каб было лепш відаць. Частку жыхароў Старых Мілевіч сагналі ў хлеў Агрыпіны Хаміцэвіч, астатніх — у хату Сачыловіча, што непадалёк ад ракі. Тых, хто супраціўляўся, забівалі і кідалі ў будынкі нежывымі. Навокал стаялі салдаты з аўтаматамі. Тых, хто спрабаваў уцячы, расстрэльвалі. Так працягвалася некалькі гадзін. Апоўдні хлеў і хата запалалі...»

На наступны дзень карнікі пакінулі вёску. Тыя, хто ўратаваўся, пачалі хаваць ахвяр зверства. Стала вядома, што загінула больш за 400 чалавек. У той жа дзень у суседняй вёсцы Беразнякі згарэлі 200 мірных жыхароў, з іх 71 чалавек — дзеці да 15 гадоў.

З успамінаў Евы Васільеўны Ефімовіч, 1929 года нараджэння:

«Узімку 1942 года мне было 12 гадоў. Усе здарылася ў лютым. Напярэдадні хадзілі чуткі, што немцы паляць людзей у суседніх вёсках. Бацькі не верылі ў тое, што немцы зробяць гэтак, а вось мая баба — наадварот. Самай раніцай бабуля сказала, што пойдзем з Еўкаю ў лес лучыну шукаць. У глыбіні лесу пачулі незразумелую гаворку. Нас заўважылі немцы, якія прачэсвалі лес перад аблавай, і пагналі назад дадому. Ужо ў вёсцы немец падштурхнуў мяне да падлеткаў, якім было загадана гнаць скаціну ў Старобін. Сярод усіх я быў самай меншай.

У Старобіне ў нейкай старой школе мы прабылі два тыдні. Наступныя дні нас «грузілі» і звозілі ў мінскую турму для адпраўкі ў Германію. У цягнік запіхалі, як тое быдла. Толькі там-сям праз шчыліны прасочвалася сонечнае святло. Ехалі на працягу трох сутак. Ужо ў Германіі я трапіла ў маёнтак немца, дзе знаходзіліся і палякі, і французы, і італьянцы. Усе жылі ў бараку. Працавалі пераважна на полі: палолі нават пшаніцу, голымі рукамі вырывалі асот, а ён жа такі заразлівы. Рву ды плачу-плачу. Праз дзень усе пальцы і далоні пакрываліся гнойнымі пухірамі. Там мяне ўжо звалі Малюска, бо была сярод усіх не толькі самай маладой, але і самай маленькай.

Ежы, якую нам давалі, нікому не хапала. На сямёра чалавек выдавалі 3 літры малака (на 2 тыдні), праз дзень — адзін бохан хлеба, адзін пачак маргарыну і сахарын, астатняе варылі самі. На полі кралі пшаніцу. З вялікіх камянёў зрабілі жорны: змелем крадзенае зерне — ды спячом сякі-такі хлеб. Кожны з палонных баяўся захварэць, бо ўрачоў тут не было. Захварэў — памёр».

У гэтых мазаічных успамінах былых зняволеных — гісторыя часткі маладога пакалення часоў Вялікай Айчыннай вайны. Захоўваць і берагчы памяць пра іх і ўвогуле пра тыя падзеі, якія адбываліся на нашай зямлі 70 і больш гадоў таму, — сапраўды наш духоўны абавязак перад самімі сабой, перад нашчадкамі. І яна, гэтая памяць, павінна перадавацца з пакалення ў пакаленне, як нязгасны факел вялікай любові да Радзімы, да свайго народа.

Вераніка КАНЮТА.

■ Гісторыя газеты — гісторыя краіны

З НАДЗЕЯЙ НА МІР

Што пісала «Звязда» пра Арганізацыю Аб'яднаных Нацый у 1945-м

Сёлета Арганізацыя Аб'яднаных Нацый святкуе 70-гадовы юбілей. Яшчэ да пачатку Другой сусветнай вайны стала зразумела, што Ліга Нацый, міжнародная арганізацыя, утвораная ў 1920 годзе з мэтай урэгулявання спрэчак паміж краінамі шляхам дыпламатычных перамоў, не выконвае сваіх задач. У пачатку 1940-х пачалі распрацоўваць структуру і мэты новай міжнароднай арганізацыі. Нарэшце, падчас канферэнцыі ў Сан-Францыска, якая праходзіла з красавіка па чэрвень 1945 года, быў зацверджаны Статут Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Падпісаны ён быў 26 чэрвеня 1945 года прадстаўнікамі 50 краін, сярод якіх была і Беларуская ССР. Статут уступіў у сілу 24 кастрычніка 1945 года — гэты дзень цяпер святкуецца як Дзень Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

Да пачатку канферэнцыі ў Сан-Францыска Беларусь ужо была вызвалена ад фашысцкіх захопнікаў. «Звязда», якая не пераставала выходзіць і ў часы акупацыі, канчаткова адновіла сваю працу і выходзіла ўжо штодзённа — акрамя панядзелка. Большасць матэрыялаў была прысвечана адноўленню краіны і перамогам Чырвонай Арміі. Аднак не абмінала ўвагай наша газета і працэс утварэння ААН — на сёння ці не самай паважанай і ўплывовай у свеце міжнароднай арганізацыі. Прапануем вам невялікую падборку вытрымак са «Звязды» за 1945 год на гэту тэму. Арфаграфія таго часу захавана.

* * *

«Дзяржаўны сакратар ЗША Стэтыніус [Дзяржаўны сакратар ЗША ў 1944-1945 гг., першы Пастаянны прадстаўнік ЗША пры ААН у 1945-1946 гг. — **Аўт.**] заявіў на прэс-канферэнцыі ў Вашынгтоне, што прэзідэнт Рузвельт рашыў не патрабаваць для Злучаных Штатаў трох галасоў у Асамблеі праектуемай Міжнароднай арганізацыі. Аднак, сказаў Стэтыніус, гэтае рашэнне ніякім чынам не змяняе абяцання Рузвельта, данага ім у Крыму, падтрымаць патрабаванне Совецкага Саюза аб прадастаўленні месц у Асамблеі Украіне і Беларусі. <...> У заяве Стэтыніуса гаворыцца, што «Совецкія прадстаўнікі ў Ялце прапанавалі, каб Беларуская і Украінскія рэспублікі былі першапачатковымі членамі прапануемай Міжнароднай арганізацыі. Гэтае пытанне павінны вырашыць Аб'яднаныя Нацыі, якія збяруцца ў Сан-Францыска. Улічваючы важнасць, якую Совецкі Урад надаваў гэтай прапанове, амерыканскія прадстаўнікі ў Ялце, поўныя найглыбейшай павагі да гераічнай ролі, адыгранай насельніцтвам гэтых рэспублік у яго непахісным супраціўленні агульнаму ворагу, і да стойкасці, з якой яно вынесла вялікія пакуты ў часе вайны, згадзіліся, каб урад Злучаных Штатаў падтрымаў такога роду совецкую прапанову ў Сан-Францыска, у выпадку, калі яна будзе зроблена». (№62 (7388) ад 6 красавіка 1945 года)

* * *

«Сан-Францыска, 24 красавіка. (Спец. кар. ТАСС) Сёння ўдзень у Сан-Францыска на самалёце прыбылі В.М. Молатаў [міністр замежных спраў СССР у 1939-1949 гг. — **Аўт.**] і совецкія дэлегаты на канферэнцыю ў Сан-Францыска. Разам з тав. Молатавым прыбылі тт. Грамыка, Собалеў, Царапкін, Славін, Галунскі, Крылоў, Кузнецоў і генерал Васільеў». (№76 (7403) ад 26.04.1945)

* * *

«Сан-Францыска, 25 красавіка. (Спец. кар. ТАСС) Сёння ў 16 гадзін 30 мінут па ціхаакіянскаму часу, г. зн. 26 красавіка ў 2 гадзіны 30 мінут па маскоўскаму часу, адкрылася Канферэнцыя Аб'яднаных Нацый для падрыхтоўкі статута Усеагульнай Міжнароднай Арганізацыі па падтрыманню міру і бяспекі. Прысутнічае звыш 850 дэлегатаў». (№76 (7403) ад 26.04.1945)

* * *

«На пытанні прадстаўнікоў друку, як адаб'ецца на прымяненні атамнай бомбы стварэнне арганізацыі Аб'яднаных нацый, Бірнс [Дзяржаўны сакратар ЗША ў 1945-1947 гг. — **Аўт.**] заявіў, што атамная бомба знаходзіцца ў такім жа становішчы, як і ўсякі іншы сродак вайны. Адказваючы на пытанне, у якім было выказана меркаванне, што совет бяспекі можа патрабаваць устанаўлення кантролю над атамнай бомбай, Бірнс заявіў, што ён не жадае абмяркоўваць пытанне аб совеце бяспекі, аднак указаў, што права вето прымяніма да ўзброенняў». (№ 171 (7497) ад 7.09.1945)

* * *

«Перад Аб'яднанымі нацыямі стаіць зараз задача захаваць мір і паспяхова пераадолець цяжкасці, узнікшыя ў выніку вайны. Прадстаячая ў бліжэйшы час сустрэча ў Лондане міністраў замежных спраў пяці вялікіх дзяржаў,

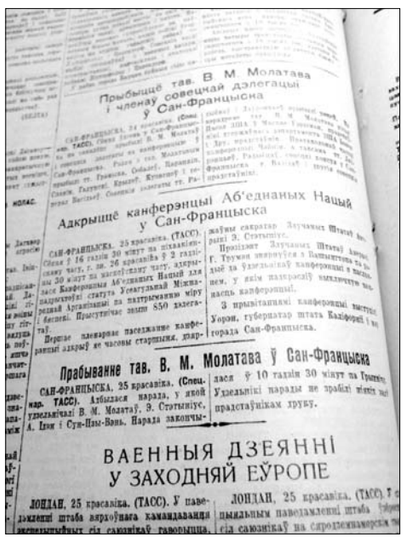

Прыбыццё тав. В. М. Молатава і членаў совецкай дэлегацыі у Сан-Францыска

Адкрыццё канферэнцыі Аб'яднаных Нацый у Сан-Францыска

САН-ФРАНЦЫСКА, 25 красавіка. (Спец. кар. ТАСС). Абедзвюх нараду, у якой удзельнічалі В. М. Молатаў, Э. Стэтыніус, А. Ігэн і Сун-Цзы-Вэнь. Нарада закончы-

Прабыванне тав. В. М. Молатава ў Сан-Францыска

САН-ФРАНЦЫСКА, 25 красавіка. (Спец. кар. ТАСС). Абедзвюх нараду, у якой удзельнічалі В. М. Молатаў, Э. Стэтыніус, А. Ігэн і Сун-Цзы-Вэнь. Нарада закончы-

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ У ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 25 красавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання

ЛОНДАН, 25 красавіка. (ТАСС). У штодзённым зводцы ваеннага савета

безумоўна, з'явіцца важнай вехай на гэтым шляху. Яна, як указвае замежны друк, павінна ўмацаваць у народаў надзею на трывалы і працяглы мір». (№ 173 (7499) ад 9.09.1945)

* * *

«Вечарам 28 верасня ў Лондане было апублікавана камюніке, у якім гаворыцца, што пасля тыднёвага перапынку выканаўчы камітэт падрыхтоўчай камісіі арганізацыі Аб'яднаных Нацый зноў правёў 28 верасня паседжанне ў Лондане. Старшынстваваў Грамыка. На паседжанні было абвешчана паведамленне з Вашынгтона аб тым, што да гэтага часу 26 дзяржаў шляхам законадаўчай працэдуры ратыфікавалі статут Аб'яднаных нацый, прычым 7 ратыфікацыйных грамат пераданы ўжо ў Вашынгтон. Арганізацыя пачне сваё існаванне, калі ўрадам ЗША будуць атрыманы 29 ратыфікацыйных грамат». («Звязда», №189 (7515) ад 1.10.1945)

Андрэй Грамыка. Даведка

Наш зямляк Андрэй Андрэевіч Грамыка (нарадзіўся ў вёсцы Старыя Грамыкі Гомельскага павета ў 1909 годзе, памёр у Маскве ў 1989-м) — савецкі дыпламат і дзяржаўны дзеяч, у 1957—1985 гадах — міністр замежных спраў СССР, у 1985—1988 гадах — старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР.

У 1944 годзе Грамыка ўзначальваў савецкую дэлегацыю на міжнароднай канферэнцыі ў Вашынгтоне па праблеме стварэння Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. У 1945 годзе ўдзельнічаў у падрыхтоўцы і правядзенні Ялцінскай канферэнцыі ў Крыме, а таксама ў канферэнцыі ў Патсдаме. У тым жа годзе кіраваў дэлегацыяй, якая падпісала Статут ААН ад імя СССР на канферэнцыі ў Сан-Францыска.

* * *

«Вашынгтон, 24 кастрычніка (ТАСС). Сёння ў 1 г. 45 м. па Грынвічу дзяржаўны сакратар ЗША Бірнс падпісаў пратакол, у якім гаворыцца, што Статут Аб'яднаных нацый уступіў у сілу. На цэрамоніі ў Дзяржаўным дэпартаменце, якую здымалі шматлікія фотарэпарцёры, Бірнс зачытаў заяву, у якой гаворыцца:

«<...> Гэта — памятны дзень для міралюбівых народаў усіх краін. Як я не раз гаварыў, падтрыманне міру залежыць не ад якога-небудзь дакумента, а ад мысляў і пачуццяў людзей. Народы зямнога шара, жадаючыя міру, павінны арганізавацца для таго, каб падтрымліваць гэты мір. Гэты статут прадугледжвае арганізацыю. У цяперашнія дні мы зробім усё магчымае ў супрацоўніцтве з другімі аб'яднанымі нацыямі для таго, каб захаваць мір і садзейнічаць дабрабыту ўсіх народаў» (№206 (7533) ад 26.10. 1945).

Дасягненні міратворчай палітыкі ААН. Даведка

*Дзякуючы менавіта ААН многія канфлікты не перараслі ў поўнамаштабныя войны. Пры дапамозе перамоў гэтая арганізацыя шмат разоў змагла дабіцца мірнага ўрэгулявання розных канфліктаў. ААН неаднаразова забяспечвала механізм для нейтралізацыі патэнцыйных канфліктаў, у прыватнасці, кубінскага ракетнага крызісу (1962) і блізкаўсходняга крызісу (1973). У гэтых выпадках умяшанне ААН дапамагло прадухіліць войны памі

НАША МІСІЯ Ў ЦЭНТРАЛЬНАЙ ЕЎРОПЕ

Чаму ў Венгрыі цэняць беларускую тэхніку і чым славенцы адрозніваюцца ад братоў-славян

Беларусь па факце стала не толькі адной з самых эфектыўных пляцовак для мірных перамоў, але і прэтэндуе на ролю цэнтра прыцягнення еўрапейскіх і кантынентальных полюсаў — як геаграфічных, так і палітычных. Намаганні для гэтага прыкладаюць палітыкі ўнутры краіны і яе прадстаўнікі ў іншых дзяржавах свету. Дзейнасць беларускіх пасольстваў у Цэнтральнай Еўропе — адзін з прыкладаў таго, як гэта робіцца. Наша размова з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Венгрыі і Рэспубліцы Славенія Аляксандрам ХАЙНОЎСКІМ пра ўзаемную карысць у набліжэнні трох еўрапейскіх краін адна да адной.

БЕЛАРУСКІЯ ТРАКТАРЫ ДЛЯ ІХ ФЕРМЕРАЎ

— Аляксандр Францавіч, у беларускай місіі ў сталіцы Венгрыі з'явіўся новы ўласны будынак. Ці сведчыць гэта пра новы этап у адносінах паміж Венгрыяй і Беларуссю?

— Сапраўды, у другой палове красавіка мы плануем урачыста адкрыць новы будынак беларускага пасольства ў Будапешце, які цяпер з'яўляецца ўласнасцю нашай краіны. Гэты факт, безумоўна, сведчыць аб тым, што Беларусь прыйшла ў Венгрыю, як той казаў, усур'ёз і надоўга.

— Якія вынікі нядаўніх сустрэч на высокім узроўні вы назвалі б найбольш важнымі?

— У снежні мінулага года адбылася двухбаковая сустрэча паміж міністрамі замежных спраў Беларусі і Венгрыі ў швейцарскім Базэлі, дзе праходзіла пасяджэнне АБСЕ. Міністры не толькі наладзілі асабісты кантакт, але, што самае галоўнае, узгаднілі канкрэтныя сумесныя крокі па ўмацаванні беларуска-венгерскага супрацоўніцтва. Бакі таксама прыкладуць намаганні, каб у бліжэйшы час выйсці на 2-3 важныя для абедзвюх краін знакавыя эканамічныя праекты.

— Эканоміцы — першую скрыпку?

— І Беларусь, і Венгрыя, і Славенія сярод галоўных прыярытэтаў сваёй знешняй палітыкі вызначаюць эканамічную дыпламатыю — актывізацыю гандлёвых сувязяў, нарошчванне экспарту, прыцягненне інвестыцый, каб краіны маглі ўстойліва развівацца. У гандлёва-эканамічнай сферы намі дасягнутыя асноўныя вынікі. Але ж мне таксама шчыра хацелася б, каб наша агульная праца садзейнічала ўмацаванню міжасабовых кантактаў. На іх грунтуюцца сяброўскія стасункі паміж краінамі. Мы прыкладаем для гэтага значныя высілкі.

— Ці існуюць у гандлёвым абароце паміж Беларуссю і Венгрыяй, Беларуссю і Славеніяй свае асаблівасці?

— Па выніках мінулага года гандлёвы зварот складае прыкладна адналькавую суму — 240-250 мільёнаў долараў ЗША з кожнай з краін, але ж пэўным чынам адрозніваецца яго структура. Калі ў гандлі з Венгрыяй традыцыйна для нашай краіны пераважаюць тавары, а паслугі складаюць толькі 5-6 % ад агульнай лічбы, то са Славеніяй гандаль паслугамі дасягае 55 %. Гэта звязана з рэалізацыяй славенскім бокам, у прыватнасці, славенскай кампаніяй «Рыка», шэрагу буйных праектаў на тэрыторыі Беларусі ў сферы будаўніцтва і энергетыкі. Што ж тычыцца тавараў, то мы экспартуем сельскагаспадарчую тэхніку, калійныя і мінеральныя ўгнаенні, прадукты нафтаперапрацоўкі, матэрыялы, якія выкарыстоўваюцца ў будаўніцтве. Закупляем у абедзвюх краінах лекі, абсталяванне, прадукты харчавання.

— Як справы з продажам у Венгрыі нашых трактароў?

— У апошнія гады трактары выйшлі на першае месца сярод нашых больш чым ста экспартных пазіцый у Венгрыі. Штогод мы прадаём у гэтай краіне 1000-1300 адзінак трактарнай тэхнікі на суму больш за 20 мільёнаў долараў. Гэта ў першую чаргу трактары сярэдняй магутнасці. У гэтым сегменце «Беларусы» цвёрда трымаюць больш за палову мясцовага рынку трактарнай тэхнікі. Ні ў якім разе не перабольшу, калі скажу, што дзейнасць МТЗ на тэрыторыі Венгрыі павінна стаць для нашых іншых вытворцаў прыкладам таго, як трэба працаваць і быць канкурэнтаздольным на жорсткім рынку ЕС. Гэта датычыцца не толькі якасна арганізаванай маркетынгавай дзейнасці і эфектыўнай дылерскай сеткі, але і сэрвіснага абслугоўвання тэхнікі, і ўдзелу ў спецыялізаваных выставах, і продажу спадарожных тавараў — кампанентаў і дэталяў, прычэпнага абсталявання і навясных прыстасаванняў. Карацей кажучы, купіўшы беларускі трактар, венгерскі фермер атрымлівае годную тэхніку з пункту гледжання кошт/якасць пад вядомым брэндам, а таксама ўвесь неабходны пакет паслуг.

— Ёсць у нашым экспарце ў гэту краіну цікавы радок — шкляныя шары...

— Тут усё проста. У 2010 годзе на Брэсцкім электралямпавым заводзе пры ўдзеле венгерскіх кампаній была пашырана вытворчасць лямпаў агульнага прызначэння і створана вытворчасць энергазберагальных люмінесцэнтных лямпаў. Значная частка гэтай прадукцыі ідзе на экспарт, у тым ліку ў Венгрыю. Па гандлёвай статыстыцы яна праходзіць як «шкло ў выглядзе шароў і трубак».

— Наколькі Беларусь цікавая венгерскім і славенскім інвестарам?

— Пасля мадэрнізацыі вытворчасці лямпаў у Брэсце буйных двухбаковых інвестыцыйных праектаў, на жаль, не ажыццяўлялася. Ёсць некалькі напрацовак у галінах фармацэўтыкі, будаўніцтва, вытворчасці аўтакампанентаў, энергетыкі, але пакуль пра іх перавод у праектную стадыю казаць рана. Справа ў тым, што мы імкнёмся працаваць з сур'ёзнымі кампаніямі сусветнага ўзроўню. А ім уласціва ўсебаковае вывучэнне новага рынку, дэталёвая прапрацоўка фінансавай мэтазгоднасці, што папярэднічаюць прыняцці рашэння аб укладанні сродкаў у той ці іншы праект. Спадзяюся, што дадатковымі аргументамі для патэнцыйных інвестараў стануць пачатак функцыянавання Еўразійскага эканамічнага саюза, тыя магчымасці, якія адкрываюцца для працы на ёмістым рынку ЕАЭС.

НІТКІ ДЛЯ ПАЛІТЫЧНАЙ ТКАНІНЫ

— Чым тлумачыцца актывізацыя палітычных стасункаў паміж Венгрыяй і Беларуссю ў апошні час?

— Адказваючы на пытанне, трэба ўзгадаць некалькі фактараў. Па-першае, гэта агульнае паляпшэнне фону адносін паміж Беларуссю і Еўрасаюзам, якое мы назіраем апошнім часам.

Па-другое, гэта вынікі нашай сумеснай з венгерскім бокам папярэдняй руплівай працы. Мы імкнуліся пашыраць тканіну адносін, пранікаць на новыя пляцоўкі двухбаковага ўзаемадзеяння. Гэтая праца закранае не толькі эканоміку і палітычны дыялог, але сферы турызму і консульскіх зносін, міжбанкаўскіх сувязяў, транспарту, навукі, адукацыі, культуры і спорту. Колькасць пачынае пераходзіць у якасць.

Ні ў якім разе не перабольшу, калі скажу, што дзейнасць МТЗ на тэрыторыі Венгрыі павінна стаць для нашых іншых вытворцаў прыкладам таго, як трэба працаваць і быць канкурэнтаздольным на жорсткім рынку ЕС.

Важна, што ў нашых стасунках мы маем інструменты, якія дазваляюць не толькі вызначаць мэты і задачы, але ж эфектыўна кантраляваць іх дасягненне. Такімі інструментамі з'яўляюцца рэгулярныя кансультацыі паміж міністэрствамі замежных спраў і штогадовыя пасяджэнні міжурадавай камісіі па эканамічным супрацоўніцтве. Дарэчы, чарговае пасяджэнне камісіі запланавана ў Будапешце на 17-18 верасня бягучага года. Паралельна пройдзе беларуска-венгерскі бізнес-форум. Я запрашаю нашых вытворцаў і экспарцёраў да актыўнага ўдзелу ў ім.

І трэцім важным фактарам з'яўляецца тое, што сённяшні ўрад Венгрыі паслядоўна ўмацоўвае ўсходні кірунак сваёй знешняй палітыкі. Ён надае вялікае значэнне развіццю супрацоўніцтва ў цэнтральнаеўрапейскім рэгіёне, лічачы, што менавіта ў гэтым рэгіёне хаваецца пакуль яшчэ незапатрабаваны поўным чынам патэнцыял для пабудовы новай агульнай Еўропы. Нам у значнай ступені дапамагло тое, што летась Венгрыя старшынствавала адразу ў дзвюх рэгіянальных арганізацыях — Цэнтральна-Еўрапейскай ініцыятыве, сябрам якой з'яўляецца і Беларусь, і Вышаградскай групе. Арганізаваныя Венгрыяй шматбаковыя мерапрыемствы, у якіх узялі ўдзел і беларускія прадстаўнікі, дазволілі пашырыць кантакты па міжпарламенцкай лініі, у сферы прамысловасці, сельскай гаспадаркі, турызму. Дарэчы, стасункі паміж нашымі афіцыйнымі структурамі аблягчаюцца таму, што дзве краіны і пасля ўступлення Венгрыі ў ЕС здолелі захаваць бязвізавы рэжым паездак грамадзян на дыпламатычных і службовых пашпартах.

— Як у Венгрыі і Славеніі ацэньваюць пазіцыю Беларусі ва ўрэгуляванні ўкраінскага крызісу?

— Простыя людзі і палітыкі з хваляваннем і надзеяй сачылі тут за тым, што адбывалася ў Мінску падчас перамоў трохбаковай кантактнай групы, і тым больш — Нармандскай чацвёркі. Тэрмін «Мінск-II» трывала ўвайшоў у палітычны і журналісцкі лексікон, і кожны разумее, што за гэтым тэрмінам стаіць. У абедзвюх краінах вельмі высока ацэньваюць паслядоўную і шчырую пазіцыю беларускага кіраўніцтва ў дачыненні да гэтага няпростага канфлікту. Многім імпануе, што ў сваіх міратворчых намаганнях афіцыйны Мінск не імкнецца да атрымання палітычных дывідэндаў. Галоўнае, каб на братэрскай украінскай зямлі як мага хутчэй усталяваліся мір і згода.

ЦЫМБАЛЫ БЕЗ ПЕРАКЛАДУ

— Аляксандр Францавіч, раскажыце, як вы вучылі венгерскую мову? Наколькі яна складаная?

— Мову давялося вучыць, прыехаўшы ў Венгрыю, як той казаў, «з колаў». Роўна 15 гадоў таму, калі консулам першы раз наведаў Будапешт у складзе групы беларускіх дыпламатаў для адкрыцця нашага пасольства, літаральна адразу пайшоў на інтэнсіўныя курсы венгерскай. Сумненняў не было — абыходзіцца без яе ў штодзённай працы было б проста немагчыма. І па сёння прыватным чынам у вольны час стараюся займацца з венгерскім выкладчыкам не менш за гадзіну на тыдзень.

Венгерская мова адносіцца да рэдкай фіна-ўгорскай групы і лічыцца адной з найскладанейшых. Але ж мова цікавая, у ёй ёсць глыбокая ўнутраная логіка. Адной з уласцівасцяў сучаснай венгерскай мовы, дарэчы, з'яўляецца тэндэнцыя ствараць уласную лексіку замест прыняцця запазычаных слоў. Таму запазычанасці — дастатковая рэдкасць, хоць і сустракаюцца. Ёсць нават некалькі слоў, набліжаных да беларускіх. Скажам, верш, кача (качка), аброс (абрус), вачора (вячэра), ланц (ланцуг), бороштян (бурштын) і з дзясятак іншых.

Хацеў бы таксама адзначыць, што да нядаўняга часу ў Беларусі не было магчымасці вывучаць венгерскую мову. Толькі ў мінулым годзе сумеснымі намаганнямі ўдалося ажыццявіць вельмі важны адукацыйны праект — у Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце запрошаным з Венгрыі лектарам пачалося факультатыўнае яе выкладанне. Наколькі я ведаю, гэтыя курсы выклікалі ў нашых студэнтаў значную цікавасць.

Беларуская ж мова ўжо больш за 20 гадоў выкладаецца на кафедры ўсходнеславянскіх моў Будапешцкага ўніверсітэта імя Ларанда Этвеша. У 2006 годзе быў выдадзены невялічкі падручнік беларускай мовы для венгерскіх студэнтаў, а яшчэ праз год — пры падтрымцы нашага пасольства — першы ў гісторыі венгерска-беларускі слоўнік на 13 тысяч слоў. Вось так, цаглінка да цаглінкі адбудоўваем падмурак беларуска-венгерскай дружбы.

— Славенскую мову, магчыма, разумееце без перакладчыка?

— Славенская мова гучыць для нашага вуха больш звыкла і зразумела, і сярод славенцаў беларусу можна хутчэй і лягчэй асвоіцца. Але ж, каб разумець яе дакладна, а тым больш правільна на ёй размаўляць, трэба добра падвучыцца ў прафесіяналаў.

— Веданне нацыянальнай мовы павінна дапамагаць зразумець менталітэт народа. Што агульнага вы заўважылі ў менталітэце беларусаў і венграў?

— Я назваў бы агульнымі для нашых народаў, заціснутых паміж вялікіх іншамоўных суседзяў, імкненне да шанавання сваіх нацыянальных традыцый, непераможную прагу да захавання роднай мовы. Прагу, якая нават пасля самых цяжкіх часоў іншаземнага ўладарання ці прымусовага лінгвістычнага ўздзеяння звонку вядзе да адраджэння і развіцця мовы. Міжволі ўзгадваюцца тыя засохлыя зярняткі з «Санета» Максіма Багдановіча, якія, нягледзячы ні на што, прабіваюцца на свет сваёй «жыццёвай сілай».

— Пра славенцаў хочацца спытаць наадварот — што адрознівае нашчадкаў славян — беларусаў і славенцаў?

— Скажу хутчэй не пра менталітэт, а пра дух. Славенцы — вельмі спартыўная нацыя, вядуць актыўны лад жыцця. У выхадныя не сядзяць дома, ідуць у пешыя паходы, выходзяць на прабежкі, катаюцца на ролікавых каньках ці веласіпедах. Асаблівасцю з'яўляецца тое, што робяць гэта яны не паасобку, а цэлымі сем'ямі. Толькі ў актыўным адпачынку можна выхаваць у сабе здаровы дух, забяспечыць добры настрой на наступны тыдзень. Думаю, такой паўсюднай фізічнай актыўнасці пакуль бракуе беларусам.

— Раскажыце пра развіццё стасункаў у галіне культуры, што ў бліжэйшых планах?

— Прадстаўленне беларускай культуры — адна з важных задач нашай дзейнасці. Менавіта культура звязвае людзей, дапамагае зразумець ментальнасць і душу народаў. За апошнія гады ў рамках арганізаваных намі мерапрыемстваў венгерскія і славенскія аматары мастацтва мелі магчымасць пазнаёміцца з творчасцю «Харошак» і Уладзіміра Цэслера. На прэстыжным Люблянскім фестывалі выступала скрыпачка Маймуна. Мы таксама імкнёмся прадставіць на фальклорных фестывалях самабытныя калектывы з невялікіх беларускіх мястэчак, арганізуем выставы для маладых таленавітых мастакоў.

Але ж найбуйнейшым праектам стала выстава беларускіх ікон XVII-XVIII стагоддзяў з калекцыі Нацыянальнага мастацкага музея, якая прайшла ў Венгрыі летась. Хацеў бы адзначыць вялікі персанальны ўнёсак у гэты ўнікальны і звышскладаны праект дырэктара Уладзіміра Пракапцова і супрацоўнікаў музея. Упершыню ў гісторыі суверэннай Беларусі 30 самабытных помнікаў беларускага іканапісу былі выстаўлены ў краіне ЕС на адной з самых вядомых сталічных мастацкіх пляцовак. Вельмі важна, што абразы былі паказаны не толькі ў Будапешце, але і ў рэгіёнах, дзе выклікалі непадробную цікавасць. Так, толькі ў горадзе Сольнак з насельніцтвам 75 тысяч выставу пабачылі каля 25 тысяч наведвальнікаў.

Калі гаварыць пра планы на будучыню, то пасольства будзе працягваць серыю сваіх традыцыйных вясенніх мерапрыемстваў. Мы ладзім іх у Будапешце ў розных фарматах пад агульнай назвай «May.by — Майскія сустрэчы з Беларуссю» з 2007 года. Паколькі сёлета адзначаецца юбілей Вялікай Перамогі, у гэтым маі плануем арганізаваць паказ шэрагу звязаных з Беларуссю мастацкіх і дакументальных фільмаў па ваеннай тэматыцы.

Што датычыцца Славеніі, то, дзякуючы падтрымцы згаданай мною кампаніі «Рыко», беларускія калектывы ўжо некалькі гадоў бяруць удзел у Люблянскім фестывалі мастацтваў. У ліпені гэтага года Любляну другі раз запар наведае беларускі камерны аркестр пад кіраўніцтвам Яўгена Бушкова. Летась выступленне аркестра мела вялікі поспех. Асаблівую ўвагу прыцягнула выступленне таленавітай цымбалістki Веранікі Прадзед. Цымбалы — незвычайны музычны інструмент для славенцаў, і яны з захапленнем і зачараваннем слухалі іх гучанне. Скажу шчыра, у такія моманты адчуваеш вялікі гонар за сваю краіну.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

МЫ ЕДЗЕМ, ЕДЗЕМ, ЕДЗЕМ... ЕДУЦЬ І ДА НАС

На кожнага іншаземца — пяць выездаў за мяжу

Па звестках Нацыянальнага статыстычнага камітэта, летась колькасць турыстаў, якія арганізавана выязджалі з Беларусі за мяжу, склала 740,5 тыс. чалавек і павялічылася ў параўнанні з 2013 годам на 4,5%.

Па стане на канец 2014 года турыстычную дзейнасць ажыццяўлялі ў нашай краіне 1254 арганізацыі, паслугамі якіх скарысталіся больш як 934 тыс. арганізаваных турыстаў і 647,5 тыс. экскурсантаў.

У краіны СНД арганізавана выехалі 79,9 тыс. чалавек, што складае 37,4% ад узроўню 2013 года, у краіны па-за межамі СНД — 660,6 тыс. чалавек, што на 33,4% больш за ўзровень 2013 года. Найбольш часта беларусы выязджалі ў Расію, Балгарыю, Грэцыю, Егіпет, Іспанію, Італію, Літву, Польшчу, Турцыю, Чэхію. На долю гэтых краін прыпала 82,7% ад агульнай колькасці беларускіх турыстаў, якія выязджалі за мяжу арганізавана.

Як адзначаюць у Нацыянальным статыстычным камітэце, колькасць турыстаў, якія арганізавана выязджалі за мяжу, па-ранейшаму пераважае над колькасцю турыстаў, якія наведалі Беларусь. Летась на кожнага замежнага турыста прыпадала пяцёра беларускіх грамадзян, якія выязджалі за мяжу (у 2005 годзе — шэсць). Колькасць арганізаваных турыстаў, якія прыехалі ў Беларусь у 2014 годзе, склала 137,4 тыс. чалавек, што на 0,5% больш, чым у 2013 годзе. З краін СНД наведалі Беларусь 115,6 тыс. чалавек (на 1,3% больш за ўзровень 2013 года). Лідзіруючыя пазіцыі сярод краін Садружнасці па арганізаваных турыстах захаваліся за Расіяй — 113,2 тыс. чалавек (павелічэнне на 1,7% у параўнанні з 2013 годам) і Украінай — 1,8 тыс. чалавек (у параўнанні з 2013 годам — змяншэнне на 10,3%). З краін далёкага замежжа лідарамі па колькасці наведванняў былі турысты з Германіі, Італіі, Латвіі, Літвы, Польшчы, Вялікабрытаніі і Турцыі. На долю гэтых краін у 2014 годзе прыпала 48,3% ад агульнай колькасці турыстаў (у 2013 г.— 56,4%). У 2014 годзе (гэтак жа, як і ў папярэднім годзе) сярэдняя працягласць знаходжання замежных турыстаў у Беларусі складала 4 дні.

На тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у 2014 годзе функцыянавала 466 санаторна-курортных і аздараўленчых арганізацый, у тым ліку 74 санаторыі, 12 дзіцячых рэабілітацыйна-аздараўленчых цэнтраў, 2 дамы адпачынку, 1 пансіянат, 94 базы адпачынку, 5 турысцка-аздараўленчых комплексаў, 20 турыстычных баз, 19 аздараўленчых цэнтраў (комплексаў).

Па звестках Міністэрства па падатках і зборах Рэспублікі Беларусь, на канец 2014 года ў краіне налічвалася 2037 суб'ектаў аграэкатурызму (на 156 больш, чым у 2013 годзе): у Брэсцкай вобласці — 296, Віцебскай — 502, Гомельскай — 228, Гродзенскай — 281, Мінскай — 541 і Магілёўскай — 189.

Надзея НІКАЛАЕВА.

БЕЛРОССТРАХ СТРАХОВАЯ КОМПАНИЯ

Закрытое акционерное общество «Страховая компания «Белросстрах»

Учетный номер плательщика: **100782388.** Вид экономической деятельности: **66030.** Организационно-правовая форма: **1132.** Орган управления: **9900.** Единица измерения: **тыс. руб.** Адрес: **г. Минск, ул. Ульяновская, 31**

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2015 года

АКТИВЫ	Код строки	на 1 января 2015 года	на 31 декабря 2013 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	50 132 559	46 890 347
Нематериальные активы	120	468 934	10 519
Доходные вложения в материальные активы	130	3 273 737	3 068 803
в том числе: инвестиционная недвижимость	131	3 273 737	3 068 803
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	–	–
прочие доходные вложения в материальные активы	133	–	–
Вложения в долгосрочные активы	140	8 337	–
Долгосрочные финансовые вложения	150	5 250	239 250
Долгосрочная дебиторская задолженность	160	–	–
Отложенные налоговые активы	170	–	–
Прочие долгосрочные активы	180	–	–
ИТОГО по разделу I	**190**	**53 888 817**	**50 208 919**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	2 464 822	2 165 750
в том числе: материалы	211	2 464 822	2 165 750
незавершенное производство	212	–	–
прочие запасы	213	–	–
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	215	–	–
Расходы будущих периодов	220	107 634	162 970
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	230	–	–
Доля перестраховщиков в страховых резервах	240	2 972 380	2 397 869
в том числе: резерв незаработанной премии	241	2 170 053	1 652 547
резервы убытков	242	802 327	745 322
другие технические резервы	243	–	–
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	77 980 763	60 623 619
Краткосрочные финансовые вложения	260	–	–
Денежные средства и их эквиваленты	270	205 705 323	159 274 185
в том числе: касса	271	164 319	145 100
депозитные счета	272	191 713 349	146 239 903
эквиваленты денежных средств	273	10 232 655	12 889 182
прочие денежные средства	274	3 595 000	–
Прочие краткосрочные активы	280	–	–
ИТОГО по разделу II	**290**	**289 230 922**	**224 624 393**
БАЛАНС	**300**	**343 119 739**	**274 833 312**

СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	на 1 января 2015 года	на 31 декабря 2013 года
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	40 710 852	40 710 852
Неоплаченная часть уставного капитала	420	–	–
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	–	–
Резервный капитал	440	2 691 679	2 691 679
в том числе резервный фонд заработной платы	441	–	–
Добавочный капитал	450	21 181 744	17 615 788
в том числе прирост (переоценка) стоимости объектов недвижимости, приобретенных за счет страховых резервов	451	–	–
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	87 884 333	43 725 604
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	470	–	–
Целевое финансирование	480	–	–
ИТОГО по разделу III	**490**	**152 468 608**	**104 743 923**
IV. СТРАХОВЫЕ РЕЗЕРВЫ И ФОНДЫ			
Резервы по видам страхования, относящимся к страхованию жизни	500	–	–
Резерв незаработанной премии	501	124 269 213	92 157 690
Резервы убытков	502	43 819 320	34 371 552
Другие технические резервы	503	–	–
Иные страховые резервы	504	–	–
Фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	505	300 664	458 540
Гарантийные фонды	506	–	–
Иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	507	–	–
ИТОГО по разделу IV	**509**	**168 389 197**	**126 987 782**
V. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	–	–
Долгосрочные обязательства по лизинговым платежам	520	–	–
Отложенные налоговые обязательства	530	–	–
Доходы будущих периодов	540	–	–
Резервы предстоящих платежей	550	–	–
Прочие долгосрочные обязательства	560	–	–
ИТОГО по разделу V	**590**	–	–
VI. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	–	–
Краткосрочная часть долгосрочных обязательств	620	–	–
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	22 261 934	20 677 307
в том числе: страхователям	631	136 354	144 019
страховым агентам и страховым брокерам	632	9 921 882	7 721 790
прочим кредиторам по операциям страхования, сострахования	633	4 199	17 039
по операциям перестрахования	634	542 630	323 180
депо премий по рискам, переданным в перестрахование	635	–	–
поставщикам и подрядчикам	636	546 281	132 402
по авансам полученным	637	46 811	22 173
по налогам и сборам	638	5 547 886	6 889 929
по социальному страхованию и обеспечению	639	672 812	631 769
по оплате труда	640	2 378 450	2 900 525
по лизинговым платежам	641	–	–
собственнику имущества (учредителям, участникам)	642	–	–
прочим кредиторам	643	2 464 629	1 894 481
Обязательства, предназначенные для реализации	650	–	–
Доходы будущих периодов	660	–	22 424 300
Резервы предстоящих платежей	670	–	–
Прочие краткосрочные обязательства	680	–	–
ИТОГО по разделу VI	**690**	**22 261 934**	**43 101 607**
БАЛАНС	**700**	**343 119 739**	**274 833 312**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2014 года

Наименование показателей	Код строки	за январь-декабрь 2014 года	за январь-декабрь 2013 года
1	2	3	4
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ, ОТНОСЯЩЕМУСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто	010	–	–
Страховые выплаты	020	–	–
Изменение резервов по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (+ или -)	030	–	–
в том числе изменение резерва дополнительных выплат	031	–	–
Отчисления в гарантийный фонд и фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	040	–	–
Расходы на ведение дела	050	–	–
Доходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	055	–	–
Расходы по деятельности, связанной со страхованием, относящимся к страхованию жизни	056	–	–
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) ОТ ОПЕРАЦИЙ ПО ВИДАМ СТРАХОВАНИЯ, ОТНОСЯЩИМСЯ К СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ (строки 010 - 020 + (030 - 031) - 040 - 050 + 055 - 056)	**060**	–	–
Прочие доходы по текущей деятельности	065	–	–
Прочие расходы по текущей деятельности	066	–	–
Прибыль (убыток) от текущей деятельности по видам страхования, относящимся к страхованию жизни (строки ± 060 + 065 - 066)	069	–	–
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО СТРАХОВАНИЮ ИНОМУ, ЧЕМ СТРАХОВАНИЕ ЖИЗНИ			
Страховые взносы (страховые премии), брутто – всего	070	230 281 256	236 274 727
в том числе: по прямому страхованию и сострахованию	071	227 300 103	223 264 948
по рискам, принятым в перестрахование	072	2 981 153	13 009 779
Страховые премии по рискам, переданным в перестрахование, брутто	073	4 498 933	3 927 374
Страховые взносы (страховые премии) с учетом перестрахования, нетто (строки 070 - 073)	074	225 782 323	232 347 353
Изменение резерва незаработанной премии, брутто	080	(32 111 523)	(53 107 366)
Изменение доли перестраховщиков в резерве незаработанной премии	081	517 506	514 139
Изменение резерва незаработанной премии с учетом перестрахования, нетто (итог строк 080 и 081)	082	(31 594 017)	(52 593 227)
Заработанные премии, нетто (итог строк 074 и 082)	085	194 188 306	179 754 126
Оплаченные убытки (страховые выплаты), брутто	090	109 256 385	75 348 593
Доля перестраховщиков в убытках (страховых выплатах)	091	2 259 721	1 476 065
Оплаченные убытки (страховые выплаты) с учетом перестрахования, нетто (строки 090 - 091)	092	106 996 664	73 872 528
Изменение резервов убытков (страховых выплат), брутто	095	(9 447 768)	(11 352 410)
Изменение доли перестраховщиков в резервах убытков (страховых выплат)	096	57 005	(595 021)
Изменение резервов убытков (страховых выплат) с у четом перестрахования, нетто (итог строк 095 и 096)	097	(9 390 763)	(11 947 431)
Заработанные премии за вычетом страховых убытков (страховых выплат) (строки 085 - 092 + 097)	100	77 800 879	93 934 167
Изменение других технических резервов	110	–	–
Изменение иных страховых резервов	120	–	–
в том числе увеличение специального страхового резерва по обязательному страхованию с государственной поддержкой урожая сельскохозяйственных культур, скота и птицы за счет дохода, полученного от инвестирования этого резерва	121	–	–
Отчисления в фонды предупредительных мероприятий и гарантийные фонды	130	498 203	347 060
Отчисления в иные фонды, образованные в соответствии с законодательством	140	–	–
Расходы на ведение дела, всего	150	93 274 286	88 978 811
в том числе: комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, принятым в перестрахование	151	260 855	7 444 604
Комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, переданным в перестрахование	155	235 865	188 739
Доходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	160	12 750 620	8 479 130
Расходы по деятельности, связанной со страхованием иным, чем страхование жизни	165	7 181 783	552
Прибыль (убыток) от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни (строки 100 + 110 + (120 – 121) – 130 – 140 – 150 + 155 + 160 – 165)	170	(10 166 908)	13 275 613
Прочие доходы по текущей деятельности	175	73 612 852	38 863 427
Прочие расходы по текущей деятельности	176	79 004 400	41 560 148
Прибыль (убыток) от текущей деятельности по видам страхования иным, чем страхование жизни (строки ± 170 + 175 - 176)	179	(15 558 456)	10 578 892
Доходы по инвестиционной деятельности	180	11 491 026	10 352 240
в том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	181	364 592	62 922
доходы от участия в уставном капитале других организаций	182	17 774	19 539
проценты к получению	183	10 643 638	8 549 476
прочие доходы по инвестиционной деятельности	184	465 022	1 720 303
Расходы по инвестиционной деятельности	190	356 692	342 420
в том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	191	288 477	62 392
прочие расходы по инвестиционной деятельности	192	68 215	280 028
Доходы по финансовой деятельности	200	63 500 076	23 385 403
в том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	201	62 805 950	22 548 752
прочие доходы по финансовой деятельности	202	694 126	836 651
Расходы по финансовой деятельности	210	2 647 959	2 368 018
в том числе: проценты к уплате	211	–	–
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	212	2 605 629	2 328 829
прочие расходы по финансовой деятельности	213	42 330	39 189
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности (строки 180 – 190 + 200 – 210)	220	71 986 451	31 027 205
в том числе доход от инвестирования специального страхового резерва по обязательному страхованию с государственной поддержкой урожая сельскохозяйственных культур, скота и птицы, направленный на увеличение этого резерва	230	–	–
Прибыль (убыток) до налогообложения (строки ± 069 ± 179 ± 220 – 230 + 031)	240	56 427 995	41 606 097
Налог на прибыль	250	11 603 093	9 076 390
Изменение отложенных налоговых активов	260	–	–
Изменение отложенных налоговых обязательств	270	–	–
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	280	–	–
Прочие платежи, исчисляемые из прибыли (дохода)	285	214 569	–
Чистая прибыль (убыток) (строки ± 240 – 250 ± 260 ± 270 – 280 – 285)	290	44 610 333	32 529 707
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	300	3 631 634	8 709 305
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	310	–	–
Совокупная прибыль (убыток) (строки ± 290 ± 300 ± 310)	320	48 241 967	41 239 012
Базовая прибыль (убыток) на акцию	330	409	298
Разводненная прибыль (убыток) на акцию	340	–	–

Руководитель **Лаврусенко В.А.**

Главный бухгалтер **Акулович В.Н.**

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**ЛОТ № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 252/С-65 – гараж-стоянка с бытовыми помещениями, площадью 1335,1 кв.м, расположенная по адресу: Витебская область, г. Новополоцк, ул. Промышленная, д. 11А, стоимость 2 612 816 000 рублей.**
Собственник (владелец) имущества	ООО «Аско-Инвест», ул. Молодежная, д. 11а, ком. 14 (УНП 391298667).
Местонахождение имущества	г. Новополоцк, ул. Промышленная, д. 11А. По всем вопросам, касающимся осмотра имущества, обращаться к заместителю директора ООО «Аско-Инвест» Пахоменко Олегу Александровичу (374-44-7670475)
Наличие обременений	Залог ОАО «Белвнешэкономбанк»
Место (адрес), дата и время проведения торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. «Правды», 32 27 апреля 2015 года в 10.00
Справочная информация об организаторе торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210029, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 322 http://vitebsk.court.by Судебный исполнитель Ланцунцевич Сергей Александрович, тел. (0212) 60 00 69 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (0212) 60 09 75
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества на депозитный счет управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001066 филиала № 200 – Витебского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 не позднее 14.00 24 апреля 2015 года. Минимальная величина первого шага торгов – 5% стоимости лота. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**ЛОТ № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 223/С-7556 – склад хранения нефтепродуктов, площадью 0,0 кв.м, расположенное по адресу: Витебская область, Шарковщинский район, г.п. Шарковщина, ул. Вокзальная, 20а, стоимость 4 076 099 400 рублей.**
Собственник (владелец) имущества	ООО «Продуком», ул. Молодежная, д.11а, ком. 27 (УНП 490427137).
Местонахождение имущества	Витебская область, Шарковщинский район, г.п. Шарковщина, ул. Вокзальная, 20а. По всем вопросам, касающимся осмотра имущества, обращаться к заместителю директора ООО «Продуком» Пахоменко Олегу Александровичу (374-44-7670475)
Наличие обременений	Залог ОАО «Белвнешэкономбанк»
Место (адрес), дата и время проведения торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. «Правды», 32 27 апреля 2015 года в 14.00
Справочная информация об организаторе торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210029, г. Витебск, ул. «Правды», д. 32, каб. 322 http:// vitebsk.court.by Судебный исполнитель Ланцунцевич Сергей Александрович, тел. (0212) 60 00 69 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (0212) 60 09 75
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества на депозитный счет управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001066 филиала № 200 – Витебского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 не позднее 14.00 24 апреля 2015 года. Минимальная величина первого шага торгов – 5% стоимости лота. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Технический администратор доменной зоны BY УП «НАДЕЖНЫЕ ПРОГРАММЫ» сообщает о проведении благотворительного аукциона на регистрацию доменных имен, исключенных из реестра.

Средства от аукциона, кроме стандартной стоимости услуг по регистрации доменного имени и налогов, будут перечислены на нужды детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей.

Предметом аукциона являются доменные имена в доменной зоне BY, исключенные из реестра национальной доменной зоны. Перечень доменных имен, предлагаемых к регистрации по результатам аукциона, размещается на сайте https://auction.cctld.by.

Дата начала аукциона – 11 мая 2015 г., дата окончания аукциона – 21 мая 2015 г.

Время начала аукциона – 12.00 часов даты начала аукциона, время окончания аукциона – 12.00 часов даты окончания аукциона. В случае, если в течение последних 2 минут до окончания аукциона была сделана ставка, срок проведения аукциона автоматически продлевается еще на 5 минут.

Аукцион проводится на интернет-ресурсе http://auction.cctld.by.

В отношении каждого доменного имени, являющегося предметом аукциона, размещается программная форма, позволяющая участникам аукциона делать ставки.

Участниками аукциона могут быть юридические и физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, являющиеся резидентами или нерезидентами Республики Беларусь. Для участия в аукционе участник должен пройти регистрацию на сайте http://auction.cctld.by

Начальная цена предмета аукциона составляет 300 000 белорусских рублей. Шаг аукциона – 50 000 белорусских рублей.

Прием ставок прекращается по истечении 10 календарных дней после начала аукциона по каждому доменному имени.

Аукцион считается состоявшимся при наличии хотя бы одной ставки.

Победившим в аукционе считается тот участник, который сделал максимальную ставку к моменту окончания аукциона.

Текст Положения о порядке проведения аукциона на регистрацию доменных имен, исключенных из реестра, находится на сайте http://auction.cctld.by в разделе «Правила проведения аукционов»

Организатор аукциона: УП «НАДЕЖНЫЕ ПРОГРАММЫ», УНП 100160363, e-mail: au@hoster.by
Тел. организатора +375 17 239 57 02.
Тел. комиссии по организации и проведению аукциона +375 17 239 57 77.

ТЕХНОБАНК

Открытое акционерное общество
220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44

ОАО «Технобанк» настоящим уведомляет акционеров о принятии внеочередным Общим Собранием акционеров ОАО «Технобанк», проведенным в очной форме 30.03.2015 (протокол №2), решения о внесении изменений в Устав ОАО «Технобанк» и о праве акционеров требовать выкупа акций при условии, что они голосовали против принятия решения о внесении изменений в Устав ОАО «Технобанк» или не участвовали в Общем Собрании акционеров ОАО «Технобанк» от 30.03.2015, на котором было принято данное решение. Для реализации своего права требовать выкупа акций акционеру необходимо представить в письменном виде в ОАО «Технобанк» по адресу: 220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44 соответствующее заявление произвольной формы на имя Председателя Правления ОАО «Технобанк» в течение 30 дней со дня проведения Общего Собрания акционеров, на котором было принято решение, повлекшее возникновение права требовать выкупа акций (30.03.2015). ОАО «Технобанк» по результатам рассмотрения поданных заявлений с требованиями о выкупе акций в течение 70 дней с даты поступления заявления в банк удовлетворяет требования акционеров либо в течение 30 дней сообщает акционерам об отказе в удовлетворении требований акционеров.

Для получения дополнительной информации предлагаем обращаться в ОАО «Технобанк» по адресу: 220002, г. Минск, ул. Кропоткина, 44, контактный телефон: +375 17 237 43 80.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности №11 от 31.12.2013, УНП 100706562

К сведению акционеров ОАО «Красный Октябрь»!

27 марта 2015 года ОЧЕРЕДНЫМ СОБРАНИЕМ АКЦИОНЕРОВ ПРИНЯТО РЕШЕНИЕ О СОВЕРШЕНИИ КРУПНОЙ СДЕЛКИ.

В соответствии со ст. 78 Закона Республики Беларусь от 10.01.2006 №100-З «О хозяйственных обществах акционеры, голосовавшие против принятия данного решения или не участвовавшие в собрании, имеют право требовать выкупа принадлежащих им акций открытого акционерного общества «Красный Октябрь» (210026, г. Витебск, проспект генерала Людникова, 10, тел. 52-55-70).

Акции, выкупленные открытым акционерным обществом «Красный Октябрь», по требованию его акционеров подлежат аннулированию.

Количество акций, которое общество намеревается приобрести – 577714 шт.

Цена выкупа одной простой (обыкновенной) акции утверждена в размере 300 (триста) белорусских рублей.

Оплата за приобретенные акции – не позднее 30 календарных дней после совершения сделки в безналичном порядке на вкладные счета, карт-счета.

Оформление сделок купли-продажи будет производиться в филиале №200 – Витебское областное управление ОАО «АСБ Беларусбанк» (210015, г. Витебск, ул. Ленина, 106, каб. 109).

Регистрация договоров купли-продажи акций у профессионального участника рынка ценных бумаг осуществляется за счет средств общества 50% и 50% за счет средств акционера.

Акционеры могут предъявить письменное требование обществу о выкупе принадлежащих им акций с 27.03.2015 по 12.05.2015 по адресу: г. Витебск, проспект генерала Людникова, 10, кабинет специалиста по ценным бумагам в рабочие дни с 8.30 до 13.00, и с 13.30 до 17.00.

Приобретение акций у акционеров будет осуществляться с 13.05.2015 по 11.06.2015. Тел. для справок 52-55-70.

УНП 300003144

zepter bank

Закрытое акционерное общество «Цептер Банк»

Адрес: 220034, г. Минск, ул. Платонова, 1Б
эл. адрес: info@zepterbank.by.
Тел.: 331 89 49, факс 331 89 48

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2015 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101	1	22 843	10 609
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	2	44 643	53 990
5	Средства в банках	1104	3	64 474	39 472
6	Ценные бумаги	1105	4	182 660	66 048
7	Кредиты клиентам	1106	5	290 113	384 274
8	Производные финансовые активы	1107		34	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	6	64 112	35 221
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	7	1 535	-
12	Отложенные налоговые активы	1111		-	-
13	Прочие активы	1112	8	14 491	3 444
14	ИТОГО активы	11		684 905	593 058
15	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
16	Средства Национального банка	1201	9	7 965	7 862
17	Средства банков	1202	10	6 472	58 577
18	Средства клиентов	1203	11	266 394	215 059
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	12	80 425	20 790
20	Производные финансовые обязательства	1205	13	29	37
21	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
22	Прочие обязательства	1207	14	5 461	8 276
23	ВСЕГО обязательства	120		366 746	310 601
24	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**				
25	Уставный фонд	1211	15	149 487	149 487
26	Эмиссионный доход	1212		-	-
27	Резервный фонд	1213	16	9 609	8 571
28	Фонды переоценки статей баланса	1214	17	41 337	26 461
29	Накопленная прибыль	1215	18	117 726	97 938
30	ВСЕГО собственный капитал	121		318 159	282 457
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		684 905	593 058

Председатель Правления Проворов Михаил Игоревич

Главный бухгалтер Михалевич Оксана Владимировна

Дата подписания «17» марта 2015 г.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 2014 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		73 278	69 634
2	Процентные расходы	2012		36 519	35 815
3	Чистые процентные доходы	201	1	36 759	33 819
4	Комиссионные доходы	2021		12 278	9 736
5	Комиссионные расходы	2022		1 562	1 354
6	Чистые комиссионные доходы	202	2	10 716	8 382
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		-	-
8	Чистый убыток по операциям с ценными бумагами	204	3	(580)	(939)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	4	43 050	29 022
10	Чистый (убыток) доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	5	(69)	57
11	Чистые отчисления в резервы	207	6	24 508	14 527
12	Прочие доходы	208	7	10 804	3 514
13	Операционные расходы	209	8	50 700	33 489
14	Прочие расходы	210	9	1 828	1 501
15	Прибыль до налогообложения	211		23 644	24 338
16	Расход по налогу на прибыль	212		2 885	2 398
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		20 759	21 940
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
19	Базовая прибыль на простую акцию	22		416 605	440 297
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23		416 605	440 297

Председатель Правления Проворов Михаил Игоревич

Главный бухгалтер Михалевич Оксана Владимировна

Дата подписания «17» марта 2015 г.

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2014 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей собственного капитала: уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	всего собственный капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Раздел I. За год, предшествующий отчетному								
1	Остаток на 1 января 2013 г.	3011	149 487	-	7 474	77 096	20 898	254 955
1.1	В том числе: результат от изменения учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-
2	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	1 097	20 843	5 562	27 502
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	21 940	5 562	27 502
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	1 097	(1 097)	x	-
2.3	операции с учредителями (участниками):	30123	-	-	x	-	x	-
2.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-
2.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	x	-
2.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
2.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	-	-	-
2.8	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-
3	Остаток на 1 января 2014 г.	3013	149 487	-	8 571	97 938	26 461	282 457
Раздел II. За отчетный год								
4	Остаток на 1 января 2014 г.	3011	149 487	-	8 571	97 938	26 461	282 457
5	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	1 038	19 788	14 876	35 702
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	20 759	14 943	35 702
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	1 038	(1 038)	x	-
5.3	операции с учредителями (участниками):	30123	-	-	x	-	x	-
5.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-
5.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	x	-
5.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
5.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	67	(67)	-
5.8	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-
6	Остаток на 1 января 2015 г.	3013	149 487	-	9 609	117 726	41 337	318 159

Председатель Правления Проворов Михаил Игоревич

Главный бухгалтер Михалевич Оксана Владимировна

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2014 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	Прибыль (убыток)	301211		20 759	21 940
2	Прочие компоненты совокупного дохода	301212		14 876	5 562
	В том числе:				
2.1	переоценка основных средств, объектов незавершенного строительства и оборудования к установке	3012121		14 876	5 562
2.2	переоценка нематериальных активов	3012122		-	-
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123		-	-
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124		-	-
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125		-	-
3	ИТОГО совокупный доход	30121		35 635	27 502

Председатель Правления Проворов Михаил Игоревич

Главный бухгалтер Михалевич Оксана Владимировна

Дата подписания «17» марта 2015 г.

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2014 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2014 год	2013 год
1	2	3	5	6
1	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**			
2	Полученные процентные доходы	70100	73 051	68 204
3	Уплаченные процентные расходы	70101	(35 654)	(36 807)
4	Полученные комиссионные доходы	70102	12 315	9 764
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103	(1 505)	(1 316)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104	-	-
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105	(580)	(940)
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106	2 621	4 435
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107	(74)	94
10	Прочие полученные доходы	70108	9 195	3 114
11	Прочие уплаченные расходы	70109	(49 735)	(32 758)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110	(3 219)	1 118
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах, итого	701	6 415	14 908
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200	(388)	159
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201	(22 233)	31 645
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202	(88 384)	42 350
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203	101 243	(89 019)
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204	-	-
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205	(6 417)	37
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов, итого	702	(16 179)	(14 828)
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300	-	-
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301	(53 141)	1 767
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302	16 186	14 161
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг, выпущенных банком	70303	58 922	(5 688)
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304	(37)	-
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305	170	(21)
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств, итого	703	22 100	10 219
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70	12 336	10 299
29	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**			
30	Приобретение основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71100	(16 637)	(572)
31	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101	-	-
32	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102	-	-
33	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103	-	-
34	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104	-	-
35	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105	-	-
36	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71	(16 637)	(572)
37	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**			
38	Эмиссия акций	72100	-	-
39	Выкуп собственных акций	72101	-	-
40	Продажа ранее выкупленных собственных акций	72102	-	-
41	Выплата дивидендов	72103	-	-
42	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72	-	-
43	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73	5 276	2 333
44	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74	975	12 061
45	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740	52 333	40 272
46	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741	53 308	52 333

Председатель Правления Проворов Михаил Игоревич

Главный бухгалтер Михалевич Оксана Владимировна

Дата подписания «17» марта 2015 г.

Данная отчетность размещена на странице интернет-сайта: **www.zepterbank.by/ О-банке/Финансовая-отчетность/Финансовая-отчетность-по-МСФО.aspx**

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 31 от 28.05.2013 на осуществление банковской деятельности. УНП 807000214.

Deloitte.

Иностранное унитарное предприятие «Делойт и Туш»
ул. К. Цеткин, д. 51А, 13-й этаж
Минск, 220004

Республика Беларусь
Тел.: +375 (17) 309 99 00
Факс: +375 (17) 309 99 01
www.deloitte.by

ОТЧЕТ НЕЗАВИСИМОГО АУДИТОРА ПО СОКРАЩЕННОЙ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ

Акционерам Закрытого акционерного общества «Цептер Банк»

Прилагаемая публикуемая сокращенная финансовая отчетность, которая включает сокращенный бухгалтерский баланс по состоянию на 1 января 2015 года и соответствующие сокращенные отчеты о прибылях и убытках, об изменении собственного капитала и о движении денежных средств за 2014 год, составлена на основе аудированной финансовой отчетности ЗАО «Цептер Банк» за 2014 год. Мы выразили безусловно положительное мнение в отношении финансовой отчетности ЗАО «Цептер Банк» в аудиторском заключении от 17 марта 2015 года. Аудированная финансовая отчетность и публикуемая сокращенная финансовая отчетность не отражают влияния событий, произошедших после даты аудиторского заключения.

В данной публикуемой сокращенной финансовой отчетности не раскрывается вся информация, требуемая Национальными стандартами финансовой отчетности и другими законодательными актами, регулирующими порядок составления и представления финансовой отчетности. Поэтому ознакомление с сокращенной финансовой отчетностью не заменяет ознакомления с аудированной финансовой отчетностью ЗАО «Цептер Банк».

Ответственность руководства за подготовку сокращенной финансовой отчетности

Руководство Банка несет ответственность за подготовку данной публикуемой сокращенной финансовой отчетности на основе аудированной финансовой отчетности и ее соответствие законодательству и нормативным актам, регулирующим порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки финансовой отчетности для банков Республики Беларусь и действовавшим в отчетном периоде, а также за соответствие совершенных Банком финансовых (хозяйственных) операций законодательству Республики Беларусь.

Ответственность аудитора

Наша ответственность состоит в выражении мнения о данной публикуемой сокращенной финансовой отчетности на основе процедур, проведенных в соответствии Правилами аудиторской деятельности, утвержденными Министерством финансов Республики Беларусь, правилами аудиторской деятельности Иностранного унитарного аудиторского предприятия «Делойт и Туш». Эти правила требуют обязательного соблюдения аудиторами этических норм, а также планирования и проведения аудита с целью получения достаточной уверенности в том, что публикуемая сокращенная финансовая отчетность соответствует показателям аудированной финансовой отчетности, на основе которой сокращенная финансовая отчетность была подготовлена.

Аудит включает проведение процедур, необходимых для получения аудиторских доказательств в отношении числовых показателей в публикуемой сокращенной финансовой отчетности на соответствие их числовым показателям в аудированной финансовой отчетности. Выбор процедур основывается на профессиональном суждении аудитора, включая оценку рисков существенного искажения публикуемой сокращенной финансовой отчетности вследствие злоупотреблений, влияющих на финансовую отчетность, или ошибок.

Мы считаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточным основанием для выражения мнения о данной публикуемой сокращенной финансовой отчетности.

Мнение

По нашему мнению, прилагаемая публикуемая сокращенная финансовая отчетность, подготовленная на основе аудированной финансовой отчетности ЗАО «Цептер Банк» за 2014 год, соответствует этой аудированной финансовой отчетности во всех существенных аспектах.

В целях более точного понимания финансового положения ЗАО «Цептер Банк» по состоянию на 1 января 2015 года и результатов его финансово-хозяйственной деятельности за 2014 год публикуемую сокращенную финансовую отчетность следует изучать вместе с аудированной финансовой отчетностью, которая была размещена в полном объеме на сайте Банка www.zepterbank.by.

Генеральный директор Иностранного унитарного аудиторского предприятия «Делойт и Туш» А.П. Сурмач (Квалификационный аттестат аудитора № 0001231 от 21 апреля 2005 года; Свидетельство № 45 о соответствии квалификационным требованиям для осуществления аудиторской деятельности в банковской системе от 24 декабря 2008 года.)

Аудитор Иностранного унитарного аудиторского предприятия «Делойт и Туш» М.М. Бабицкая (Квалификационный аттестат аудитора № 0001775 от 22 декабря 2009 года; Свидетельство № 51 о соответствии квалификационным требованиям для осуществления аудиторской деятельности в банковской системе от 23 марта 2010 года.)

г. Минск, Беларусь
3 апреля 2015 года

Центр Промышленной Оценки

- **Организация аукционов**
- **Оценка всех видов имущества**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

ЗАО «Центр промышленной оценки» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Оршанский инструментальный завод» (продавец) ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ СКЛАДА,

инвентарный номер 240/С-28602, общей площадью 310,5 кв.м, расположенного по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, г. Орша, ул. Мира, 39Ж, В ТОМ ЧИСЛЕ СОСТАВНЫЕ ЧАСТИ И ПРИНАДЛЕЖНОСТИ: металлическая пристройка к зданию склада площадью 80 кв.м, асфальтобетонная площадка 170 кв.м, ограждение пром. площадки площадью 37 кв.м.

Начальная цена с НДС 20% – 161 247 240 бел. руб. (снижена на 70%).

Земельный участок пл. 0.0591 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для обслуживания здания склада, с установленными ограничениями – охранная зона сетей теплоснабжения, площадь 0,0019 га и охранная зона сетей канализации, площадь 0,0089 га.

Задаток 10% от начальной цены лота в белорусских рублях перечисляется на р/с № 3012343260010; нерезидентами РБ задаток может перечисляться в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в долларах США (USD) – 3012343265044; в российских рублях (RUB) – 3012343265028; в ЦБУ № 507 г. Минска ОАО «Белинвестбанк», БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа ЗАО «Центр промышленной оценки».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение **15** (пятнадцати) рабочих дней после проведения аукциона.

Условия оплаты: если между продавцом и покупателем в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, оплата стоимости имущества должна быть произведена в течение **30** (тридцати) календарных дней после проведения аукциона.

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также порядок оплаты вознаграждения и возмещения суммы фактических затрат за организацию и проведение аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by.**

Извещение о проведении предыдущего аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 17.03.2015 г.

Аукцион состоится **27.04.2015** в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **24.04.2015** до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».

Тел.: +375 17 280 36 37; +375 29 183 69 71.
www.cpo.by. E-mail: auction@cpo.by

УНП 806000258

ГОДОВОЙ БАЛАНС общества с ограниченной ответственностью «Альфа-Брокер» за 2014 год

220113, г. Минск, ул. Мележа д. 1, офис 1623, тел. 266-24-17
www.alphabroker.by

млн.руб.

АКТИВ	Код строки	на 31 декабря 2014 г.	на 31 декабря 2013 г.	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	Код строки	на 31 декабря 2014 г.	на 31 декабря 2013 г.
1	2	3	4	1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ				**III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**			
Основные средства	110	32	47	Уставный капитал	410	336	3
				Резервный капитал	440	26	
Нематериальные активы	120			Добавочный капитал	450	25	25
				Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	138	67
Итого по разделу I	190	32	**47**	**Итого по разделу III**	490	525	95
				IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
				Итого по разделу IV	590		-
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ				**V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**			
Запасы	210	20	43	Краткосрочная кредиторская задолженность	630	544	54
в т.ч. Материалы	211	20	43	в т.ч.			
Расходы будущих периодов	230	5	5	поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	48	5
				по налогам и сборам	633	36	22
Краткосрочная дебиторская задолжность	250	179	49	по социальному страхованию и обеспечению	634	12	4
Денежные средства и их эквиваленты	270	833	5	по оплате труда	635	7	7
				собственнику имущества (учредителям, участникам)	637		4
Итого по разделу II	290	1037	102	прочим кредиторам	638	441	12
				Итого по разделу V	690	544	54
БАЛАНС	300	1069	149	**БАЛАНС**	700	1069	149

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ общества с ограниченной ответственностью «Альфа-Брокер» за 2014 год

Наименование показателей	Код строки	За 2014 год	За 2013 год
1	2	3	4
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг	010	1727	1580
Валовая прибыль	030	**1727**	**1580**
Управленческие расходы	040	(1304)	(1162)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030-040-050)	060	423	418
Прочие доходы по текущей деятельности	070		9
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(98)	(98)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (±060+070-080)	090	**325**	**329**
Доходы по инвестиционной деятельности	100	4	
в т.ч. проценты к получению	103		
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	4	
Доходы по финансовой деятельности	120	20	11
В том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	20	
прочие доходы по финансовой деятельности	122		11
Расходы по финансовой деятельности	130	(18)	(11)
В том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(18)	(11)
прочие расходы по финансовой деятельности

МАЙСТРОЎ НАТХНЯЕ ЧАС ВЯСНОВЫ

①

②

③

Гэтыя дні асабліва натхняюць маладых майстроў Любанскай дзіцячай школы народнага дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. Вясна дорыць новыя сюжэты тым, хто авалодвае сакрэтамі выяўленчага мастацтва, падказвае новыя фарбы для пачаткоўцаў-ткачоў і будучых майстроў вышывання. Тыя, хто займаюцца разьбою па дрэве і бондарствам, таксама адчуваюць новы прыліў творчых сіл. Кіпіць праца ў майстэрнях, дзе навучаюць пляценню з саломы і лазы, выкладаюць ганчарную справу.

Карацей кажучы, вясновы час спрыяе калектыву выкладчыкаў і іх ста вучням. Пра тое, наколькі плённа яны працуюць, сведчаць шматлікія выставы твораў школьнікаў. За гады вучобы яны авалодваюць базавымі ведамі тэорыі і практыкі ў розных відах народных рамёстваў і промыслаў.

На Любаншчыне з асобай увагай ставяцца да выхавання юных талентаў, асабліва тых, хто працягвае багатыя традыцыі мясцовых майстроў. У вёсках плённа працуюць гурткі, маладыя майстры пераймаюць ад сваіх дзядоў і бабуль майстэрства папярэдніх пакаленняў.

Што датычыцца дзіцячай школы мастацтва ў Любані, то яе выхаванцы займаюцца ў адным з самых прыгожых старажытных гарадскіх будынкаў, дзе была праведзена адпаведная рэканструкцыя.

Яўген ПЯСЕЦКІ.
Фота аўтара.

НА ЗДЫМКАХ:

1. Веснавыя дні натхнілі майстроў вышыванкі на такія велікодныя сувеніры.

2. Выкладчык класа мастацкай разьбы Сяргей Корбут увасобіў у дрэве палескую птушку, якая ў гэтыя дні вярнулася на роднае гнездзішча.

3. Красавіцкімі пейзажамі цікавяцца юныя мастакі, з якімі займаецца Алена Брагінец.

■ Асабістае

ЯК ТАБЕ, ЯСЬКА, ЖЫВЕЦЦА З ЯНІНАЙ?

Мне лепш не слухаць на людзях сапраўдныя беларускія песні. Дужа шчымліва на сэрцы робіцца, на вачах слёзы наварочваюцца так, што не ведаеш, куды схавацца ад сораму. Дык і прамаўляеш у думках: «Я ж не такі ўжо й слабы, бываю сярдзітым, злуюся аж да закіпання мужчынскага гарту, аж да дрыжыкаў... Можа, калі слухаю родныя песні, падсвядома адчуваю сябе самотным, вось і разбірае жальба па магчымай адбыцца страце рознагалосся блізкіх сэрцу людзей...»

І толькі адна песня з народных не выклікае ў мяне гэтага ўжо даволі звыклага самотнага пачуцця — «Касіў Ясь канюшыну».

* * *

КАЛІ я чую, як яе спяваюць «Песняры», дык розныя думкі пачынаюць раіцца ў галаве. Напрыклад, я думаю, які гожы касец быў Яська! Па ўсім відаць, ён разумеў, што шырокага развароту і дужасці ў руках для плённай касьбы куды як мала. Найперш трэба мець спрытную касу: добра адладжаную, лоўка, пад дакладным вуглом насаджаную на касавільна, са старанна пакляпаным — і каб аніводнай лопаўкі! — палатном, а ў дадатак яшчэ і як след памянташаным — да сонечнай іскрыстасці, калі кропля расы звініць на лязе, як на павуцінцы...

Я добра помню, як мой татулька, які падчас калгаснай касавіцы выкошваў штодзень па сорак, пяцьдзясят, а то і шэсцьдзясят сотак, кляпаў ці, як у нас казалі, «біў» касу. Садзіўся на зэдлік у цяньку, пад кустом бэзу, прыстаўляў да сябе калодку з бабкай і пачынаў звыклую дзею. А з суседскіх панадворкаў абзываліся малаткі іншых мужчын, і ўсчыналіся перазовы, не раўнуючы як тыя, што ладзяць на світанні вясковыя пеўні...

А хто біў коску Яську, я не ведаю. Але думаю, што бацька ці дзед. Няўрымслівым, маладзёнам цяжка ўседзець на бацькавым зэдліку, дык і падхопліваюць зухі з шастка якую добра наведзеную старэйшымі касу.

А тое, што ў Яські яна была, як брытва, сведчаць і «Песняры» ў сваім музычным рэфрэне. Чулі ж: узмах — свісь, яшчэ — зноў свісь... Добрая каса сама «прыліпае» да зямлі і брые канюшыну пад самыя карэньчыкі. Калі маеш спрыт, дык вадзіць такой коскай па лузе — усё адно што вось гэтым алоўкам па аркушы паперы. Дык зусім не дзіўна, што Ясь мог не цалкам засяроджваць сваю ўвагу на касьбе, але і разпораз адводзіць позірк ад пракоса — каб агледзець наваколле, зірнуць мімаходзь на неба ну і, натуральна, не прапусціць якой «спаднічкі». Пра гэта трэба было б сказаць найперш, бо Яська меў той узрост, калі гармоны ўзрушваюць кроў, не раўнуючы як бурбалачкі газу шыпучае віно. Нават такая цяжкая работа, як касьба, не можа выбіць з галавы хмель маладосці.

Гэта ж трэба так мальцу давесці сябе звабнымі мроямі, што гатовы не піці й не есці, толькі б жоначку меці! А як ён пранікнёна маці просіць: «Люба мамка мая, ажані ж ты мяне!» (Любыя мамкі пра такія выпадкі звычайна кажуць: «Хай Бог крые, каб я сыну жонку выбірала. Парадзіш каторую, а яна няўдаліцай аказацца... Сынок усё жыццё крыўдаваць будзе.)

ТАКОГА правіла нібыта прытрымлівалася і Ясева маці. Яна ж разам з людзьмі прапанавала хлопцу выбар: Станіслава або Яніна. Але, думаю, Станіслава пры гэтым стала закладніцай простага народнага рыфмавання і, можна сказаць, адразу апынулася па-за «конкурсам». А шкада. Бо калі Стася і была ў меру мажная, дык і няхай сабе: мы ж, беларусы, любім, каб усяго было многа. Як, напрыклад, у ежы і пітве. Калі квашаная капустка на сябрынным стале, дык гарой, шкварка — на паўдалані, чарка — гранёная... Мы ж не англічане якія, каб мець за ўзорныя прыкметы жаночай прыгажосці падлеткавую вуглаватасць і такую танклявасць, ад якой хада робіцца хісткай. А яны — няхай сабе. Вунь у 1960-х гадах славутай подыумнай дзівай у іх стала Лэслі Хорнбі, якая ў адпаведнасці са сваёй постаццю займела псеўданім Твігі — чарацінка... Хіба беларуса завабіць такая, даруйце мне, мілыя «дыетычныя» жанчыны, самаходная вешалка?..

Паўнаватая дзяўчына звычайна мяккая характарам, спагадлівая і добразычлівая, ласкавая, лагодная і млявая, як вечаровая рака. Да такой ласачкі лацвей прытуліць не толькі голаў, але і свой лёс.

Жанчыны становіцца замнога толькі тады, калі яе натура пачынае выяўляцца ў кожным куточку хаты, да краёў запаўняе ўсю прастору твайго жыцця, а яе голас робіцца настолькі жыццевызначальным, што ад яго гучання пачынае нават расада на падваконні хутчэй расці...

Але магло так здарыцца, думаецца мне, што Яніны на самой справе стала куды больш, чым Станіславы. Але гэта ўжо высветлілася потым і, напэўна (у адрозненне ад сына), ні на кропельку не засмуціла Ясеву маці, а можа, нават і ўсцешыла. Яна ж звяртала ўвагу не на вабноты Яніны, а на яе працавітасць: яшчэ адны спрытныя ручкі — не абы-якая падмога ў гаспадарцы... Работніцы і павінна быць «многа». А што там у Яські на душы? Нічога, жывы будзе!

АМІЖ тым, у многім дзякуючы жоначцы, Яська з цягам часу дазнаецца, што жанчыны такога кшталту не менш, а можа, нават больш славалюбныя і амбітныя, чым мужчыны. Ён здзівіцца гэтай выснове як нечаканаму адкрыццю і засмуціцца, што яно адбылося так запознена. А мог бы і раней звярнуць увагу на тое, што для Яні важны не толькі матэрыяльны здабытак, але і першынство, і што жоначка спаборнічае не толькі з таварышкамі па працы, але і з ім. Можна ўявіць сабе такую сцэнку: як толькі атрымае Яська якую ганаровую грамату — найлепшы ж касец у акрузе! — дык Яня, замест таго, каб павіншаваць, моўчкі скоса пазірае на яго ды яшчэ больш занурваецца ў работу. У яе ж усё ў руках гарыць! Глядзіш — зноўку першая і на жніве, і на рванні ды абіванні льну... На ўрачыстым сходзе па выніках года і ёй ганаровую грамату ўручаюць, якую потым ударніца прыклейвае на сцяну побач з мужавай. І тады, як птушачка, шчабеча ў хаце... А калі папросіць Яська падаць нож ці сальнічку, Яня штораз адказвае: «Зараз, адну хвіліначку...», — хоць нічым і не занятая. А каб тут жа падала — аніколі. І гэта нездарма. Яня больш нават сабе, чым мужу, такімі паводзінамі даказвае: я яму не паслугачка якая, сам не пан, няхай крутнецца на адной назе... Хоць праз «хвіліначку», якая доўжыцца даволі доўга, просьбу ўсё ж выконвае.

А вось просьбы Яні гучаць штораз, як загады. Толькі прыляжа зморaны на касьбе хлопец, як жонка, бразгаючы дзёнкай, сваім гучным голасам: «Ну чаго разлёгся! Замарыўся ён... А я не замарылася?! Ідзі Красуні які ахапак дзятліны на падкормку адкасі!» І паслухмяны Яська зноў бярэцца за касу. А інакш — сварка на цэлы вечар.

Але гэта дробязі. Куды цяжэй ажыццяўляць больш буйныя задачы і праекты, якія зноў і зноў агучвае Яніна: то ёй тэрмінова дах уздумаецца перакрыць, каб свяціўся на сонцы, як у суседзяў, то яшчэ адзін хлявочак зрубіць для парасятак, то альтаначку ў садзе змайстраваць, хоць і ведае, што сядзець у ёй ніколі не будзе — няма калі за работай. Абы муж быў заняты і на яе вачах.

Паўнаватая дзяўчына звычайна мяккая характарам, спагадлівая і добразычлівая, ласкавая, лагодная і млявая, як вечаровая рака. Да такой ласачкі лацвей прытуліць не толькі голаў, але і свой лёс.

Тым часам Яська зноў і зноў чуе ад людзей пра Стасю: пра тое, што ў яе характар — золата, яна і жартаўлівая, і рука ў яе лёгкая... А ўжо гасцінная, а гатуе як смачна — язык праглынеш... Яська маўчыць, але маўчаннем хіба прытоіш сваю замаркочанасць?..

ВОСЬ такія думкі-прыдумкі раяцца ў маёй галаве, калі я слухаю вядомую песню. І аніякай табе чуллівасці і душэўнага трымцення...

Мае сябры ўжо агучылі свае думкі пра гэтыя разважанні: «Ты, мусіць, натхніўся на іх дзякуючы сваёй Яніне», — сказалі, маючы на ўвазе маю жонку. «Ну што вы, кіньце, анічога асабістага, — адказаў я. — Хіба вы не ведаеце маю Яню — яе ж, ласкавую, хоць да раны прыкладвай! А якія дзяронікі з часначком для вас смажыць, калі на госці прыязджаеце! А цяпер, калі мы набылі электрычную скараварку, і бабка са скварачкамі будзе!» А сам, прытаіўшы ўсмешку, падумаў сабе: «Але ж мая жонка таксама працавітая без меры, усё ў руках гарыць...»

Сяргей РУБЛЕЎСКІ

■ Не прапусціце!

СУСТРЭЧА З КАЗКАЙ

Упершыню ў Віцебску можна ўбачыць пушкінскіх персанажаў, якія рухаюцца

Выставу «Лукамор'е» прывезлі з Санкт-Пецярбурга. Працуе яна ў Віцебскім краязнаўчым музеі. У выставачнай зале часова «пасяліліся» героі казкі пра Руслана і Людмілу, цара Салтана, рыбака і старую... Выстава стала цудоўным сюрпрызам, асабліва для прыхільнікаў творчасці Пушкіна. Васковую фігуру паэта можна ўбачыць ля казачнага дуба, ля якога — кот вучоны.

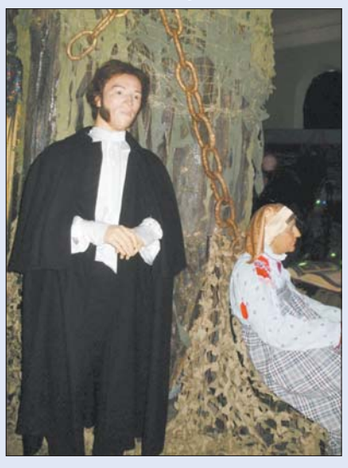

Многія з персанажаў рухаюцца. А арыгінальная падсветка стварае насамрэч казачную атмасферу. У прыватнасці вавёрка, якая грызе залатыя арэшкі, быццам бы жывая. А Кашчэй Бессмяротны, што над златам чахне, падаецца, зараз закрые свой куфар з каштоўнасцямі...

На выставе можна не толькі сфатаграфавацца з героямі любімых казак, але і маляваць пры дапамозе трафарэтаў. Апошнія для сучасных дзяцей — нешта незвычайнае, а ў савецкія гады такім чынам забаўляліся многія хлопчыкі і дзяўчынкі.

У Віцебску выстава будзе працаваць да 26 красавіка. У планах арганізатараў — гастролі казачных герояў у Оршы і іншых гарадах Беларусі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ
Фота аўтара

Экспанаты выставы.

■ Працяг тэмы

ШТО РАБІЦЬ?.. БЫЦЬ АДКАЗНЫМІ!

Нашы скарбы па-ранейшаму ідуць «чорнымі» шляхамі

Нядаўна ў «Звяздзе» прайшоў «круглы стол» па праблемах беспакаранасці чорных капальнікаў. Мяркуючы па водгуках, колькасці праглядаў на нашым сайце, ён пацэліў, як той казаў, у самы яблычак. А дакладней, наступіў на балючы мазоль нашага грамадства...

Рабаванне помнікаў археалогіі адбываецца паўсюдна. Тое, што ў іншых краінах караецца як злачынства або правапарушэнне, у нас разраслося да маштабаў агульнанацыянальнага хобі. Капальнікі спакойна набываюць металадэтэктары, каб ісці з імі на такое «паляванне». Часам нават жонкі дораць сваім мужам такія «цацкі»: маўляў, ідзі, правядзі добра час...

Знаходкі, зробленыя гэтай вясной толькі адным капальнікам.

КАПАЦЬ ЦІ НЕ КАПАЦЬ. ВОСЬ У ЧЫМ ПЫТАННЕ

Артэфакты незаконна выкопваюцца з зямлі, прадаюцца за мяжу. Белыя плямы ў нашым мінулым робяцца яшчэ большымі. Губляючы такім чынам бранзалеты, пярсцёнкі, скроневыя кольцы, кафлю, наканечнікі дзідаў, многае іншае мы быццам забіваем цвікі ў труну агульнанацыянальнага бяспамяцтва...

У прынцыпе, зразумела, чаму чорнае капальніцтва прывабліве людзей. Тут табе не толькі шпацыр на свежым паветры, але і гісторыя, прыгоды, неабходнасць папярэдняй абазнанасці ў тым, чым займаешся: дылетант не знойдзе старую карту і не зразумее, куды ісці са сваёй рыдлёўкай, каб шукаць скарб. Падацца ў чорныя капальнікі — ну вельмі спакуслівая ідэя, але... Жыццё ў нас адно. І пасля сябе на зямлі ці на небе мы пакідаем пэўны след. Пасля кагосьці застанецца брудная пляма, пасля іншага — прыемны водар. І калі мы маем справу з гісторыяй, то ад нас сённяшніх залежыць, якой будзе заўтрашняя Беларусь. Якой убачаць яе дзеці: слаўнай, гераічнай, непадобнай да іншых або папросту пустой старонкай, запоўніць якую, дарэчы, сваёй версіяй падзей заўсёды шмат ахвотнікаў.

Зразумела, не ўсе капаюць дзеля продажу. Верагодна, большасць робіць гэта з гістарычнага інтарэсу. Але што будзе з прыватнай невялічкай калекцыяй пазней? Не ўсе схільнасці бацькоў цікавыя дзецям. Такую калекцыю, у лепшым выпадку, яны могуць прадаць хоць каму, у горшым — закінуць на гарышча ці выкінуць.

Падаецца, што «гістарычны» патэнцыял чорных капальнікаў, іх своеасаблівую любоў да нашага мінулага можна выкарыстаць у «мірных» мэтах. Але як дакладна гэта зрабіць, вырашаць ім самім... Як казаў адзін мой добры знаёмы: «У тваіх руках залатое пяро. Пішы сваё жыццё».

МАГУТНАЯ АДУКАЦЫЯ

Калі яшчэ не ўсе ўпэўнены ў тым, што чорнае капальніцтва — сапраўдная шкода, прывядзём словы карыстальніка нашага сайта, які падпісаўся **Лёха**: *«Гэта не проста праблема, а нацыянальная трагедыя». «Чорныя» капаюць курганы, яны разварушваюць паселішчы X—XI стагоддзяў. Гэтыя людзі ўскрываюць месцы размяшчэння корчмаў XVII стагоддзя і выграбаюць з дапамогаю металадэтэктараў манеты таго часу. Што рабіць?..»*

Нашы чытачы ўпэўнены, што рабіць нешта трэба. Але што?.. Якімі б гучнымі словамі гэта не здалося, трэба мяняць свядомасць людзей, не больш і не менш. Выхоўваць нацыянальную годнасць — як у дарослых, так і ў дзецях, студэнтах. Той жа Лёха адзначае: *«Палепшыць хоць трохі сітуацыю ў справе захавання гісторыка-культурнай спадчыны, у тым ліку і найперш археалагічнай, маглі б школьныя настаўнікі гісторыі, асабліва на месцах, на раёне, калі б на уроках хоць як надавалі гэтаму ўвагі. Але тут патрэбны змены ў праграме навучання і адпаведная работа на гістфаках ВНУ. У нас жа было зроблена з дакладнасцю да наадварот: у 2006 годзе ў Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя Максіма Танка зменшылі колькасць гадзін на археалогію і адмянілі выязную археалагічную практыку...»* З Лёхам салідарны і чытач па імені **Алекс**: *«Хто ў свае школьныя-студэнцкія гады хоць раз пабываў на археалагічных раскопках, дакладна будзе ставіцца да такой спадчыны іначай. Як да запаветнай святыні... Мае археалагічныя летнікі — залаты час. Калі хоць раз дакрануцца да Вялікай Гісторыі — гандляваць ёй рука не падымецца»*. Згаджаецца з такімі думкамі і **Юлія**: *«Калі б выезд на раскопкі, удзел у іх, выхад з вучнямі «ў поле» быў больш шырока распаўсюджаным у студэнцкім асяроддзі (і не толькі на гістфаку), у моладзі фарміравалася б зусім іншае стаўленне і да курганоў, і да чарапкоў, і да манет, і да нашай гісторыі наогул. Інакш большасці, будзем шчырымі, усё роўна, хто там што капае і каму прадае...»*

Дарэчы, далучыцца да прафесійных археолагаў ёсць магчымасць. У каментарах да «круглага стала» на нашым сайце навукоўцы з Гродзенскага гісторыка-археалагічнага музея прапануюць прыняць удзел у іх археалагічнай экспедыцыі ў замак Кмітаў. Усё легальна, было б жаданне.

УСЁ ПАЧЫНАЕЦЦА З... ІНІЦЫЯТАРА

Калі ўсё-такі даводзіцца сутыкнуцца з рабаваннем кургана ці гарадзішча на сваёй роднай зямлі, маўчаць не трэба. Дзейнічаць можа кожны грамадзянін. У Кодэксе Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях пытанні аховы спадчыны разглядаюцца ў артыкулах з 19.1 па 19.7. Згодна з імі, пратаколы аб адміністрацыйных правапарушэннях упаўнаважаны складаць прадстаўнікі сельскіх, пасялковых, раённых, гарадскіх і абласных выканаўчых камітэтаў, адміністрацый раёнаў горада, таксама супрацоўнікі Міністэрства культуры. Гэта значыць, што, напрыклад, прадстаўнік раённага аддзела ідэалогіі, культуры і па справах моладзі мае права скласці пратакол на чорнага капальніка, якога злавіў на месцы. Такую паперу трэба адразу перадаць у раённы аддзел унутраных спраў. Супрацоўнікам правапарадку, у сваю чаргу, у хуткім часе спатрэбіцца заключэнне эксперта, што знойдзеныя рэчы сапраўды з'яўляюцца артэфактамі. Такім чынам, для таго, каб пакараць таго, хто рабуе запаведнае месца, патрэбен ініцыятар — чалавек, які своечасова прасігналізуе аб тым, што адбываецца злачынства.

Неабходнасць дзейнічаць самастойна, не чакаць, пакуль хтосьці «зверху» пакарае злачынцаў, адзначаюць і карыстальнікі нашага сайта: *«Няхай уладальнікі земляў, дзе маюцца помнікі археалогіі (старшыні калгасаў, старшыні сельсаветаў і іншыя), нясуць персанальную адказнасць за стан аховы гэтых помнікаў. У выпадку, калі хто-небудзь ходзіць на іх тэрыторыі з металадэтэктарам, хай выклікаюць міліцыю. Тая спытае дазвол і, калі яго няма, складзе акт аб парушэнні заканадаўства. Вось толькі самая драбніца таго, як можна дзейнічаць»*.

...У той час, як мы абмяркоўваем розныя аспекты дзейнасці чорных кальнікаў, іх жыццё, між іншым, ідзе сваім ходам. На адным з сайтаў яны спакойна выкладваюць фотаздымкі сваіх знаходак, якія падпісваюць «Вясна-2015». Сярод медалёў, манет, ёсць, напрыклад, верхняя частка фігурнай жырандолі. Тут жа знаходзіцца ахвочы прадаць ніжнюю, для камплекта. А на іншым рэсурсе з захапленнем абмяркоўваюць будучы злёт пад назвай «Карамболь», які будзе праходзіць з 1 па 3 мая. Навагрудскі, Нарачанскі раёны ці ваколіцы Міра... Галоўны крытэрый для месца, якое выбіраюць будучыя ўдзельнікі, — гэта «каб было дзе пакапаць...»

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ

■ Прэзентацыі

РАДЗІМА. АДЗІНСТВА. ПЕРАМОГА

Прэзентацыя зборніка «Радзіма. Адзінства. Перамога» Выдавецкага дома «Звязда» і Мінскага абласнога аддзялення грамадскага аб'яднання «Саюз пісьменнікаў Беларусі» адбудзецца 9 красавіка а 16-й гадзіне ў галерэі «Лабірынт» (3-ці паверх) Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Пра гэта паведаміла кіраўнік народнага клуба кампазітараў і паэтаў «Жывіца» Ірына Карнаухава.

Укладальнікамі калектыўнага выдання кіравала жаданне давесці да чытачоў вартасць міру дзеля росквіту і ўмацавання незалежнасці роднай Беларусі. У кнізе прадстаўлены апавяданні, нарысы, вершы творцаў, якія выказалі свой погляд на Вялікую Айчынную вайну, адкрылі невядомыя старонкі падзей гераічнай мінуўшчыны.

Тэма Вялікай Айчыннай вайны ў беларускай літаратуры па-ранейшаму застаецца адной з найбольш актуальных. Неймаверны маштаб трагедыі, якая выпала на долю нашых продкаў, і сёння патрабуе глыбокага асэнсавання, ушанавання памяці пра бессмяротны подзвіг пакалення пераможцаў.

Прэзентацыя кнігі ў нацыянальнай духоўнай скарбніцы нашай краіны — знакавая падзея ў літаратурным і грамадскім жыцці Міншчыны. Гэта яшчэ раз сведчыць пра высокія маральныя каштоўнасці, якія свята захоўваюцца на нашай зямлі і перадаюцца ў спадчыну будучым пакаленням.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

■ Крэдыт

Працэнты ўжо не патрэбны?

Цяпер і банкаўская сфера пачала выкарыстоўваць сістэму своеасаблівых зніжак

Сёлета з першых дзён красавіка па 30 верасня (уключна) найбуйнейшым банкам краіны праводзіцца акцыя па датэрміновым пагашэнні крэдытаў на ўмовах, вызначаных банкам, у беларускіх рублях і замежнай валюце на фінансаванне нерухомасці і спажывецкія патрэбы, паведамляе прэс-служба Беларусбанка.

Такім чынам, цяпер пры адначасовым датэрміновым пагашэнні крэдытаў, пагашэнне працэнтаў па якіх ажыццяўляецца раўнамернымі ўзносамі, крэдытаатрымальнікі аплачваюць толькі працэнты за бягучы месяц і вызваляюцца ад аплаты працэнтаў, якія налічаны і не аплачаны за перыяд карыстання крэдытам. У выпадку датэрміновага пагашэння крэдытаў з пагашэннем працэнтаў за фактычны час карыстання крэдытаатрымальнікі вызваляюцца ад аплаты працэнтаў, налічаных і прад'яўленых да аплаты на дату канчатковага пагашэння запазычанасці па крэдытным дагаворы. У раздзеле навін сайта банка паведамляецца, што прыняць удзел у акцыі могуць крэдытаатрымальнікі, у якіх адсутнічае пратэрмінаваная запазычанасць па крэдыце і (або) працэнтах.

Каб скарыстацца ўмовамі гэтай акцыі, кліент банка павінен дзейнічаць па пэўным алгарытме. Так, для канчатковага пагашэння запазычанасці па крэдыце неабходна звярнуцца ў службу крэдытавання насельніцтва ўстановы банка па месцы заключэння крэдытнага дагавора для афармлення дадатковага пагаднення да крэдытнага дагавора аб удзеле ў акцыі.

Згадзіцеся, што гэта цудоўная навіна ад Беларусбанка. Яна ўзрадавала і аўтара гэтых радкоў, у якога застаўся непагашаны льготны крэдыт на кватэру. Потым карэспандэнт газеты звярнуўся ў крэдытны аддзел банка па месцы заключэння дагавора і... настрой адразу сапсаваўся. Аказалася, што менавіта крэдыты, атрыманыя на льготных умовах, у гэтай акцыі не ўдзельнічаюць.

Сяргей КУРКАЧ

■ Акцыі

КРЫШАЧКА — НОВАЯ ФІШАЧКА

У Беларусі стартавала крэатыўная інфармацыйная кампанія, скіраваная на прыцягненне ўвагі насельніцтва да праблемы правільнага сартавання адходаў. Адзін з крокаў кампаніі — экалагічная акцыя-квест «Крышачка — новая фішачка».

Як паведаміла **каардынатар ініцыятывы, супрацоўнік Цэнтра экалагічных рашэнняў і кіраўнік праекта «Зялёная карта» Марыя СУМА**, у грамадскіх месцах сталіцы — у кінатэатрах, бібліятэках, музеях, кавярнях — ужо з'явіліся першыя кантэйнеры для збору пластыкавых крышачак ад ПЭТ-бутэлек. Пазнаць іх нескладана: гэта кардонныя ёмістасці з невялікай адтулінай. Пра месцы размяшчэння кантэйнераў можна даведацца па інфармацыйных плакатах з апісаннем акцыі, а поўны пералік грамадскіх месцаў, у якіх яны стаяць, можна знайсці на электроннай карце Greenmap.by.

— Мы паставілі кантэйнеры для крышачак у самых наведвальных месцах. Пры гэтым яны будуць «перазаджаць»: на працягу трох месяцаў будуць падарожнічаць па ўсёй сталіцы для таго, каб як мага больш людзей далучыліся да акцыі, — распавяла Марыя Сума.

Арганізатары тлумачаць: так яны хочуць прыцягнуць увагу насельніцтва да праблемы правільнага сартавання адходаў. Пажадана не толькі сартаваць адходы па каляровых кантэйнерах, што стаяць у нашых дварах, але і вучыцца рабіць гэта акуратна. Так, напрыклад, вельмі важна сціскаць ПЭТ-бутэлькі перад тым, як іх выкінуць, каб яны займалі менш месца. Спецыялісты таксама раяць не закручваць шчыльна крышачку на ПЭТ-бутэльках — гэта спросціць працэс сартавання (бутэлька і крышачка вырабляны з розных відаў пластыка) і разам з тым дазволіць дробным адходам не згубіцца.

— Пакуль цяжка прадказаць, з якой хуткасцю будуць запаўняцца гэтыя ёмістасці, тым не менш, усе сабраныя крышачкі будуць падлічаны і перададзены на перапрацоўку, — патлумачыла Марыя Сума. — Для нас іх колькасць будзе служыць індыкатарам таго, наколькі мінчане ўцягнуты ў працэс збору адходаў.

Надзея НІКАЛАЕВА

■

ЗАРЕГИСТРИРОВАНО
Директором Департамента
по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
Сушко С.А.
03.04.2015

УТВЕРЖДЕНО
Внеочередным Общим собранием Участников
СП «Сельскохозяйственные услуги» ООО
28.02.2015 (Протокол № 24)

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ ОБЛИГАЦИЙ ПЯТОГО ВЫПУСКА

Беларуска-літоўскага сумеснага прадпрыемства «Сельскагаспадарчыя паслугі» таварыства з абмежаванай адказнасцю
(СП «Сельскагаспадарчыя паслугі» ТАА)

Белорусско-литовского совместного предприятия «Сельскохозяйственные услуги» общества с ограниченной ответственностью
(СП «Сельскохозяйственные услуги» ООО)

д. Боровляны **2015 г.**

Белорусско-литовское совместное предприятие «Сельскохозяйственные услуги» общество с ограниченной ответственностью (далее – Эмитент) на основании Протокола заседания Внеочередного Общего собрания участников от 28.02.2015 № 24 вносит следующие изменения в Решение о пятом выпуске облигаций Белорусско-литовского совместного предприятия «Сельскохозяйственные услуги» общества с ограниченной ответственностью (номер государственной регистрации № 6-236-02-2455, дата государственной регистрации 22.12.2014) (далее – Решение о выпуске облигаций):

1. Пункт 1.2. изложить в следующей редакции:

«1.2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес (e-mail).

223053, Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Боровлянский сельсовет, деревня Боровляны, улица 40 лет Победы, дом № 23А-44, офисное помещение № 44-32.

Телефон/факс: (017) 505-29-47, электронный адрес (e-mail): agrobelarus@gmail.com.»

2. Пункт 2.5. изложить в следующей редакции:

«2.5. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям.

В качестве обеспечения исполнения обязательств эмитента по облигациям выступает:

2.5.1. Поручительство Закрытого акционерного общества «Облрапсагросервис» в объеме 3 625 000 (Три миллиона шестьсот двадцать пять тысяч) долларов США согласно договору о предоставлении поручительства № 1 от 27.02.2015.

Место нахождения поручителя: 222610, Республика Беларусь, Минская область, Несвижский район, городской поселок Городея, улица Вокзальная, дом № 23А, здание бытового помещения.

УНП (учетный номер плательщика) поручителя: 691151549.

Номер телефона поручителя: 8 (01770) 5-75-98.

Стоимость чистых активов поручителя на 01.10.2014 составляет 66 303 млн. белорусских рублей, на 01.01.2015 – 59 000 млн. белорусских рублей.

2.5.2. Поручительство Совместного закрытого акционерного общества «Рапс-Клецк» в объеме 2 000 000 (Два миллиона) долларов США согласно договору о предоставлении поручительства № 2 от 27.02.2015.

Место нахождения поручителя: 222531, Минская область, город Клецк, улица Первомайская, дом № 2, комната №104.

УНП (учетный номер плательщика) поручителя: 690608598.

Номер телефона поручителя: 8 (01793) 5-29-36.

Стоимость чистых активов поручителя на 01.10.2014 составляет 42 956 млн. белорусских рублей, на 01.01.2015 – 44 232 млн. белорусских рублей.

Общая сумма поручительства согласно договорам о предоставлении поручительства составляет 5 625 000 (Пять миллионов шестьсот двадцать пять тысяч) долларов США.

Обязательства поручителей по облигациям ограничиваются суммой их поручительств.

В случае неисполнения или ненадлежащего исполнения эмитентом обязательств перед владельцем (владельцами) облигаций поручители обязуются исполнить данные обязательства в объеме, не превышающем объем предоставляемого поручительства по облигациям.

В случае неисполнения или ненадлежащего исполнения эмитентом обязательств перед владельцем (владельцами) облигаций требования к поручителям предъявляются в письменной форме. В требованиях, предъявляемых к поручителям, должна содержаться следующая информация:

- характер неисполненных обязательств эмитента перед владельцем облигаций;
- размер неисполненных обязательств эмитента перед владельцем облигаций;
- полное наименование (для юридического лица)/ФИО (для физического лица) владельца облигаций;
- место нахождения (для юридического лица)/адрес регистрации (для физического лица) и контактные телефоны владельца облигаций;
- указание страны, в которой владелец облигаций является налоговым резидентом;
- количество принадлежащих владельцу облигаций, по которым должны производиться выплаты;
- реквизиты банковского счета владельца облигаций.

К требованию должны быть приложены:

- копия выписки о состоянии счета «депо» владельца облигаций с указанием количества облигаций, принадлежащих владельцу;
- документы, подтверждающие полномочия лица, предъявившего требование.

При получении требования поручитель обязан рассмотреть его в срок, не превышающий 30 (Тридцать) календарных дней. В случае принятия решения о платеже или мотивированном отказе в его совершении поручитель немедленно уведомляет об этом владельца (владельцев) облигаций и (или) эмитента. При принятии положительного решения по вопросу исполнения обязательств эмитента по облигациям платеж в пользу обратившегося к поручителю владельца (владельцев) облигаций осуществляется поручителем в течение 30 (Тридцати) банковских дней.

Исполнение обязательств осуществляется в валюте номинала облигации, в соответствии с валютным законодательством Республики Беларусь.

Владелец (владельцы) облигаций обязаны осуществить перевод облигаций, в отношении которых были исполнены обязательства по погашению облигаций на счет «депо» эмитента не позднее рабочего дня, следующего за днем перечисления на счет владельца (владельцев) облигаций денежных средств по исполненным обязательствам по следующим реквизитам:

переводополучатель – СП «Сельскохозяйственные услуги» ООО, счет депо № 1000148;

депозитарий переводополучателя – ОАО «Белорусская валютно-фондовая биржа», код депозитария R01, корреспондентский счет «депо» лоро – 1000201;

назначение перевода – перевод ценных бумаг на счет «депо» эмитента для целей их погашения.

Договора о предоставлении поручительства вступают в силу с момента их подписания эмитентом и поручителями и действует в течение всего срока обращения облигаций, а также в течение трех месяцев после окончания срока обращения облигаций.

Действие договоров о предоставлении поручительства прекращается после исполнения обязательств по облигациям (в том числе досрочного погашения всего выпуска облигаций) либо по истечении трех месяцев после окончания срока обращения облигаций, если владелец (владельцы) облигаций не предъявят в указанный трехмесячный срок требований о выплате денежных средств по облигациям к эмитенту или поручителям.

Эмитент ежеквартально в течение срока обращения облигаций письменно уведомляет Департамент по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь о стоимости чистых активов поручителей, рассчитанной по состоянию на первое число каждого квартала.

В случае принятия решения о ликвидации поручителя(ей), а также в случае, если стоимость чистых активов поручителей, рассчитываемая на первое число каждого квартала, станет меньше объема находящихся в обращении облигаций эмитент не позднее двух месяцев с момента возникновения основания, влекущего необходимость замены обеспечения, осуществляет полную замену обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям либо в части недостающей стоимости чистых активов поручителей и (или) принимает решение о досрочном погашении данного выпуска облигаций либо его части. В случае принятия эмитентом решения о полной замене обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям либо его части, эмитент вносит соответствующие изменения в Решение о выпуске облигаций и Проспект эмиссии облигаций. В случае замены обеспечения облигаций эмитент в семидневный срок с момента регистрации соответствующих изменений в Департаменте по ценным бумагам Министерства Финансов Республики Беларусь оповещает о таких изменениях владельцев облигаций посредством публикации соответствующей информации в газете «Звязда» или газете «Рэспубліка».

Кроме этого, уполномоченный орган эмитента по собственной инициативе вправе принять решение о замене обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям с обязательным письменным согласованием данного вопроса с владельцем (владельцами) облигаций до принятия данного решения эмитентом. Замена обеспечения осуществляется эмитентом после внесения соответствующих изменений в Решение о выпуске облигаций и Проспект эмиссии облигаций. В случае замены обеспечения облигаций эмитент в семидневный срок с момента регистрации соответствующих изменений в Департаменте по ценным бумагам Министерства Финансов Республики Беларусь оповещает о таких изменениях владельцев облигаций посредством публикации соответствующей информации в газете «Звязда» или газете «Рэспубліка».

При несогласии владельца (владельцев) облигаций с заменой эмитентом обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям, владелец (владельцы) облигаций вправе предъявить эмитенту облигации к выкупу, в течение 30 (Тридцати) календарных дней с момента получения письменного уведомления о замене эмитентом обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям. При этом эмитент осуществляет выкуп облигаций в порядке, изложенном в пункте 2.16. настоящего Проспекта эмиссии облигаций. В данном случае замена эмитентом обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям осуществляется после удовлетворения требований владельца (владельцев) облигаций, несогласных с заменой эмитентом обеспечения исполнения своих обязательств по облигациям.»

3. Абзац 15 подпункта 2.16.2. пункта 2.16. изложить в следующей редакции:

«2.16. Условия и порядок приобретения облигаций эмитентом до даты начала их погашения.

2.16.2. Заявление о продаже облигаций эмитенту должно быть предоставлено эмитенту не позднее 10 (Десяти) рабочих дней до предполагаемой даты продажи облигаций по факсу (с последующим предоставлением оригинала не позднее 5 (Пяти) рабочих дней до даты продажи облигаций), заказным письмом или непосредственно по адресу: 223053, Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Боровлянский сельсовет, деревня Боровляны, ул. 40 лет Победы, дом № 23А-44, офисное помещение № 44-32, факс: (017) 500-28-69. Заявление, предоставленное с нарушением указанных сроков, эмитентом к исполнению не принимается.».

4. Пункт 3.1. изложить в следующей редакции:

«3.1. Показатели финансово-хозяйственной деятельности на первое число месяца (нарастающим итогом с начала года), предшествующего дате принятия решения о проведении открытой продажи облигаций.

млн. бел. руб.

№ п/п	Показатель	На 01.10.2014	На 01.01.2015
1.	Стоимость чистых активов	26 153	26 869
2.	Остаточная стоимость основных средств (по группам):	4 343	1 225
2.1.	Вычислительная техника и оргтехника	33	35
2.2.	Здания	2 805	384
2.3.	Машины и оборудование	247	265
2.4.	Сооружения	57	63
2.5.	Транспортные средства	1 146	474
2.6	Инвентарь и принадлежности	55	4
3.	Сумма прибыли	3 868	5 001
4.	Сумма чистой прибыли	3 879	5 001
5.	Сумма дебиторской задолженности	301 850	646 697
6.	Общая сумма кредиторской задолженности, в том числе:	450 233	616 110
6.1.	просроченная	0	0
6.2.	по платежам в бюджет	683	587
6.3.	по платежам в государственные целевые бюджетные и внебюджетные фонды	34	0

5. Пункт 3.3. изложить в следующей редакции:

«3.3. Сведения о примененных к эмитенту мерах административной ответственности за нарушение законодательства о ценных бумагах и налогового законодательства за период с начала текущего года

Меры административной ответственности за нарушение законодательства о ценных бумагах и налогового законодательства по состоянию на 28.02.2015 за период с начала 2015 года к эмитенту не применялись.».

6. Пункт 3.4. изложить в следующей редакции:

«3.4. Динамика финансово-хозяйственной деятельности за последние три года:

млн. бел. руб.

№ п/п	Показатель	2012 г., на 01.01.2013	2013 г., на 01.01.2014	2014 г., на 01.01.2015
1	2	3	4	5
1.	Стоимость чистых активов	18 222	23 321	26 869
2.	Остаточная стоимость основных средств (по группам):	3 991	4 469	1 225
2.1.	Вычислительная техника и оргтехника	101	49	35
2.2.	Здания	2 343	2 836	384
2.3.	Машины и оборудование	280	279	265
2.4.	Сооружения	47	47	63
2.5.	Транспортные средства	1 181	1 193	474
2.6.	Инвентарь и принадлежности	39	65	4
3.	Сумма прибыли	4 935	4 005	5 001
4.	Сумма чистой прибыли	5 504	4 005	5 001
5.	Сумма дебиторской задолженности	340 265	538 370	646 697
6.	Общая сумма кредиторской задолженности, в том числе:	440 233	406 731	616 110
6.1.	просроченная	0	0	0
6.2.	по платежам в бюджет	644	527	587
6.3.	по платежам в государственные целевые бюджетные и внебюджетные фонды	0	0	0
7.	Сумма вложений во внеоборотные активы	9 447	9 464	530
8.	Сумма резервного фонда	11	11	11
9.	Сумма добавочного фонда	5 689	6 663	6 732
10.	Среднесписочная численность работников	43	25	15

От эмитента:
Генеральный директор
СП «Сельскохозяйственные услуги» ООО А.Б. Шведов

Главный бухгалтер
СП «Сельскохозяйственные услуги» ООО М.Г. Трубкина

От профессионального
участника рынка ценных бумаг:
Директор Унитарного предприятия
по операциям с ценными бумагами «Внешпромтрейд» Ю.А. Шкулепа

Закрытое акционерное общество «Белорусско-Швейцарский банк «БСБ Банк»
www.bsb.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
на 1 января 2015 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101	5.1	157 378	186 229
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	5.2	36 875	60 575
4	Средства в Национальном банке	1103	5.3	293 052	259 196
5	Средства в банках	1104	5.5	392 902	319 675
6	Ценные бумаги	1105	5.4	213 004	171 702
7	Кредиты клиентам	1106	5.6	65 110	58 545
8	Производные финансовые активы	1107	5.8	3 380	4 054
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		15	15
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	5.7	319 454	290 506
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110		-	-
12	Отложенные налоговые активы	1111	5.10	1 524	-
13	Прочие активы	1112	5.9	55 650	38 434
14	ИТОГО активы	11		1 538 344	1 388 931
15	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
16	Средства Национального банка	1201	5.11	32 604	31 998
17	Средства банков	1202	5.12	48 382	20 001
18	Средства клиентов	1203	5.13	998 446	911 416
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		-	-
20	Производные финансовые обязательства	1205	5.14	6 056	1 332
21	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
22	Прочие обязательства	1207	5.15	20 883	23 886
23	ВСЕГО обязательства	120		1 106 371	988 633
24	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**				
25	Уставный фонд	1211	6.2	201 000	153 800
26	Эмиссионный доход	1212		-	-
27	Резервный фонд	1213	6.10	20 902	10 831
28	Фонды переоценки статей баланса	1214	6.6	184 234	169 115
29	Накопленная прибыль	1215	6.9	25 837	66 552
30	ВСЕГО собственный капитал	121		431 973	400 298
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		1 538 344	1 388 931

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ
за 2014 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011	4.3	80 855	70 358
2	Процентные расходы	2012	4.3	22 555	20 420
3	Чистые процентные доходы	201		58 300	49 938
4	Комиссионные доходы	2021	4.4	176 038	122 560
5	Комиссионные расходы	2022	4.4	18 755	14 975
6	Чистые комиссионные доходы	202		157 283	107 585
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	4.8	44 416	6 705
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	4.5	(828)	(2 883)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	4.6	78 057	86 606
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	4.7	(6 642)	1 884
11	Чистые отчисления в резервы	207	4.9	(30 791)	(1 159)
12	Прочие доходы	208	4.11	8 913	6 690
13	Операционные расходы	209	4.10	183 402	133 909
14	Прочие расходы	210	4.12	4 911	3 412
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		181 977	120 363
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	4.13	31 227	20 775
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	4.1	150 750	99 588
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
19	Базовая прибыль на простую акцию	22	7.5	1	1
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23	7.5	1	1

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА
за 2014 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей собственного капитала					
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	всего собственный капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Раздел I. За год, предшествующий отчетному							
1	Остаток на 1 января 2013 г.	3011	153 800	-	8 590	16 314	132 067	310 771
	В том числе:							
1.1	результат от изменений учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-
2	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	2 241	50 238	37 048	89 527
	В том числе:							
2.1	совокупный доход	30121	x	x	x	99 588	41 185	140 773
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	1 998	(1 998)	x	-
2.3	операции с учредителями (участниками)	30123	-	-	x	(51 246)	x	(51 246)
2.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-
2.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	(51 246)	x	(51 246)
2.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
2.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	243	3 894	(4 137)	-
2.8	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-
3	Остаток на 1 января 2014 г.	3013	153 800	0	10 831	66 552	169 115	400 298
	Раздел II. За отчетный год							
4	Остаток на 1 января 2014 г.	3011	153 800	-	10 831	66 552	169 115	400 298
5	Изменения статей собственного капитала	3012	47 200	-	10 071	(40 715)	15 119	31 675
	В том числе:							
5.1	совокупный доход	30121	x	x	x	150 750	16 176	166 926
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	47 200	x	-	(47 200)	x	-
5.3	операции с учредителями (участниками)	30123	-	-	x	(135 251)	x	(135 251)
5.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-
5.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	(135 251)	x	(135 251)
5.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-
5.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	10 071	(9 014)	(1 057)	-
5.8	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-
6	Остаток на 1 января 2015 г.	3013	201 000	-	20 902	25 837	184 234	431 973

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ
за 2014 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	Прибыль (убыток)	301211	4.1	150 750	99 588
2	Прочие компоненты совокупного дохода за отчетный период	301212		16 176	41 185
	В том числе:				
2.1	переоценка основных средств, объектов незавершенного строительства и оборудования к установке	3012121		19 954	41 979
2.2	переоценка нематериальных активов	3012122		0	0
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123		(3 778)	(794)
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124		-	-
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125		-	-
3	ИТОГО совокупный доход	30121	6.8	166 926	140 773

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2014 г.

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2014 год	2013 год
1	2	3	4	5	6
1	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**				
2	Полученные процентные доходы	70100	8.3	79 060	50 259
3	Уплаченные процентные расходы	70101	8.3	(21 602)	(22 453)
4	Полученные комиссионные доходы	70102	8.3	174 976	121 495
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103	8.3	(18 817)	(14 973)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104	8.3	38 980	14 815
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105	8.3	(1 365)	(2 793)
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106	8.3	48 819	68 247
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107	8.3	(1 634)	(785)
10	Прочие полученные доходы	70108	8.3	8 301	6 516
11	Прочие уплаченные расходы	70109	8.3	(181 438)	(129 436)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110	8.3	(40 483)	(1 248)
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах – итого	701		84 797	89 644
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200	8.3	347	(1 739)
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201		(60 060)	47 377
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202	8.3	(30 072)	(159 467)
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203	8.3	(9 163)	(47 420)
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204		(26)	-
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205		51 713	(47 523)
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов – итого	702		(47 261)	(208 772)
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300		-	-
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301		27 863	(1 401)
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302		50 532	108 456
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг, выпущенных банком	70303		-	-
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304		364	-
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305		2 548	4 260
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств – итого	703		81 307	111 315
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70		118 843	(7 813)
29	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**				
30	Приобретение основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71100		(22 165)	(37 657)
31	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101		(79)	91
32	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102		-	-
33	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103		-	-
34	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104		282 192	-
35	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105		-282 192	-
36	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71		(22 244)	(37 566)
37	**ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**				
38	Эмиссия акций	72100		-	-
39	Выкуп собственных акций	72101		-	-
40	Продажа ранее выкупленных собственных акций	72102		-	-
41	Выплата дивидендов	72103	8.3	(135 322)	(56 871)
42	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72		(135 322)	(56 871)
43	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73		47 935	42 550
44	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74		9 212	(59 700)
45	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740	8.2	-	538 055
46	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741	8.2	547 267	-

Руководитель Казбанов В.А.

И. о. главного бухгалтера Авраменко Т.В.

Дата подписания 12 марта 2015 г.

Директор ООО «ФБК-Бел»: Ренейский А.Г.

Руководитель группы аудиторов: Кирслите Р.В.

Аудиторское заключение 16 марта 2015 г.

Лицензия на осуществление банковской деятельности,
выданная Национальным банком Республики Беларусь № 7 от 27.09.2013. УНП 807000069.

ФБК
ФБК БЕЛ

PKF
Accountants & business advisers

Беларусь | 220090 | Минск | тракт Логойский, 22А-201, корп. 2, 13 этаж
Тел./факс +375 (17) 262 5223
E-mail fbk@fbk.by | www.fbk.by

№ 05-01/19 от «16» марта 2015 г.

Закрытое акционерное общество
«Белорусско-Швейцарский Банк «БСБ Банк»
Председателю Правления
Господину
Казбанову Виталию Александровичу

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ
по годовой финансовой отчетности Закрытого акционерного общества «Белорусско-Швейцарский Банк «БСБ Банк» за период с 01 января по 31 декабря 2014 года

Реквизиты аудируемого лица:
Закрытое акционерное общество «Белорусско-Швейцарский Банк «БСБ Банк» (ЗАО «БСБ Банк»);

220004, Республика Беларусь, г. Минск, пр-т Победителей, д. 23, корп. 3;

сведения о государственной регистрации: зарегистрировано Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 07.10.2002г. №195 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №807000069;

Свидетельство о государственной регистрации коммерческой организации серия NB №000008;

УНП 807000069.

Реквизиты аудиторской организации:

Общество с ограниченной ответственностью «ФБК-Бел» (ООО «ФБК-Бел»);

Республика Беларусь, 220090, г. Минск, Логойский тракт, 22А-201, корп. 2, этаж 13;

сведения о государственной регистрации: зарегистрировано Минским горисполкомом 06 февраля 2009 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 690398039;

УНП 690398039.

Мы провели аудит прилагаемой финансовой отчетности ЗАО «БСБ Банк» за 2014 год, состоящей из бухгалтерского баланса; отчета о прибылях и убытках; отчета об изменении собственного капитала; отчета о движении денежных средств; примечаний к годовой финансовой отчетности; а также пруденциальной отчетности ЗАО «БСБ Банк», составленной по состоянию на 01 января 2015 года, состоящей из формы 2801 «Расчет достаточности нормативного капитала»; формы 2807 «Отчет о размере специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе»; формы 2809 «Расчет ликвидности».

Мы проводили аудит соответствия годовой финансовой отчетности Банка требованиям Национальных стандартов финансовой отчетности только в части положений, регламентирующих представление и раскрытие информации в финансовой отчетности Банка.

Обязанности руководства аудируемого лица по подготовке финансовой отчетности

Руководство ЗАО «БСБ Банк» несет ответственность за составление и представление финансовой отчетности в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь

■ Гісторыя ў рэчах

ТАЯМНІЦА БЕРАСЦЕЙСКАГА ПЯРСЦЁНКА

Фота Валерыя КАРАЛЯ.

Устарадаўнім Бярэсці было нямала заможных людзей. І толькі асобныя з іх маглі сабе дазволіць такое ўпрыгажэнне, як залаты пярсцёнак. Золата тады было іншае, ды і тэхналогіі вырабу рэчаў значна адрозніваліся ад цяперашніх. Іх выраблялі ўручную. І ад гэтага яны мелі яшчэ большую каштоўнасць.

Вось хадзіў такі вяльможа па вузкіх вуліцах Бярэсця, фрагмент якога адкрыты пад шкляным купалам для нашчадкаў на тэрыторыі Брэсцкай крэпасці... Але той шаноўны гараджанін не насіў сваю ювелірную каштоўнасць на пальцы, а захоўваў, хутчэй за ўсё, дома. Менавіта такую версію выказалі спецыялісты. Бо пярсцёнак велікаваты для цяперашняга сярэднестатыстычнага брастаўчаніна, а тады людзі былі значна меншыя. А можа, жыў адзін сярод іх, які вылучаўся аграмадным ростам і такімі ж пальцамі. Пярсцёнак зрабілі яму на заказ. Хто ведае?

Адным словам, шмат таямніц захоўвае ў сабе залаты выраб, які знайшлі яшчэ ў 1977 годзе пры раскопках старажытнага гарадзішча Бярэсце. Знаходку тады перадаў вучоным доктар гістарычных навук Пётр Фёдаравіч Лысенка, што кіраваў раскопкамі. Пярсцёнак вывучылі, вызначылі яго ўзрост, які вымяраецца больш чым сямю стагоддзямі, паставілі пробу золата — 750-ю — і перадалі на захаванне ў Брэсцкі краязнаўчы музей.

Цікава, што экспанат да гэтай пары ні разу не выстаўляўся. І вось музейныя работнікі палічылі, што прыйшоў яго час. Інтрыга трымалася да апошняга дня. Было аб'яўлена, што краязнаўчы музей правадзіць трохдзённую выставу аднаго экспаната, і ніхто не ведаў якога. На прэзентацыю сабралася шмат гасцей, сярод якіх былі кіраўнікі культурных установ Брэста, прадстаўнікі грамадскасці, нават дыпламаты, акрэдытаваныя ў нашым горадзе, а загадкавы экспанат так і хаваўся пад сінім пакрывалам. І вось роўна а 13 гадзіне, як і было сказана загадзя, яго зняслі. Гэтае ганаровае права было дадзена **старшыні гарвыканкама Аляксандру РАГАЧУКУ**. Мэр першым жа і падзяліўся сваімі адчуваннямі. Сказаў, што рэч вельмі дастойная, майстэрства продкаў яго па-сапраўднаму ўразіла.

Падчас прэзентацыі спецыялісты расказалі, што пярсцёнак пачатку XVI стагоддзя быў выраблены з дапамогай валачэння, пляцення, пайкі, кавання — самых першых відаў апрацоўкі металу. Мужчынскае ювелірнае ўпрыгажэнне ўяўляе з сябе перавітыя ў касу чатыры тоўстыя жгуты шырынёй у цэнтральнай частцы 10 міліметраў. Канцы пярсцёнка адкрытыя, нязлучаныя. Яго дыяметр складае 20 міліметраў, а вага — 7,8 грама. У свеце вядомы толькі адзін падобны пярсцёнак, які захоўваецца ў Ноўгарадзе.

Экспанат не выстаўлялі раней найперш з меркаванняў бяспекі. Вось і цяпер пасля паказу ён зноў зойме сваё месца ў запасніках. А ў экспазіцыі з'явіцца яго сучасны двайнік. Не копію берасцейскага экспаната, а выраб па матывах знаходкі зрабілі на беларускім ювелірным заводзе «Зорка». Арыгінальны падарунак музею прэзентавала **дырэктар па маркетынгу прадпрыемства Юлія КЛІМІШЭНА.** Пярсцёнак выраблены з моднага зараз жоўтага золата, ён уяўляе з сябе 12 залатых дроцікаў, якія скручаны спачатку ў чатыры жгуты, потым у два і адзін. Сучасны ювелірны выраб наведвальнікі маглі разгледзець блізка, нават патрымаць і прымераць на палец. Нехта падказаў, што трэба пры гэтым загадваць жаданне...

Дырэктар Брэсцкага абласнога краязнаўчага музея Аляксей МІЦЮКОЎ сказаў, што ў гэтым годзе брастаўчан чакае яшчэ некалькі выстаў з серыі «Унікальны экспанат». Такім чынам музей адстойвае статус роднага горада як культурнай сталіцы краіны.

Святлана ЯСКЕВІЧ

«Вясна красна на ўвесь свет!»

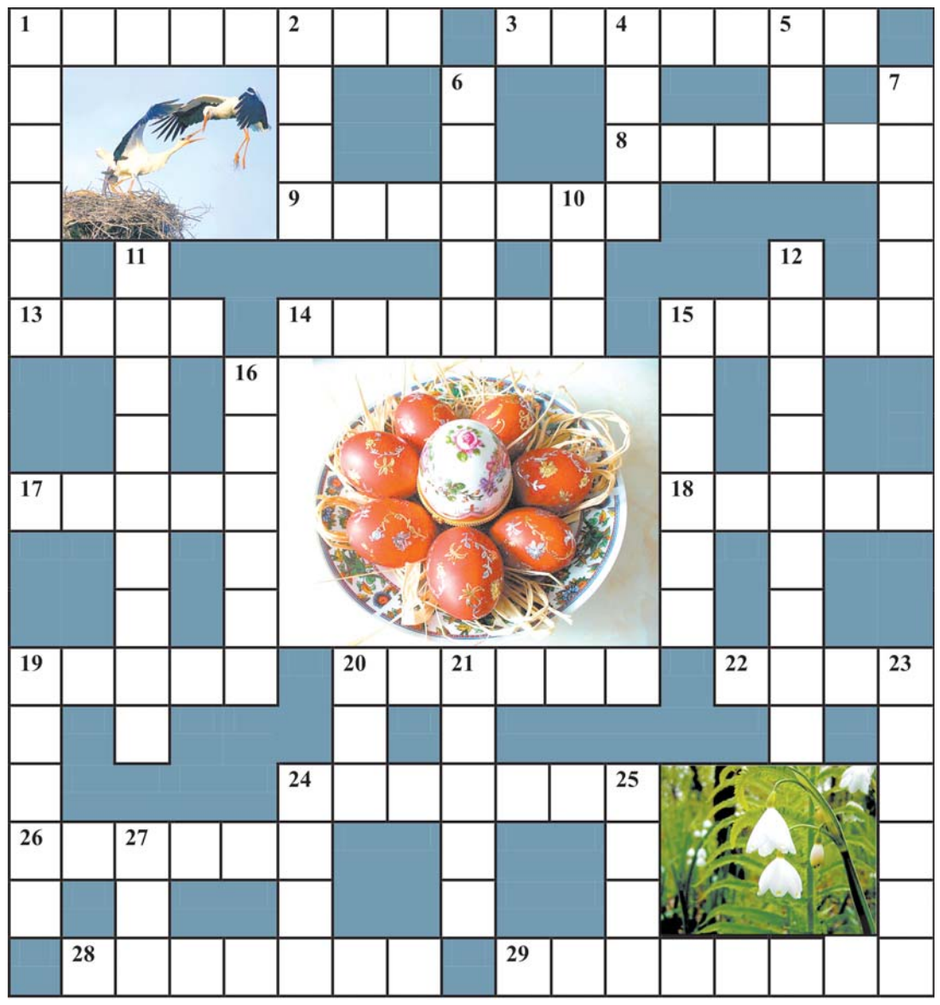

Усе словы крыжаванкі пачынаюцца з літары К.

Па гарызанталі: 1. Баваўняная, моцна праклеваная тканіна аднаколернай афарбоўкі. **3.** Жанчына, якая сваімі паводзінамі, манерамі імкнецца падабацца мужчынам. **8.** Фатаграфічны здымак. **9.** Бальнічная ўстанова. **13.** Будзе час — будзе і ... (прык.). **14.** «Ды на першы дзень святых Вялікадня,\\Вясна ... на ўвесь свет!». З велікоднай песні валачобнікаў. **15.** Каса — дзявочая ... (прык.). **17.** Пасудзіна з ручкай для зачэрпвання вады. **18.** У адзенні не плывец, а ў кажуху не ... (прык.). **19.** Раструбы ў пальчатках. **20.** Напітак. **22.** Тое, што і кій. **24.** Знаўца і аматар кніг. **26.** Род папугаяў. 2**8.** Тое, што і першацвет. **29.** Пісанкі, або ...; велікодныя яйкі.

Па вертыкалі: 1. Тое, што і верхавы. **2.** «Зелянеюць зноўку лазнякі,\\А ў вясеннім небе — ... птушыны». З верша М. Танка «Вырай». **4.** На мове маленькіх дзяцей — яйка. **5.** ... мурлыча — гасцей кліча (прык.). **6.** Геаметрычнае цела. **7.** Задняя частка судна. **10.** Вялізны пітон з казкі Р. Кіплінга «Кніга джунгляў». **11.** Струнны смычковы музычны інструмент. **12.** Баравік, які расце ў час каласавання жыта. **15.** Аснова для страхі. **16.** «За вёскай — ля балоцінкі\\У галлі вярбы старой,\\Маленечкія ...\\ Хаваліся вясной». З верша К. Цвіркі «За вёскай — ля балоцінкі». **19.** «Аб ёй мне баюць ...-сны\\ Вясеннія праталіны». З верша Я. Купалы «Спадчына». **20.** Адна партыя якой-небудзь гульні. **21.** Чужы ... цела не грэе (прык.). **23.** «А вучні ... пахавалі\\І ўжо вялікадня чакалі». З паэмы Я. Коласа «Новая зямля» («Вялікдзень»). **24.** Прыйшлі ... на хаўтуры: верабейка памёр (прык.). **25.** Сухі марац, мокры май — будзе ... й каравай (прык.). **27.** Варона з кала — сем на ... (прык.).

ПРАВЕРЦЕ, ЯКІ ЛАСКА, АДКАЗЫ:

Па гарызанталі: 1. Кальчкор. 3. Кажэтка. 8. Карпка. 9. Клініка. 13. Кеас. 14. Кросна. 15. Крэса. 17. Кадаў. 18. Касэці. 19. Крагі. 20. Какава. 22. Кій. 24. Кнігалюб. 26. Какаду. 28. Клюшкі. 29. Крашанкі. **Па вертыкалі:** 1. Коннік. 2. Кубік. 4. Кока. 5. Кот. 6. Конус. 7. Карма. 10. Ка. 11. Кантрабас. 12. Канаставік. 15. Кроква. 16. Кошык. 19. Кавэкі. 20. Кок. 21. Кажух. 23. Кнігкі. 24. Кубк. 25. Каша. 27. Кон.

Склаў Лявон Целеш, *г. Дзяржынск.*

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

Груша на прышчэпе рабіны

У суровыя зімы дрэвы грушы часта вымярзаюць цалкам. Пладовыя гадавальнікі не паспяваюць атрымліваць новыя саджанцы для пасадкі. Ды і сарты часам не тыя, што хацелася б пасадзіць у сябе на ўчастку. Але калі вырасціць у садзе іргу або рабіну, а затым прышчапіць на іх культурныя грушы, карлікавасць будзе забяспечана.

Асабліва проста атрымаць прышчэпы звычайнай чырвонай рабіны, але не ўсе сарты сумяшчальныя з такой прышчэпай. Пра тое, што прышчэпа і прышчэплены гатунак сумяшчальныя, можна даведацца ўжо праз 4-5 гадоў па месцы спайкі: калі наплыву няма і шчэпа не таўсцейшая за прышчэпу, падвойна-сартавую камбінацыю можна лічыць удалай. Пажадана прышчапляць маладыя прышчэпы, не старэйшыя за 2-3 гады, калі яны яшчэ не перараслі, кара лёгка адстае ад драўніны, прышчэпкі хутка прыжываюцца на прышчэпах. Улетку можна прышчапляць спячым вочкам. Спосаб прышчэпкі — акуліроўка або амерыканская прышчэпка шчытком упрыкладку. Другі спосаб дазваляе расцягнуць тэрміны прышчэпкі на некалькі месяцаў незалежна ад руху соку; акуліроўка спячым вочкам у Т-падобны разрэз праводзіцца толькі ў перыяд актыўнага руху соку. У год прышчэпкі нельга абразаць прышчэпу, але вясной наступнага года гэта трэба зрабіць абавязкова, у адваротным выпадку прышчэпленыя вочкі так і не прачнуцца.

Калі ўсё зрабіць правільна, з прышчэпленай пупышкі вясной разаўецца парастак з прыкметамі шчэпы. Рэгулярныя палівы, падкормкі, рыхленне глебы ўжо ў першы год росту прышчэпленаму сорту грушы дазваляюць даць парасткі вышынёй 50-80 см. Калі прышчэплены саджанец дасягне вышыні 85-90 см, яго можна фарміраваць.

Увесну адмяраюць 50 см для штамба, над ім вылучаюць частку стволіка з 6 міжвузлямі (тут будуць закладвацца бакавыя галіны грушы), усё астатняе зразаюць вострым садовым нажом над якой-небудзь нармальна развітай пупышкай.

Да восені вырастае стандартная двухгодка. Лепш перасаджваць на пастаяннае месца аднагодкі: яны лягчэй пераносяць перасадку, менш траўмуецца каранёвая сістэма. Крону фарміруюць непасрэдна ў садзе. Саджанцы, выгадаваныя сваімі рукамі, часта больш надзейныя за набытыя: сорт, які спадабаўся, загадзя вядомы, прышчэпа падабрана самастойна, ды і грошы можна сэканоміць немалыя.

Увосень вырываюць пасадачную яму глыбінёй 60-70 і шырынёй 80-100 см і саджаюць грушу гэтак жа, як і яблыні, але абараняць на зіму іх давядзецца больш старанна, прыкрываючы штамбы руберойдам, лапнікам і абкопваючы іх зямлёй перад маразамі. Ранняе абкопванне можа прывесці да падпрання кары ў восеньскі перыяд з высокай вільготнасцю. Яшчэ лепш выкапаную яму пакінуць да вясны пустой, а ранняй вясной пасадзіць грушу. На зіму саджанцы прыкопваюць нахільна, прыкрываючы зямлёй траціну штамба; у такім стане саджанец грушы больш надзейна застрахаваны ад падмярзання ў суровую зіму.

Не даводзьце глебу да «нервовага зрыву»

Ці знаёмы вам выраз «знясіленне зямлі»? Агароднінныя культуры па-рознаму засвойваюць пажыўныя элементы з глебы, і калі іх высаджваць на адным і тым жа месцы шмат гадоў запар, гэта і прывядзе да знясілення ўрадлівага слоя.

У буракоў, морквы або рэдзькі даволі магутная каранёвая сістэма, і яна «выцягвае» калій і фосфар з глыбокіх слаёў зямлі. А зялёныя культуры, агуркі, цыбуля здабываюць харчаванне толькі з верхніх.

Пры адсутнасці пастаяннага севазвароту назапашваюцца пэўныя хваробы і шкоднікі. Неабходна не толькі мяняць месцамі расліны на агародзе, але і вытрымліваць пэўныя тэрміны.

Пры правільным севазвароце і пустазелля становіцца значна менш.

Вядома, большасць з нас гэта добра разумее, але, на жаль, не заўсёды правільна выконвае гэты самы севазварот. А потым здзіўляемся: і чаму ў гэтым сезоне такі слабы ўраджай? Ну нельга з года ў год вырошчваць на адным і тым жа месцы агуркі або цыбулю!

Трэба чаргаваць культуры з рознымі каранёвымі сістэмамі: глыбокай і неглыбокай.

Можна саджаць ўсе расліны пасля бабовых культур і пасля цыбулі і часнаку, за выключэннем іх саміх.

Рэгулярна ўносіць угнаенні, пажадана арганічныя: гной і кампост.

Пры гэтым трэба ўлічваць патрэбу раслін у тых ці іншых элементах харчавання, якая залежыць ад культуры, якая вырошчваецца, і ад саставу і пажыўнасці глебы. Напрыклад, зялёныя культуры, бульба, капуста патрабуюць азотных угнаенняў; памідорам і рэдзьцы трэба больш фосфару, а астатнім караняплодам патрабуецца калій (ім нават пры пасадцы пажадана ўносіць попел).

Некаторыя не мяняюць месца пасадкі, а проста насыпаюць новую глебу на градку, папярэдне зняўшы з яе старую. Такі варыянт магчымы, але толькі насыпаць новай глебы трэба значную колькасць, інакш атрымаецца бескарысны занятак. Таму ўсё ж лепш чаргаваць культуры.

Абавязкова на свабодных ад пасадак плошчах вясной, летам і восенню выкарыстоўваць зялёныя сідараты, якія, безумоўна, паляпшаюць урадлівасць і састаў глебы.

Усе гэтыя мерапрыемствы дазволяць не давесці глебу да знясілення, ці, як жартам кажуць, да «нервовага зрыву». І ўраджай тады будзе заўсёды багаты.

Азбука народнай культуры

ад Янкі Крука і Аксаны Катовіч

ЯЙКА велікоднае як абярэг. Пасля вяртання з храма адно асвячонае яйка маці-гаспадыня абавязкова клала за абразы. На працягу ўсяго года яно выконвала ролю надзейнага абярэга ад усялякіх непрыемнасцяў: ад хвароб дамачадцаў, сварак у хаце, ад штукарстваў дамавіка, ад маланкі і пажару. Такое яйка магло ляжаць тры і болей гадоў і не псавалася. У якасці абрадавага эквіваленту маглі захоўваць за абразамі толькі шалупінне ад першага з'едзенага яйка.

◈ У некаторых рэгіёнах яйка, якое захоўвалася за бажніцай на працягу года, выбіралі шляхам выканання спецыяльнага абрадавага дзеяння. У Вялікую суботу гаспадыня клала за бажніцу столькі яек, колькі чалавек жыло ў хаце, і да іх дадавала яшчэ адно. Назаўтра раніцай усе члены сям'і падыходзілі да абразоў і бралі адтуль па аднаму яйку для хрыстосавання ў час першай святочнай трапезы. Тое ж яйка, якое заставалася, апошняе, і лічылася моцным абярэгам-ахоўнікам.

◈ У абрадах беларусаў яйка-абярэг выконвала яшчэ і прадуцыравальную функцыю. Асабліва выразна яна прасочвалася ў абрадах сельскагаспадарчай і жывёлагадоўчай накіраванасці. Адно велікоднае яйка пакідалі для асвячэння зерня ў час засевак. Яго клалі ў сявеньку, з якой звычайна гаспадар выконваў самае першае засяванне. Ён браў яйка з сабой у поле і мог перад пачаткам работы з'есці яго сам або закапаць у зямлю, або раскрышыць і рассыпаць па ворыве. Людзі верылі, што выкарыстанне гэтага атрыбута будзе спрыяць захаванню ўраджаю ад маланкі, дажджу і ўсялякіх грызуноў.

◈ Велікоднымі яйкамі абменьваліся родныя і сваякі падчас святкавання Вялікадня, імі адорвалі валачобнікаў, яны выкарыстоўваліся ў абрадах першага выгану жывёлы ў поле і пры абходзе статку пастухамі.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 6.26	19.58	13.32
Віцебск	— 6.14	19.49	13.35
Магілёў	— 6.16	19.48	13.32
Гомель	— 6.15	19.42	13.27
Гродна	— 6.42	20.12	13.30
Брэст	— 6.45	20.10	13.25

Месяц

Апошняя квадра 12 красавіка.
Месяц у сузор'і Стральца.

Імяніны

Пр. *Алы, Ганны, Ларысы, Васіля.*
К. *Юліі, Максіма, Севярына.*

Фота Аляксандра ШАБЛЮКА.

ЗАЎТРА

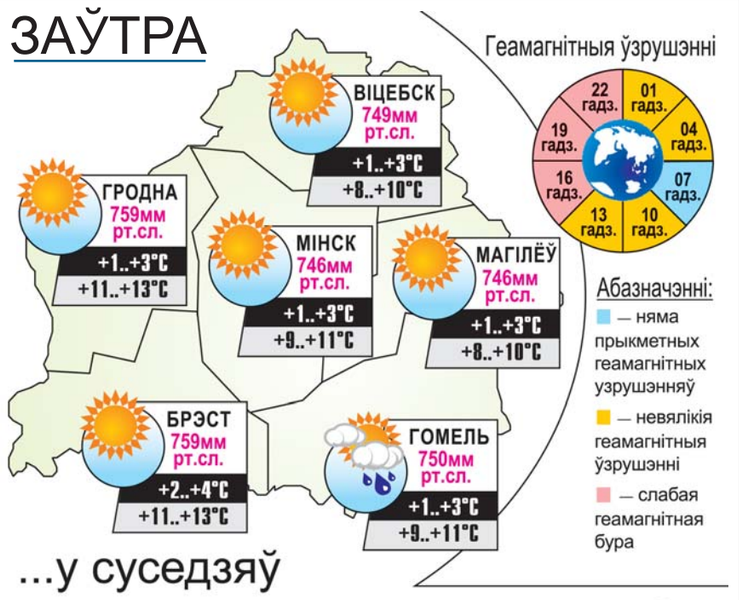

...у суседзяў

ВАРШАВА	+10..+12°C	КІЕЎ	+8..+10°C	РЫГА	+11..+13°C
ВІЛЬНЮС	+11..+13°C	МАСКВА	+5..+7°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ	+5..+7°C

УСМІХНЕМСЯ

— Ты заўсёды пагаджаешся са сваёй жонкай?
— Далёка не заўсёды.
— А як яна да гэтага ставіцца?
— Яна пра гэта не здагадваецца!

Крышціяну Раналду працягне спартыўную кар'еру ў ханты-мансійскім «Нафтавіку».

Славуты футбаліст заявіў, што галоўнай прычынай яго пераходу ў гэты клуб стаў спартыўны складнік, прыемны клімат рэгіёна і турнірныя перспектывы каманды.

У псіхолага:
— Што ў вас за праблема?
— Я чую агідныя галасы.
— Якія?
— Ну вось зноў.

carcalura.ru

Даты Падзеі Людзі

8 КРАСАВІКА

1336 год — нарадзіўся Тамерлан (Цімур), сярэднеазіяцкі дзяржаўны дзеяч, палкаводзец, эмір, стваральнік буйной дзяржавы са сталіцай у Самаркандзе, заснавальнік дынастыі Цімурыдаў. Яшчэ ў юнацтве праявіў сябе як актыўны палітычны дзеяч і ваенная фігура. Стаўшы кіраўніком Самарканда, ён стварыў вялікую армію і здзейсніў мноства паходаў. Такім чынам ён пашырыў сваю імперыю, якая распасціралася ад ракі Волгі і Каўказскіх горных хрыбтоў на захадзе да Індыі на паўднёвым захадзе. Цэнтр імперыі быў у Сярэдняй Азіі, у Самаркандзе. Першыя гады свайго праўлення Цімур прысвяціў усталяванню парадку ў краіне і бяспекі на яе межах (барацьба з мяцежнымі эмірамі, паходы на Сямірэчча і Усходні Туркестан). Цімур карыстаўся сярод свайго войска безумоўным аўтарытэтам і мог цалкам спадзявацца на сваіх паплечнікаў. Ён унёс выдатны ўклад у нацыянальную дзяржаўную сістэму, адукацыю і культуру, у агульнае развіццё сваёй дзяржавы, садзейнічаў будаўніцтву манументальных гістарычных будынкаў, асабліва ў Самаркандзе, шэраг з якіх можна ўбачыць і сёння.

1580 год — 435 гадоў з часу нараджэння (г. Пінск) Лявонція Карповіча (свецкае імя Лонгін, Лагін), беларускага праваслаўнага дзеяча, пісьменніка-публіцыста спаўняецца ў гэтым годзе. Адзін з пачынальнікаў айчыннага сістэматычнага багаслоўя. Узначальваў навуковую і выдавецкую дзейнасць Віленскага праваслаўнага брацтва, быў рэктарам брацкай школы. Выступаў у абарону праваслаўя, супраць Брэсцкай уніі 1596 г. Садзейнічаў выданню «Граматыкі» М. Сматрыцкага. Заснавальнік і першы архімандрыт Віленскага братняга Святадухава манастыра. Памёр каля 1620 года. У 2011 г. далучаны Беларускай Праваслаўнай Царквой да ліку мясцова ўшанаваных святых.

1973 год — адбыўся першы званок з мабільніка. Яго зрабіў амерыканец украінскага паходжання, канструктар кампаніі Motorola Марцін Купер. Ён патэлефанаваў з нью-ёркскай вуліцы свайму галоўнаму канкурэнту Жаэлю Энгелю з Bell Labs і спытаў: «Адгадай, адкуль я тэлефаную? Я тэлефаную табе з сотавага тэлефона!». Гэты званок стаў пачаткам новай эпохі ў галіне тэлекамунікацый. Ён быў зроблены з тэлефона мадэлі Motorola «DynaTAC», які важыў 1,15 кг, меў даўжыню каля 30 см і 10 см у шырыню. Тэлефон складаўся з 2 тысяч дэталяў, зараджаць яго трэба было 10 гадзін, а трымаў зарад ён каля 20 хвілін. Каштавала такая мадэль 7800 долараў (у сённяшнім эквіваленце). У 1975 годзе на планеце было толькі 5 тысяч карыстальнікаў сотавай сувязі. Сёння ж мабільнымі тэлефонамі карыстаецца палова жыхароў планеты — 3,6 млрд чалавек, а 2,6 млрд маюць смартфоны.

Было сказана

Мікола АРОЧКА, паэт:

Тым зайздрошчу,
Хто многа шляхоў абышоў.
І цяпер — з багажом за плячыма.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значкам, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.007. Індэкс 63850. Зак. № 1491.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 7 красавіка 2015 года.